Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.
MAJER FOLKSBLAT פרייז 20 גראשען (צייטונג פון דער מלוכה־לאטעריע ועה 11. זייט) היינט 12 זייטען

פייער פאלקסבלאט

№ 47 | Łódź, Niedziela, 24 lutego 1935 r. | דרייצענטער יאהרגאנג | לאדז, זונטאג, כ״א אדר ראשון תרצ״ה | № 47

Ad res Redakcji Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

ענגלישער אויסערן־מיניסטער סיימאן פאהרט קיין בערלין, ווארשא און מאסקווא

לאנדאן, 23 (ספ. טעל.)
אין צוזאמענהאנג מיט די ענגליש־פראנצויזי־ע
אונטערהאנדלונגען אין דער דייטשער פראגע, זאל
דער ענגלישער אויסערן־מיניסטער סיימאן ארויס־
פאהרען קיין בערלין און מאסקווא. סיימאן וועט זיך
טרעפען אין בערלין מיט היטלער'ן און מיט איהם
ארומרעדען די פראגע וועגען דער וועלט־קאנפערענץ
און וועגען די מיליטערישע זיכערקייטען פאר פוי־
לען, טשעכאסלאוואקיי און סאוויעטען.

לאנדאן, 23 (ספ. טעל.)
אין פערלויף פון די נאהענטסטע טעג וועט די
סאוויעטישע רעגירונג אפיציעל איינלאדען דעם מי־
ניסטער סיימאן קיין מאסקווא. די איינלאדונג וועט
אנגענומען ווערען. מינ. סיימאן וועט זיך אויך אפ־
שטעלען אין ווארשא.

Dnia 22-go b. m. rozstał się z tym światem pod Wiedniem nasz najukochańszy

B. P.

Herman Freudenberg

O strasznym tym ciosie zawiadamiają krewnych, przyjaciół i znajomych pozostali w nieutulonym żalu

Żona, Synowie, Synowa i Rodzina.

O dniu pogrzebu nastąpią oddzielne zawiadomienia.

Dnia 22 lutego r. b. zmarł w Badenie pod Wiedniem

B. P.

Herman Freudenberg

Prezes i współzałożyciel naszej Spółki Akcyjnej

Niestrudzoną swoją pracą, cennemi radami i wskazówkami, wiecznie pełną energji inicjatywą przyczynił się do rozwoju naszej firmy.
Pamięć o Nim pozostanie na zawsze w sercach naszych.
Niech Mu ziemia lekką będzie.

Zarząd Spółki Akcyjnej Przemysłu Bawełnianego
B. Freidenberg w Łodzi.

נאך קורצע און שווערע ליידען איז געשטארבען אין עלטער
פון 66 יאהר מיין ליבער מאן, אונזער טייערער פאטער, שוויגער־
פאטער, גרויספאטער און ברודער נ״ע

יהושע ב״ר מנשה ז״ל פערעלבערג

די לויה קומט פאר היינט, זונטאג, ד. 24 פעברואר
1935, 12 א זייגער בייטאג פון טרויער־הויז, פילסודסקיעגא 20,
וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע פאמיליע

6396

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריקען מיר אויס אונזער חשוב
קאמיטעט־מיטגליד און לאנגיעהריגען גבאי ה׳ יצחק פערעלבערג
צוליב דעם טויט פון זיין פאטער

נ״ע יהושיע

צו דער לוי׳, וועלכע קומט פאר היינט זונטאג, 12 בייטאג
פון טרויער־הויז פילסודסקי 20, ווערען אלע אונזערע חברים און
מתפללים אויפגעפאדערט צו קומען, כדי אפצוגעבען דעם נפטר
דעם לעצטען כבוד.

דער קאמיטעט
פון בית תפלה ״תהלת ישראל״
פיעטריקאווער 19.

468

דעם טיפסטען מיטגעפיהל
דריקען מיר אויס מיין פריינדין
שרה פריימאן און פאמיליע,
צוליב'ן טויט פון זייער אונפער־
געסליכען מאן און פאטער

נ״ע שמואל דוד

ווינטש געטרייעסט מיט המקום ינחם
אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים

חנה כאץ
און פאמיליע
(וואשיאנא-גורא)

„שיילאָק”

אין דער טיטול-ראָל: אלעקסאנדער
גראנאר
פאַר דער פאָרשטעל. אַ וואָרט וועגן דער „יודן-פראַגע אין שיילאָק”–ח׳ס.נוטקעוויטש

מארגן, מאנטאג, דעם 25-טן ד. ח. 9 אוונט – אַ גרויסע
הנחה-פאָרשטעלונג
פון בעריהמטען ווערק פון וויליאַם שעקספיר

קרייז-פריינט
ביים שול-קוראטאריום
א.נ. פון וול. מעדעם

בילעטען שוין צו בעקומען אין „קולטור-ליגע”, זאַכאָדניאַ 68, „אַרב.-ווינקעל”, פּאָלודניאָווע 20, און אין פאַרבען-געשעפט פון מ. באַרנשטיין, פּילסודסקיעגאָ 54.

הילפס-פעראיין „תומכי אורחים”
זונטאג, דעם 10-טען מע״ק ד. י. 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג קומט פאַר אין פעראיינס-לאָקאַל פּאָמאַרסקאַ 18 די יעהרליכע
גענעראל-פערזאמלונג
מיט פאָלגענדע טאָג-אָרדנונג: 1) ערעפנונג; 2) וואַהלען פון אַ פּאָרזיצענדען און סעקרעטאַר; 3) פאָרלעזען דעם פּראָטאָקאָל פון דער לעצטער גענעראַל-פערזאמלונג; 4) באריכט פון דער טעטיגקייט; 5) באריכט פון דער רעוויזיאנס-קאָמיסיע; 6) וואַהלען פון אַ פערוואַלטונג און רעוויזיאָנס-קאָמיסיע; 7) בעשטעטיגען דעם בודזשעט אויף דעם יאהר 1935/36; 8) פריי׳ע פאָרשלאָגען.

בעמערקונג: לויט פּאַראַגראַף 2 פ. 19 פון די סטאַטוטען, ווען ס׳וועט נישט קומען די נעהעריגע צאָהל מיטגלידער צום 1-טען טערמין, אַזוי קומט די פערזאמלונג פאַר צום 2-טען טערמין אום 7 אָוונד און וועט זיין גילטיג ביי יעדער צאָהל מיטגלידער.

לויט פּאַראַגראַף B. 17 און פ. 3, 19 פון די סטאַטוטען, וועלען קענען אָנטיילנעהמען אין דער פערזאמלונג נאָר די-יעניגע מיטגלידער, וועלכע האָבען בעצאָהלט מיטגלידס-בייטראָג ביז דעם 28-טען פעברואר ד. י. איינשליסליך.

די פערוואלטונג פון „תומכי אורחים”. 469

בעקאַנטמאַכונג.
היינט, זונטאג, דעם 24 פעברואר 1935, פּינקטליך 4 אַ זייגער נאָכמ. צום ערשטען טערמין און פּינקטליך 7 אַ זייגער אָוונד צום צווייטען טערמין ביי יעדער צאָהל מיטגלידער קומט פאַר די פאָרטזעצונג
פונקט וואהלען
פון דער
אלגעמיינער יעהרליכער פערזאמלונג
וועלכע איז נישט צושטאַנדגעקומען זונטאג ד. 17/2 ה.י. פון דעם געגענזייטיגען הילפס - פעראיין גמילת חסדים גרינער מארק 7.

בעמערקונג: אָפיציעלע אײַנלאַדונגען ווערען נישט אַרויסגעשיקט. 429 די פערוואלטונג.

ברכת אהבה ופרידת שלום מאת הישיבה הגבוה בית אברהם פה לאדז.

בעזה״י סל מלא בירכות ובתוכם בירכת אהבת ופרידת שלום אל כבוד ידידיו הנגיד והחסיד נדיב לב עסקן במצות מוכתר במעלות ובמדות טובות כש״ת מו״ה

ר׳ שאול נאדיל נ״י

לרגלי יום נסיעתו לארץ הקדושה. כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך. ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך. וזכות המצוה הגדולה אשר היא שקילה כנגד כל המצות אשר עסק תמיד בצרכי הישיבה הקדושה בית אברהם באמונה שלימה יעמוד לו אשר יזכה לישב בארץ הקדושה בתוך עושר וכבוד ובבריאת השלימות, שוכן שחקים יאריך ימיו ושנותיו בנעימם, ונזכה כלנו יחד מהרה לראות בבנין ציון וירושלים. תקותנו חזקה אשר גם בארצינו הקדושה יאחז בקדוש דרכו להוסיף אומץ ידי בצדקת פזרונו עבור ישבתינו הקדושה בית אברהם המברכים בכל חותמי ברכות.

ועד ישיבת בית אברהם פה לאדז
המנהל וראשי הישיבה 6389

AMBULATORJUM
ZŁAMAN
(צובראָכענע קנאָכען)
מיט רענטגען-דורכלייכטונג אויפ׳ן אָרט לעמשייצע-פרייזען
Dr. J. Lubicz
Południowa 9, tel. 183-17.

אונזער שעף און קוזין
ה׳ פראפעסארסקי און פרוי
צו דער היינטיגער חתונה פון זייער טאָכטער פרל. אניעלא
מיט ה׳ אבראם יאז
ווינשען אַ הארציגען מזל-טוב.
מענדעל זאלצמאַן און פרוי

אַ הארציגען מזל=טוב ווינשען מיר אונזער ג׳ שעף ה׳
הערש פראפעסארסקי און פרוי
צו דער חתונה פון זייער ליבע טאָכטער פרל.
אניעלא
מיט ה׳ אבראם יאז
און דעם יונגען פאָר ווינשען מיר אַ גליקליך און צופרידען צוזאַמענלעבען.
אנשטאָט בלומען שפענדען מיר 25 זל. פאַר קרן-קימת; 25 זל. פאַר „העלענובעק”; 25 זל. פאַרן יתומים-הויז פּולנאָצנאַ 38.
דאס פערסאנאל פון קאנטאר און פאבריק
פון ה. פראפעסארסקי 4079

צו דער חתונה פון דער טאָכטער פון אונזער ג׳ שעף
פרל. אניעלא פראפעסארסקא
מיט ה׳ אבראם יאז
וועלכע קומט פאָר היינט, זונטאג, ד. 24 לוטי ד.י. גראַטולירען הערצליך און ווינשען מזל-טוב.
די יודישע פארמירער- און פאקער=ארבייטער
פון דער פירמע פראפעסארסקי 6338

צו דער פערלאָבונג פון מיין פריינד
אהרן ליטמאנאוויטש
מיט פרל. פעלא ווייגארטען
ווינשט אַ הארציגען מזל=טוב און אַ גליקליכע צוקונפט.
נח ווינאכט.

צאתכם לשלום!
צום אָפּפאָהר פון אונזער ג׳ שעף ה׳
שאול נאדעל און פרוי
קייז ארץ=ישראל
ווינשען מיר אייך אַ הערצליכען פאַהרט-געזונט זאָל אייך די אויפגעלעבטע בערג פון יהודה געבען מוט און כוח, און איהר זאָלט דערלעבען עד מאה ועשרים שנים.
דאס פערסאנאל
פון דער פירמע געברידער נאדעל

אוירען, נאז און האלז קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פּיעטריקאווער 67, טעל. 127-81.
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צווייאָפּעראַציע א. ז. וו., ווי אויך אַמבולאַטאָרישעס פון 9-2 און פון 4–8 אָוונט.

Uwaga
KUPCY i FABRYKANCI!
W sprawie zaliczeń Częstochowskich p. WIRSTLA proszę się zgłosić do mego biura, dn. 27 i 28 lutego b. r. między godz. 11—13.
Z dniem dzisiejszym objąłem ekspedycją w Częstochowie
WAJNSZTOKA i WIRSTLA.
W nadziei, iż Sz. Klijentela zaszczyci mnie nadal swemi cennemi zleceniami kreślę się
BIURO EKSP.
M. MICHAŁOWICZ
6403 Cegielniana 6.

פאר גאלד,
ביזשוטעריע
און לאמבארד- קוויטעס
צאָהלט די העכסטע פרייזען
איזידאר פיאלקא
פּיעטריקאווער 7.

Dr
Wajnberg
ספעצ. פון לונגען- און הארץ-קראַנקה.
וואוינט יעצט פּיעטריקאווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אָן פון 9–10 פריה, 3–5, 8–9 אָוו.

Dr. mep.
Haltrecht
ספעציאַל-ארצט פאַר הויט-און געשלעכטס. קראַנקהייטען
פּיעטריקאווער 10, טעל. 245-21
נעמט אָן פון 8—11 פריה און פון 1.30—2.30 מיטאָג און פון 5—9 אָוו. זונטאָג פון 10—1 בייטאג.
עלעקטראנאליזען.
פאַר אונבעמיטעלטע לעמשניצע-פרייזן פאַר פרויען אַ ספעציעלער ווארטע-זאל

Dr. med.
Leon Familier
אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען
שערפיעז 37 (בענעדיקטא 6.)
נעהמט אָן פון 5–7 נאָכמ.

8-ונג, צייטונגספערשפרייטער
ביי פועלי אגודת ישראל
די פערוואלטונג פאָדערט אויף אַלע צייטונגספערקויפער צו קומען היינט זונטאג, 6 אָוונד אויף דער
פערזאמלונג
וואָס קומט פאָר אין פעראיינס-לאָקאַל ביי פועלי אגודת ישראל וועגען אַ פערוואלטונג ביי דער צענטראַלע.

ערקלעהרונג.
מיר אונטערגעשריבענע ארבייטער פון דער בעקעריי פון ה׳ משה זילבערינג ערקלעהרען, דאָס אַזוי ווי די דעלעגאַטען פון אונזער פעראיין בזשעזשינער 19, האָבען זיך ערלויבט צו בעפעלען און שלאָגען איינינע חברים ביי דער ארבייט 2 מאָל און צו דער דאָזיגער שעהנער מלאכה גענומען צו הילף קריסטען ווי אויך אַ שטאַרקען נישט פון אונזער פעראיין, צוליב אַזאַ האַנדלונג זענען מיר געצוואונגען ארויסצוטרעטען פון אויבענדערמאָנטען פעראיין.
6399
נחום זיסלער, שמואל זיידעמאַן, משה געלבאַרט, אברהם יצחק קליינמאַן, שמואל משה גאַרדאַן, דוד שיינער, פישל סטערצאָווסקי, הערצקע זילבערשטיין

מודעה. ברוך-קראנקע!
ליידענדע אויף פערשידענע רופּטורען, פערקרימונגען פון רוקען-ביין, פיס און הויקערס!
אַ הילף און אַ רפואה!
ביי ווינקעל, נאַפּעל, בויך און קיסברוכען אויך אין געפעהרליכסטען צושטאַנד ביי מענער, פרויען און קינדער. ספעציעלע הילף ביי פרויען, מוטערבוך, מאַגען און נירען-ברוך!
ברוך=ליידענדע! איהר קענט געזונד ווערען אָהן בלוטיגע אָפּעראַציעס און געפאַהר! פערנאַכלעסיגט נישט אין ראַטעוועט אייער געזונד כל-זמן ס׳איז נאָך צייט, ווייל דער ברוך ווערט גרויס ווי אַ מענשען-קאָפּ, די קישקעס ווערען פערדרעהט און מ׳קען בראַנדיג ווערען. דורך מיין מעטאָדע ערפונדענע ספעציעלע גומי=הייל-באַנדאַזשען, וועלכע האַלטען צו די גרעסטע פערנאַכלעסיגטע געפעהרליכע ברוכען און בעזייטיגען ראַדיקאַל מיט גאַראַנטיע. מיין ספעציאַליטעט איז אויך: הייל-אַפּאַראַטען און גאָרסעטען נאָך דעם סיסטעם פון פּראָפעסאָר ד״ר האָפּפאַ, ד״ר העססינג און האַללאַט. געגען אַלערליי פערקריפּלונגען, פערקרימטע פלייצעס, פוס, הויקערס ווי אויך שמערצענדע פלאַט-פיס. פאַר אַמפּוטירטע אינוואַלידען אַמעריקאַנישע קונסט-פיס (סאַלאָן-ארבייט).
ביים פראַפּלאַזען זיך פון מאַגען, קישקעס און געבירט-מוטער, עמפּפעהל איך ספעציעלע הייל-באַנדאַזשען לויט דעם סיסטעם פון פּראָפ. ד״ר גלענאַרד.
דער אמת׳ער בעריהמטער און גאַנץ פוילען ספעציאַליסט
פון אוניווערזיטעטס=פּראָפעסאָרען אָנערקענט
Ortoped NATAN RAPAPORT
מיט 30-יעהריגער פּראַקטיק אין ווין, דייטשלאַנד און לעמבערג, נעמט אָן פון 9 פריה ביז 1 בייטאָג און פון 3 ביז 7 אָוונד
איז לאדז, פּילסודסקיעגא № 23
פערזענליכעס ערשיינען פון קראַנקע ביי מיר איז אונבעדינגט נויטיג.
צאָהלרייכע דאַנקזאַגונגען פון געהיילטע רבנים און צדיקים און פון פיל הויכגעשטעלטע פערזענליכקייטען.
געדענקט די אַדרעס:
ארטאָפּעדישע אנשטאַלט 23 פּילסודסקיעגא 23.
איינציגער אמת׳דיגער הייל-באַנדאַזשען-אינסטיטוט לויט אויסלענדישען מוסטער.

אכטונג, טישלער!
צו פאבריקס-פרייזען
307
פערקויפען מיר דיקטען „געמאל”, „טאבאל” און „אויקאס” טרוקען פערליימט אין אַלע שטערקען ווי אויך פאָרנירען אינלענדישע און אויסלענדישע
G. i Abr. Ch. Maliniak
Łódź, Gdańska 39, tel. 106-05,

בעקאַנטמאַכונג.
דער צ״ק שומרי ומזהירי שבת, לודז, קאַמיענאַ 20 מאַכט בעקאַנט. אַז יום א׳ פקודי (3 מערץ 1935) 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג ביז 7 אָוונד קומט פאָר
אַן אלגעמיינע פערזאמלונג
(אַ מיטינג)
אין בערלינער זאַל, זאַכאָדניאַ 26, און פון 7–8 אָוונד קומט פאָר אין זעלבען זאַל צום ערשטען טערמין אַ פערזאמלונג פון די מיטגלידער צו וועהלען אַ נייע פערוואלטונג, און פון 8-9 אָוונד צום צווייטען טערמין, גילטיג ביי יעדער צאָהל מיטגלידער. מיט רעדעס וועלען ארויסטרעטען בעקאַנטע רעדנער. אַלע מיטגלידער מוזען פּינקטליך ערשיינען.
די פערוואלטונג. 6393

ביי דער לאָזער אָפּטיילונג פון דער
פויליש-פאלעסטינער האנדעלס-קאמער
פּיעטריקאווער 113 איז ערעפענט אַ לייען-זאַל
פון אַלע פאַלעסטינער צייטונגען אין ענגליש און העבּרעאיש, ווי אויך איני- און אויסלענדישע צייטונגען. טעטיג פון 10 פריה ביז 10 אָוונד.
419

יודישער געפליגעל-הענדלער-פעראיין
אין לאדז. פּולנאָצנאַ 25
בעקאַנטמאַכונג.
מיר מאַכען בעקאַנט, אַז זונטאג, דעם 3 טען מערץ, פּינקטליך 5 אַ זייגער נאָכמיטאָג, קומט פאָר אין לאָקאַל פון פעראיין די יעהרליכע
אלגעמיינע פערזאמלונג
מיט פאָלגענדער טאָג-אָרדנונג: 1) ערעפענונג; 2) טעטיגקייט און קאַסע=באַריכט; 3) ענדערען דעם סטאַטוט; 4) וואַהלען פון אַ פערוואלטונג און רעוו.-קאָמיסיע; 5) פערשידענעס.
די פערוואלטונג. 6402

די 1-טע און ביליגסטע קוועלע פון
רעשטען
אויף פאלטענס און אנציגער
פון די בעסטע ביליצער און טאמאשאווער סחורות, די מאָדערנסטע מוסטערן, אין אַ גרויסען אויסוואַהל. בעקומט מען נאָר ביי
R. Szczęśliwy
לאדז, 5 נאווראמיעסקא 5
טעל. 156-09
געדענקט, פראנט 2 שטאק.

קאמף מיט דער פערפלייצונג אין לאנד

קיין דירעקטע געפאהר איז נאך נישט פערהאן

וואַרשע, 23 (טעלעפאניש)

פון אומעטום קומען אן ידיעות, אז דאס אייז אויף די טייכען האט געריהרט און דאס וואסער הויבט זיך, דראהענדיג צו פערפלייצען די אומגעגענד.

אזוי מעלדעט מען פון לובלין, אז דארט איז די געפאהר אמשטארקסטען, עטליכע געגענדען זענען שון פערפלייצט, אויך אין לובלין אליין רייסט זיך דאס וואסער אריין אין די גאסען.

אן ווילנער קאנט שטייגט דאס וואסער אין אלע טייכען, די געפאהר פון פערפלייצונג איז גרויס.

דאס זעלבע איז אין ביאליסטאקער קאנט, וואו עטליכע טייכלעך האבען שוין פערפלייצט דערפער און שטעטלעך, איבערגעריסען בריקען און פערגאסען פאבריקען.

די זעלבע ידיעות קומען אן פון לעמבערג, וואו ס'איז פארהאן געפאהר פון פערפלייצונג אין די זעלבע ערטער וואס פאראיאהרען.

אין ווארשא איז אדורך א געוואלדיגער שטראם וואסער פון וויעפש און פיליצא. 4 א זייגער נאכמיטאג איז דאס וואסער אין דער ווייסל געווען פלוס 170.

שטורם-ווינד אין זאקאפאנע האט געמאכט גרויסע חורבנות

גרויסע שטורמס אין פראנקרייך און אויפ'ן אטלאנטיק

זאקאפאנע, 23 (ספ. טעל.)

דער האלנער ווינד, וועלכער בלאזט אין זאקאפאנע, האט אנגעמאכט גרויסע חורבנות אין סאמע זאקאפאנע און אין די וועלדער. דער ספארט-סטאדיאן איז בעשעדיגט, פיל הייזער זענען איינגעפאלען, פון די בערג פאלען לאווינעס.

פאריז, 23 (ספ. טעל.)

דורך גאנץ פראנקרייך איז אדורך א שטורם-ווינד, וועלכער האט געמאכט גרויסע מאטעריעלע שאדענס, אין פיל ערטער דראהען די טייכען מיט א פערפלייצונג, די טעלעגראפישע און טעלעפאנישע פערבינדונג איז בעשיצט געווארען, די צוגען קומען אן מיט א פערשפעטיגונג. עטליכע פערזאן זענען פערוואונדעט געווארען. פיל שיפען גיבען ס. א. ס.-סיגנאלען.

מאדריד, 23 (ספ. טעל.)

אויף די ברעגעס פון אטלאנטיק בושעוועט אן אונגעהויערער שטורם, פיל שיפען שיקען אלארם-סיגנאלען מיט דער ביטע וועגען הילף, די שיפען פאהרען נישט ארויס אויפן ים.

קיין גענעראל-שטרייק אין בעלגיע ווערט נישט פארקומען

בריסל, 23 (ספ. טעל).

דער קאנגרעס פון דער בעלגישער סאצ. פארטיי וועלכער האט געבראכט דעצידירען וועגען דער שטעלונג פון די סאציאליסטען צום פערבאט פון דער רעגירונג ארויסצוטרעטען דעם 24 ה. ח. די געפלאנטע מאניפעסטאציע, האט זיך פערצויגען ביז שפעט אין דער נאכט. עס איז בעשלאסען געווארען נישט צו פראקלאמירען קיין גענעראל-שטרייק, ווי מען האט לכתחילה געפלאנט, נאר ארויסציהען די סאצ. דעלעגאטען פון דער אַרבייט-קאמיסיע און טרייבען צום קאנגרעס פון דעם פארלאמענט און צו ביי'ע וואלן.

דאס ארויסציהען די סאצ. דעלעגאטען פון דער ארבייט-קאמיסיע איז מבטל די גאנצע קאמיסיע. די דאזיגע קאמיסיע איז געשאפען געווארען מיט דריי וואכען צוריק, כדי אויסצומיידען דעם גענעראל-שטרייק פון די גרובען-ארבייטער. איצט ווערט דער גענעראל-שטרייק פון די גרובען-ארבייטער ווידער אקטועל.

די עסטרייכישע מיניסטארען אין פאריז

געקומען צו א הסכם אין אלע פראגען

פאריז, 23 (ספ. טעל.)

דער עסטרייכישער קאנצלער און אויסערן-מיניסטער האבען אפגעהאלטען א גאנצע ריי קאנפערענצען מיט'ן פראנצויזישען פרעמיער פלאנדען און אויסערן-מיניסטער לאוואל. וועגען די קאנפערענצען איז ארויסגעגעבען געווארען אן אפיציעלער קאמוניקאט, אז ס'איז דערגרייכט געווארען א הסכם בנוגע די עסטרייכיש-פראנצויזישע פלענער און ס'איז בעשלאסען געווארען איינציגע אנצוהויבען פראנצויזיש-עסטרייכישע ווירטשאפטליכע אונטערהאנדלונגען.

פאריז, 23 (ספ. טעל.)

צוליב דער סאציאליסטישער מאניפעסטאציע אויפ'ן פאריזער וואקזאל ביים אנקומען פון די עסטרייכישע מיניסטארען ווערט פון פערשידענע דייטשען ארויסגעגעבען די פאדערונג צו ארעסטירען דעם סאציאליסטישען אנפיהרער לעאן בלום.

אנחיב פריהלינג קומט פאר אין אנדאלוזיען אין דער שטאט קארדאבא (שפאניען) די פייערליכקייטען צוליב דעם 800 טען געבורטס-יאהר פון איהר גרויסען זוהן, פון רבי משה בן מיימון (הרמב"ם). די דאזיגע פייערונג קומט פאר פון 25-טען ביז'ן 31-טען מערץ 1935. נוצט אויס די דאזיגע געלעגענהייט און בעזוכט שפאניען אין די טעג. כדי אנטיילצונעהמען אין די פייערליכקייטען און גלייכצייטיג צו בעוואונדערן שפאניע'ס בעצויבערנדע געגענדען.

אינפארמ. צרטיילט: **Patronato Nacional** del Turismo en **Madrid** (Medinaceli 2) **Hispanja**

Paris (12, Boulevard de la Madeleine) אדער

כדי דורכצופיהרען די רייזע קיין שפאניען, דארף מען זיך ווענדען צו גרעסערע רייזע-ביוראס.

SLD

1000 יאפאנער זאלען ארויסגעשיקט ווערען פון אמעריקא

טאקיא, 23 (ספ. טעל.)

די דעפוטאטען פון אמעריקאנער קאנגרעס, וואס שטאמען פון דער שטאט אריזאנא, האבען זיך געווענדעט צו דער מאכט, מען זאל צונעמען ביי די יאפאנער דאס רעכט צו האבען נחלות אין דערמאנטען שטאט. אויב דאס זאל אנגענומען ווערען, וועלען 1000 יאפאנער ארויסגעוואָרפען ווערען אויף דער גאס. עס וואקסט די אנטי-יאפאנישע שטימונג אין קאליפארניע, בעזונדערס אין סאן-פראנציסקא. די יאפאנישע רעגירונג האט פעראָרדענט איהר אמבאסאדאר, ער זאל מאכען די ענטשפרעכענדע שריט ביי דער אמעריקאנער רעגירונג.

פאריזער בוי-ארבייטער שטרייקען געגען ארעסטען

פאריז, 23 (ספ. טעל.)

דער אויטאנאמער פערבאנד פון די ארגאניזאציעס פון בוי-ארבייטער האט היינט פראקלאמירט א 24-שעה'דיגען פראטעסט-שטרייק געגען די ארעסטען, וואס זענען געמאכט געווארען בעת די זונטאג'דיגע דעמאנסטראציעס.

די בוי-פעראיינען, וועלכע געהערען צו דער גענעראלער קאנפעדעראציע פון ארבייט, שטעהען נישט צו צום שטרייק צווישען די אנהענגער און געגנער פון שטרייק איז געקומען צו צוזאמענשטויסען, ביי וועלכע מען האט זיך בענוצט מיט רעוואָלווערן. עס זענען דא איינציגע פערוואונדעטע. פאליציי האט ענערגיש אינטערווענירט.

פראגע וועגען שבת-רוה אין תל-אביב

תל-אביב, 23 (יט'אא טעלעגראפיש)

דער הויך-קאמיסאר וואוקאפ, האט זיך געווענדעט צו דער תל-אביב'ער עריה, אפצולעגען די פראגע וועגען דעם ענין פון שבת-רוה אין תל-אביב.

נאציאנאל-סאציאליסטישע עס-פעראנטא-געזעלשאפט...

בערלין, 23 (יט'אא טעלעגראפיש)

דא האט זיך געגרינדעט א נאציאנאל-סאציאליסטישע עספעראנטא-געזעלשאפט.

ראסען-לעהרע פאר גייסטליכע

בערלין, 23 (יט'א טעלעגראפיש)

ס'האט זיך געגרינדעט א קורס פאר ראסען-לעהרע פאר גייסטליכע.

ווארשאווער ראבינאט שטעלט אפ געגנצליך די כשר'ע שחיטה אין ווארשא

ווארשא (יט"א) צוליב דעם וואס די דירעקציע פון ווארשעווער שעכט-הויז האט נאך ביז איצט נישט אפגעזאגט די צוויי ווינקעל-שוחטים, דאגעגען האט די די דירעקציע די היינטיגע וואך נישט צוגעלאזט צו דער שחיטה פינף לעגאלע שוחטים, ווייל זיי האבען אנערקענט, על-פי דין, פאר טריפה עטליכע בהמות, וואס האבען געהערט צו הינ-שי-דענע קצבים, האט זיך היינט, פרייטאג, וועגען דעם ענין דער ווארשעווער ראבינאט געווענדעט מיט א בריף צו דער קהלה-פערוואלטונג. אין דעם דאזיגען בריף, אונטערגעשריבען דורך אלע ווארשעווער אפיציעלע רבנים, ווערט געזאגט, אז צוליב דער אויבען-דערמאהנטער האנדלונג פון דער דירעקציע פון שעכט-הויז, וועט דער ווארשעווער ראבינאט נישט קענען ווייטער טראגען אויף זיך די אחריות פאר דעם כשר'ן פלייש אין ווארשא, ד. ה. דער ראבינאט וועט זיין געצוואונגען צו אסר'ן דאס גאנצע פלייש, וואס ווערט געשאכטן אין ווארשעווער שעכט-הויז.

דער ראבינאט בעט די קהלה-פערוואלטונג, מזהיר-ומודיע צו זיין וועגען דעם די יודישע בעפעלקערונג פון ווארשא.

ענגלישער קרוינפרינץ אין בודאפעשט

בודאפעשט, 23 (ספ. טעל.)

דער ענגלישער קרוינפרינץ, וועלכער ווילט איצט אין בודאפעשט האט זיך בעגעגנט מיט'ן אונגארישען פרעמיער געמבעש.

Dr.

J. Neuman

כירורג

(וועלכער ארדינירט אין שפיטאל אויף דרעווגאווסקא).

נעמט אן אין דערהיים פון 6–8 אָווענד

זאכאדניא 57, טעל. 128-95

GABINET DENTYSTYCZNY

Lek. Dty

A. Struńskiego

פעטריקאווער 43, טעל. 165-20.

אין טעטיג

Dr. med.

R. Zalcwasser

כירורג

ציגעל-גאס 19, טעל. 125-17

נעמט אן פון 1–2 און פון 4–6 נאכמ.

ראטעוועט אייער געזונד

קראנקע אויף רופטורען (ברוך-קראנקהייטען)

ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גומי-באנדאזשען פון מיין מעטאדע העלפען ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציעס פון אלע מינים ברוך-קראנקהייטען (רופטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיגט איך דורך פערלעגען ספעציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע בויך-באנדאזשען. אויף אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויקערס) ארטאפעדישע הייל-גארסעטן אויף ביינער-שווינדזוכט און אלע אנדערע פעהלערן ארטאפעדישע הייל-אפאראטען אויף פלאטפוס.

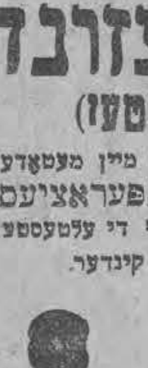

ספעציעלע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלען, אויף זשילאסעם. – גומי-זאקן לויט מאס. קינסטליכע הענד און פיס

ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל-ארטאפעדיע

Spec. Ortop. **O. PETRYKIEWICZ** אוים לעמבערג

לאדז, פיראמאָוויטשא 9 (אלגינסקא)

(פראנט פארטער), טעל. 177-09 נאהנט פון לאדזער פאבריקס-באהנהויף

בעמערקונג: דאס ערשיינען פון די קראנקע איז אונבעדינגט נויטיג. צאהלרייכע דאנקזאגונגען און דאנק-בריף.

(אין זגערוש אויף טלאמאצקא 2 № און № 4 אייגענע הייזער)

איטאַליע שיקט פריש מיליטער קיין אביסיניע

אביסיניע ווענדעט זיך צו דער פעלקערליגע

נעאַפּאָל, 23 (ספּ. טעל.)
היינט אָוונט איז אָפּגעשוואומען צו מזרח־אַפריקאַ די איטאַליענישע שיף וואולקאַניאַ מיט 700 פערשידענע מיניס מיליטער־לייט און 400 טעכנישע אַרבייטער. אין מעסינאַ וועט די שיף אַרויפנעהמען 1000 זעלנער.

רוים, 23 (ספּ. טעל.)
היינט דאַרפען אָפּפאָהרען פון מעסינאַ 2500 זעלנער פון דער מאָביליזירטער דיוויזיע. פון מעסינאַ וועט אָפּפאָהרען צוזאַמען מיט דער דיוויזיע דער גענעראַל גראַציאַני.

לאָנדאָן, 23 (ספּ. טעל.)
די אַביסינישע רעגירונג איז איבפאָרמירט וועגן די איטאַליענישע מיליטער־טראַנספּאָרטען קיין מזרח־אַפריקאַ, זי בעהמט אָבער נישט אָן קיין אָפּוועהר־מיטלען. דהלדעז וויל אַביסיניע מאַכען איטאַליע פעראַנטוואָרטליך פאַר עווענטועלע געשעהענישען, וואָס זאָל טרייבען די פעלקער־ליגע זיך אַרייבצומישען.

לאָנדאָן, 23 (ספּ. טעל.)
דער קאָרעספּאָנדענט פון „דייל טעלעגראַף" איז מודיע, אז די איטאַליעניש־אַביסינישע אונטערהאַנדלונגען זענען איבערגעריסען. אַביסיניע וועט זיך ווענדען צו דער פעלקער־ליגע נאָך אַ פערמיטלונג.

לאָנדאָן, 23 (ספּ. טעל.)
דער ענגלישער קאָנגרעס האָט זיך אַ צווייטמאָל פערנומען מיט דעם ענין איטאַליע־אַביסיניע. דער איטאַליענישער אַמבאַסאַדאָר גראַנדי איז אויפגענומען געוואָרען דורכ'ן ענגלישען אויסערן־מיניסטער.

אויסשטעלונג פון מאַקס ליבערמאַנ'ס בילדער אין תל-אביב

תל־אביב, 23 (יט"א טעלעגראַפיש)
אין תל־אביב איז געעפענט געוואָרען אַנ'אויסשטעלונג פון מאַקס ליבערמאַנ'ס בילדער.

וויצע-מאַרשאַלעק ד"ר פּלאַכאָוויטש אויסגעשלאָסען פון „בעבע"

וואַרשאַ, 23 (טעלעפאָניש)
געגען וויצע־מאַרשאַלעק פון סיים, דעם אנגעזעהענעם פיהרער פון דער סאַנאַציע איז פאָרגעקומען אַ בירגער־געריכט, צוליב די פּאָליטישע מאָטיווען פון זיין טעטיגקייט. דאָס געריכט איז בעשטאַנען פון: גענ. אַרליטש־דרעשער, אינזש. פּאָהאָסקי, פּולק. זאַגראַדסקי, ריכטער אַלבראַמסקי און מאַיאָר טשישאַק. דאָס געריכט האָט אַרויסגעטראָגען אַנ'אורטייל, וועלכער בעשולדיגט דעם וויצע־מאַרשאַלעק פּלאַכאָוויטש. צוליב דעם האָט דאָס פּרעזידיום פון „בעבע"־קלוב פעסטגעשטעלט, אַז די פּאָליטישע אַרבייטס מעטאָדען פון וויצע־מאַרשאַלעק ד"ר פּלאַכאָוויטש זענען נישט דערלאַזבאַר און אַנערקענט, אַז די ווייטערדיגע מיטאַרבייט מיט איהם איז אוממעגליך.

דער דאָזיגער בעשלוס איז גלייך מיט אויסשליסען איהם פון „בעבע" און מ'ריכט זיך דערויף, אַז ד"ר פּלאַכאָוויטש וועט רעזיגנירען פון זיין מאַנדאַט.

אַראַבישע טעראָר-באַנדע אין ארץ-ישראל

דער פיהרער פון דער באַנדע אַרעסטירט

ירושלים (יט"א) היינט איז אַרעסטירט געוואָרען אַנ'אַראַבישער שייך מיט'ן נאָמען ראַפּיק נאַגיב פון דאָרף אַטיבאַ אין קרייז טול־כּרם.

די פּאָליציי האָט בעוויזען, אַז דער שייך ראַפיק נאַגיב האָט אָרגאַניזירט אַנ'אַראַבישע טעראָריסטען־באַנדע, וואָס האָט די אויפגאַבע אויסצופיהרען אָנפאַלען און טעראָריזירען יודען. עס איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז גאַנבי'ס באַנדע האָט שוין אויסגעפיהרט עטליכע אָנפאַלען און אַז זי האָט עס אויך געהאַט פאָראַכטאַגען דאָנערשטאָג אויסגעפירט דעם אָנגריף אויפן קבוץ „כפר החדש", בעת וועלכען עס איז דורך מאַסקירטע אַראַבער, מיטגליעדער פון דער טעראָריסטען־באַנדע, שווער פערוואונדעט געוואָרען דער שומר צבי כאַריפקאַ.

היינט קומט „תל-אביב" אויף די א"י-וואַסערן

די ערשטע יודישע שיף אונטער די האַנדעלס-פאַרבען פון א"י

ירושלים (יט"א) מאָרגען וועט אויף די א"י וואַסערן צום ערשטען מאָל אַנקערן די שיף „תל־אביב", וואָס האָט — די ערשטע אין דער געשיכטע פון א"י — אויף איהר מאַסטבוים דעם ארץ־ישראל־פלאַג.

„תל־אביב" האָט מיט אַנ'ערך צוויי וואָכען צוריק פערלאָזען איהר ביז־איצטיגען מוטער־פּאָרט האַמבורג און וועט, אַלס ערשטע שיף פון דער א"י־שיפס־געזעלשאַפט (פּאַלעסטיין שיפּינג קאָמפּאַני), האָבען איהר מוטער־פּאָרט אין חיפה. „תל־אביב" פערענדיגט איצט אַ קרייז־רייזע איבערן מיטעללענדישען ים און וועט שוין פון מאָרגען אָן אָנהויבען אַ רעגולערע צווייוואָכיגער קורסירונג אויף דער ליניע חיפה—טריעסט. די מאַנשאַפט פון „תל־אביב" (וואָס האָט פריהער געטראָגען דעם נאָמען „האָהענשטיין") בעשטעהט דאָס רוב פון יודען.

עס ווערען געמאַכט פאָרבערייטונגען צום מאַרקירען פייערליכען קבלת־פנים פון „תל־אביב", מיט וועלכער עס קומען קיין א"י העכער הונדערט יודישע עולים און טוריסטען, צווישען וועלכע עס געפינט זיך דער אויבער־ראַבינער פון דער קהלה אין אַלטאָנאַ, ד"ר קאַרלעבאַך.

צווישען די פּאַסאַזשירען פון „תל־אביב" געפינט זיך אַ ספּעציעלער קאָרעספּאָנדענט פון „פּעל־קישען בעאָבאַכטער".

דער רעפערענדום פון דער „הסתדרות"

אָפּגעלעגט אויפ'ן 24 מערץ

ירושלים, 23 (יט"א טעלעגראַפיש)
דיע עקזעקוטיווע פון „הסתדרות", האָט בעשלאָסען אָפּצולעגען דעם רעפערענדום וועגען דעם אָפּמאַך מיט די רעוויזיאָניסטען אויפ'ן 24־טען מערץ.

היץ אין דער ליכט פון די נייעסטע פאָרשונגען

און דער אופן פון איהר בעקעמפונג

די שטייגונג פון דער טעמפּעראַטור פון קערפּער ביים מענש אַדער די א. ג. פּאָפּולער־גערופענע היץ, איז איינע פון די יענע ערשיינונגען, וועלכע קאָן בעשטעטיגען וועגען געוויסע פּראָצעסען פון קראַנקהייטען פון מענשליכען קערפּער. פון שטאַנדפּונקט פון די נייעסטע מעדיצינישע פאָרשונגען איז די היץ אַ שוץ־מיטעל פון אַ קראַנקען אָרגאַניזם אין קאַמף מיט די סיבּות, וואָס רופען אַרויס די היץ־שטייגערונג, שטענדיג דעריבער צו בעקעמפען די היץ, דאַרף מען אייגענטליך געגענווירקען געוויסע איהרע ערשיינונגען, ווי: קאָפּ־ווייטאָג, אומרוהיגקייט, שנעלע טעטיגקייט פון האַרץ א.א.וו., בישט אָפּשוואַכענדיג דערביי, נאָר פאַרשטאַרקענדיג די שוץ־כוחות פון אָרגאַניזם. צום בעקעמפען די היץ איז זעהר גוט, אַ דאַנק זייער כעמישען צוזאַמענשטעל, די טאָגאַל־טאַבלעטקעס. וואָס זענען גלייכצייטיג אַ מיטעל געגען ווערהטאָגען, געגען רעוומאַטיזם און געגען אַרטרעטיזם. טאָגאַל איז אַ גוט מיטעל געגען היץ.

רעפּרעזענטאַנץ־טעאַטער
„ראַזמאַיטאָשטשי"
ציגעל־גאַס 27. טעל. 112-25.
דירעקציע: דוד צעלמייסטער.

גאַסטשפּילען
פונ'ם בערימטען יודיש־דייטשען קינסטלער, פּרעמיער פון ריינהאַרד־ און פּיסקאַטאָר־טעאַטערן

אַלעקסאַנדער גראַנאַך

היינט זונטאג 2 פאָרשטעלונגען
4.30 נאָכמ. הנחה־פאָרשטעלונג
9.30 אָוונט צו פּאָפּולערע פּרייזען
ווייטערדיגע פאָרשטעלונגען פון וויליאַם שעקספּיר'ס מייסטערווערק

שיילאָק

אין 8 בילדער, רעזשי: אַל. גראַנאַך.
גראַנדיעזע אויסשטאַטונג!
פּרעכטיגער באַלעט! :: ליכט־עפעקטען!

פּערזאָנען: לויט פּיעסע

שיילאָק, אַ רייכער יוד — אַלעקס. גראַנאַך
יעסיקאַ, זיין טאָכטער — רייזל ליבראָווסקאַ
טובאַל, אַ יוד זיין פריינד — מקס באָזשיק
פּאָרציאַ, אַ רייכע יורשטע — פאַני רובינאַ
נעריסאַ, איר קאַמערדינערן — עני ליטאַן
אַנטאָניאָ, סוחר פון ווענעדיג — משה ליפּמאַן
באַסאַניאָ, זיין פריינד — יצחק גראָדבערג
גראַציאַנאָ, סאַלאַניאָ, סאַלאַריגאָ { זייערע פריינד — גרשון ליכטענבערגער — מ. בושעושינסקי — ג. גפּער
לאָרענצאָ, יעסיקאַס געליבטער — מרדכי הילסבערג
דער דאָזש (ריכטער פון ווענעדיק) — דוד האַמבורגער
פּרינץ פון מאַראָקאָ — יוסף סטרוגאַטש
פּרינץ פון אַראַגאָן — ש. הערשקאָוויטש
אַלטער גאָבאָ — ישעיהו צווילך
לאַנטשעלאָט, זיין זוהן — א. קירשענבוים
באַלטאַזאַר, דינער ביי פּאָרציאַ — אַברהם באָזשיק
שרייבער — דוד דאָן

אַכטונג!

נאָך דער פאָרשטעלונג וועט אַלעקסאַנדער גראַנאַך האַלטען אַ קורצען רעפעראַט וועגען שיילאָק און זיין אויפפאַסונג.

סאָוויעטישער אַמבאַסאַדאָר האָט נישט אונטערהאַנדעלט

מיט יודישע קאַפּיטאַליסטען וועגען שטיצע פאַר בירא-בידזשאַן

וואַשינגטאָן, 23 (יט"א טעלעגראַפיש)
מיט עטליכע טעג צוריק האָט זיך אין דער אַמעריקאַנער פּרעסע בעוויזען אַ ידיעה, אַז דער סאָוויעטישער אַמבאַסאַדאָר טראָיאַנאָווסקי, האָט אונטערהאַנדעלט מיט יודישע קאַפּיטאַליסטען אין אַמעריקאַ, צו שטיצען בירא־בידזשאַן.

איצט האָט טראָיאַנאָווסקי פּובליצירט אַנ'ערקלערונג, אין וועלכער ער לייקענט אָפּ די ידיעה.

דעפ. אַרצישעווסקי געגען דר. טהאָן

אורטייל פון מאַרשאַלעק-געריכט

וואַרשאַ, 23 (טעלעפאָניש)
ס'איז אַרויסגעטראָגען געוואָרען דער אורטייל פון מאַרשאַלעק־געריכט אין דעם ענין פון דעפ. אַרצישעווסקי (נ. ד.) און ד"ר טהאָן (יוד. קאָלאָ).

ס'האָט זיך געהאַנדעלט וועגען דער רעדע, וואָס דעפּ. טהאָן האָט געהאַלטען אין סיים בעת דער בודזשעט־דעבאַטע, אין וועלכען דר. טהאָן האָט געזאָגט, אַז אין פערשידענע מיניסטעריומס זענען בעהאַלטען, אַחוץ דעם קריגס־מיניסטעריום, מיליאָנען אויף מיליטער־צוועקען.

דעפ. אַרצישעווסקי האָט געענטפערט, אַז דאָס איז אַ מסירה פאַר אויסלאַנד, דערויף האָט דעפ. טהאָן אָנגערופען דעם ענדעק „רכילות'ניק".

דאָס מאַרשאַלעק־געריכט האָט ערקלערט, אַז דער אַרויסטריט פון דר טהאָן אין סיים האָט געגעבען רעכט אויף קריטיק, אָבער מ'האָט זיך נישט געטאָרט אויסדריקען מיט'ן וואָרט „מסירה", דאַגעגען האָט ד"ר טהאָן נישט געדאַרפט בענוצען דאָס וואָרט „רכילות'ניק".

כדי דער לובלינער רב ז"ל זאָל האָבען אַ תיקון...

נייע אויסטערלישע בריף פון ר' שימעלע זשעלעכאָווער צום באַיאַנער רבין. — דער מיסטישער סוד פאַרוואָס ר' שימעלע דערבידריגט דעם נאָמען פון הרב ר' מאיר שפּירא זצ"ל. — נייע מעשיות וועגען חלומות. — מיט וואָס ערקלערט זיך די עקשנות'דיגע האַנדלונג פון לובלינער רבין ר' שלמה'לע אייגער

„לובלינער טאָגבלאַט" שרייבט:

אין דער לובלינער ישיבה האָט זיך שוין אַלץ בערוהיגט און דאָס איז נישט בלויז אַ דאַנק דער ענערגישער האַנדלונג פון דער ישיבה־לייטונג, נאָר אויך אַ דאַנק דעם, וואָס דער גרעסטער טייל פון די „צעבונטעוועטע" תלמידים האָבען זיך אָפּגעקעהרט פון ר' שימעלע זשעלעכאָווער.

אַ צייט לאַנג האָט מען אין דער ישיבה פערשוויגען און זאָגאַר געמאַכט אַ סוד פון אַלע שווערע פאָרוואורפען, וואָס זענען געוואָרען אַרויסגערוקט אויפן אַדרעס פון ר' שימעלע מען האָט דעם יוד נישט געוואָלט קאָמפּראָמיטירען, מען האָט נישט געוואָלט דערצעהלען וועגען זאַכען, וועלכע זענען באמת זעהר דראַסטיש און פערשאַפען קיינעם נישט קיין נחת, ווען מען רעדט וועגען זיי עפענטליך. האָט אָבער די חוצפה אָדער שטות פון דאָזיגען יוד דערפיהרט דערצו, אַז מיט יעדען טאָג קומען קאַפּויר נייע פּרטים פון אויסטערלישע האַנדלונגען פון דאָזיגען „בעל קבלה".

מיר האָבען שוין דערצעהלט וועגען דעם בריף, וואָס ר' שימעלע האָט געשיקט צום באַיאַנער רבי'ן קיין קראָקאָ און איהם מודיע געווען, אַז ער געהט „איינגעהמען" די ישיבה, ווייל אַזוי האָט איהם אין חלום בעפוילען דעם לובלינער רב ז"ל. איצט דערוואוסט מען זיך וועגען נאָך אַ בריף, וואָס ר' שימעלע האָט געשיקט צום באַיאַנער רבי'ן.

ר' שימעלע האָט זיך בעשאַפען אַ גאַנצע „טעאָריע", וועגען וועלכער ער האָט נישט אויפגעהערט צו דערצעהלען „זיינע" תלמידים. אין לעצטען בריף צום באַיאַנער רבי'ן, דערלויבט ער זיך צו שרייבען וועגען לובלינער רב ז"ל אַזעלכע זאַכען וועלכע זענען באמת שווער אַרויפצוברענגען אויפ'ן פּאַפּיר.

ר' שימעלע ווייסט, אַז דער לובלינער רב האָט זיך שווער פערזינדיגט מיט'ן שאַפען די ישיבה און וואָס מעהר שבחים מען זאָגט וועגען איהם אויף דער וועלט, אַלץ שווערער איז איהם אויף יענער וועלט. דער לובלינער רב האָט פּשוט נישט קיין תיקון און ער קומט דאָס יעדע נאַכט צו ר' שימעלע'ן צו חלום און בעט איהם, אַז ער זאָל ראַטעווען זיין נשמה. ווי אַזוי? ר' שימעלע דאַרף וואָס קלענער מאַכען דעם כבוד פון לובלינער רב און וואָס קלענער עס ווערט זיין כבוד אויף דער וועלט, אַלץ מעהר וואַקסט זיין נאָמען אויף יענער וועלט. און אַט דערפאַר האָט עס ר' שימעלע געפיהרט צווישען די תלמידים אַזאַ אַגיטאַציע געגען פערשטאָרבענעם לובלינער רב...

כאַראַקטעריסטיש, אַז ר' שימעלע האָט פאַר זיינע אויסטערלישע מעשיות געפונען הייסע אַנהענגער צווישען די תלמידים, וועלכע ער האָט אַגב נישט געלאָזט לערנען קיין גמרא, נאָר געשטויסען צו דברי מוסר און כלומרשטע קבלה.

ערשט איצט האָבען אַלע דערשאַצט די האַנדלונג פון לובלינער רבי'ן און ער ווערט אויפ'ן עהרען־אַמט פון נשיא פון דער ישיבה בערייט און ענטשיידען אונטערשטיצט סיי דורך דער לייטונג פון דער ישיבה, סיי דורכ'ן רבנים־קאָלעגיום און סיי דורך דער גאַנצער אָרטאָדאָקסישער וועלט.

לאדז. 24 פעברואר 1935

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 24 פעברואר 1935

רעזולטאט פון עטאטיסטישער ווירטשאפט

מיליאנען זלאטעס זענען צוגעלעגט געווארען צום האלץ־עטאטיזם

שוין זייט א געוויסער צייט, ווי די „אי. ק. צ." פיהרט א קאמף געגען דעם עטאטיזם. די דאזיגע צייטונג טרעט אויך ארויס ענערגיש געגען בעלאס־טען די בעפעלקערונג מיט נייע שטייערן. לעצטענס האט די צייטונג פערעפענטליכט אנ'ארטיקעל, אין וועלכען עס ווערט ארומגערעדט דער בעריכט פון דער העכסטער קאנטראל־קאמער וועגען דעם האלץ־עטאטיזם. פון דאזיגען בעריכט איז צו זעהן, אז די מלוכה'שע טארטאקעס האבען נישט מיטגעווירקט צו א גינסטיגער רעאליזאציע פון דער האלץ־פראדוק־ציע נאר להיפוך, בעקומענדיג רויה־שטאף פון די מלוכה'שע וועלדער צו נידריגע פרייזען ווי עס איז דערגרייכט געווארען אין פריוואטען פערקויף, ביי א אהן־פראצענטיגען אנגאזשירען אנ'ערך 25 מיליאן זלאטים, האט זיך סוף כל סוף ארויסגעשטעלט א דעפיצט פון איבער 2 און א האלבען מיליאן זל., נישט רעכענעדיג די קאסטען פון דער אמארטיזאציע אין דער סומע פון 650 טויזענד זל.

ווי ס איז דערפון צו זעהן, איז דער בילאנס פון דעם האלץ־עטאטיזם נישט קיין פרעהליכער, אבער נאך ערגער זענען די אלגעמיינע ווירטשאפטליכע רעזולטאטען.

קודם־כל האט דער האלץ־עטאטיזם פערקלענערט די שטייער־הכנסות אויף א גאנץ בעדייטענדע סומע, וואס דאס ווערט אין בילאנס לגמרי נישט אנגענע־בען. די מלוכה־טארטאקעס זענען געווען א קאנקו־רענץ, נישט צאהלענדיג אליין קיין שטייערן, און האבענדיג די פריווילעגיע צו צאהלען ביליגער פאר רויה־שטאף, וואס זיי האבען בעקומען פון די מלו־כה'שע וועלדער האבען זיי גורם געווען צו זעהר א שווערע לאגע אין די פריוואטע טארטאקעס. א סך האבען זיך ליקווידירט, א סך האבען באנקראטירט אדער בעגרעניצט זייער ארבייט דער מלוכה־אוצר האט פערלוירען שטייער־צאהלער און שטייער־הכנ־סות, ווייל די אומזאצען אין די פריוואטע טארטא־קעס, וואס אונטערליגען דער בעשטייערונג האבען זיך שטארק פערקלענערט לטובת די אומזאצען אין די מלוכה־טארטאקעס, וואס אונטערליגן נישט קיין בעשטייערונג.

דער מלוכה־אוצר, וואס דארף אפהיטען און הא־דעווען דעם שטייער־צאהלער, זארגען זיך וועגען איהם און צוהעלפען איהם, האט איהם נאר פערניכ־טעט, האט פערשיט דעם קוואל פון זיינע הכנסות און געעפענט דעם קוואל פון זיינע היזקות. עס עק־זיסטירט ביי אונז נאך נישט דאס פערשטענדניש פאר דעם אמת, אז דער מלוכה־אוצר איז שוין אליין צוליב זיינע שטייער־רעכט, א מיטאינהאבער צו אלע אונטערנעהמונגען, וואס עקזיסטירען שוין לאנג, בע־טייליגענדיג זיך אין די הכנסות פון די דאזיגע אונ־טערנעהמונגען אין א ריזיגען פראצענט, וואס גרייכט אפט, צוזאמענרעכענדיג אלע שטייערן און אפצאה־לען צו א 40 ביז 50 פראצענט — און דאס אהן שום ריזיקא פון זיין זייט.

דער מלוכה־אוצר הערט אויף צו זיין א מיט־שותף צו די אונטערנעמונגען אין מאמענט, ווען ער נעמט אליין איבער די פיהרונג פון דער אונטערנעה־מונג אויף דעם אייגענעם חשבון. דער מלוכה־אוצר פערלירט דאן זיין פריווילעגירטע שטעלונג. זיינע הכנסות פערקלענערן זיך און עס ענטשטעהט די רי־זיקא פון פערלוסט.

די מלוכה ווערט בעלאסטעט מיט דער אנפיה־רונג, פעראנטווארטליכקייט, ריזיקא און מיט א קא־פיטאל התחייבות'ן. עס איז אינטערעסאנט, וואס די מלוכה האט צוגעצאהלט צו דעם שפיל פון פער־דינסט ־ אונטערנעהמער אין דער האלץ־אינדוס־טריע: 1) זי האט פאר דעם רויה־שטאף, וואס איז געליפערט געווארען פון די מלוכה'שע וועלדער גע־נומען קלענערע פרייזען, 2) זי האט צוגעלעגט לע־בעדיג געלד צוזאמען מיט די אמארטיזאציע־קאס־טען 3.150.000 זל., 3) זי האט אנגאזשירט אהן פראצענט א קאפיטאל פון 25 מיליאן זל. און דאס אין א צייט ווען דער מלוכה־אוצר איז געווען גע־צוואונגען אדורכצופיהרען קאסטשפיליגע קרעדיט־אפעראציעס. 25 מיליאן זלאטים ווען זיי וואלטען בעפרייט געווארען פון דעם האלץ־עטאטיזם, וואל־טען זיי בעדייטענד געקענט קרעפטיגען דעם מלוכה־אוצר, שוין נישט רעדענדיג וועגען דעם, אז דאס קא־פיטאל איז געווארען א מקור פון היזקות. ווען מען זאל נעמען נאר אפילו די מינימאלע פראצענטירונג אויף 6 און א האלב פראצענט, ד. ה. אזוי פיל ווי־פיל די מלוכה צאהלט פאר דער נאצ. הלוואה איז עס אויך שוין א היזק פון וויטערע 1.625.000 זל. יעהרליך ד. ה. צוזאמען מיט דעם פריהערדיגען פערלוסט 4.775.000 זל. און דער סך־הכל איז, אז א חוץ דער פערניכטונג פון שטייער־צאהלער א חוץ דעם פערלוסט פון נידריגען פרייז אויף האלץ, האט דער מלוכה־אוצר צוגעצאהלט צו דעם האלץ־עטא־טיזם אנ'ערך 5 מיליאן זל. און אויף א אונויטיגען אופן איינגעפרוירען א קאפיטאל פון 25 מיליאן זל.

דער חשבון איז אבער דערמיט נאך נישט פער־ענדיגט. ווייל די דאזיגע 25 מיליאן איינגעפרוירען קאפיטאל, וועגען וועלכע עס רעדט דער בעריכט פון דער העכסטער קאנטראל־קאמער — איז נאר דער אומזאץ־קאפיטאל, וואס איז אונבעוועגליך געמאכט געווארען אין דער פארם פון רויה־שטאפען און פליסיקע מיטלען. אבער א חוץ דעם האט נאך גע־מוזט לאקירט ווערען אנ'אינוועסטיציע־קאפיטאל אין בנינים, מאשינען און פראדוקציע־מיטלען, ווייל עס איז דאך נישט געווען אזוי פיל מלוכה־טארטאקעס, ווי עס איז איצט פארהאן און זיי זענען אויך נישט געווען ווי געהעריג איינגעארדענט. מען האט ערשט געמוזט די דאזיגע טארטאקען אויסבויען אויפ'ן חשבון פון זעהר בעדייטענדע קאפיטאל־אינוועסטי־ציעס.

דער גאנצער דאזיגער אינוועסטיציע קאפיטאל, דארף בעטראכט ווערען אלס פערלוירען ווייל אינ־וועסטיציעס, וואס רענטירען זיך נישט, וועלכע ברע־גען נאר היזק, האבען געוועגליך נישט קיין קאפיטאל ווערט. זיי זענען א ביישפיל פון פאלשע און נישט געלונגענע אינוועסטיציעס, וואס פערניכטען דעם לאקירטען קאפיטאל און ווירקען דעסטרוקטיוו אויף דעם קאפיטאל־ווערט די עקזיסטירענדע אביעקטען, אין געגעבענעם פאל, אוף די פריוואטע טארטאקען. זיי האבען פערלוירען א טייל פון זייער קאפיטאל־ווערט, ווייל זיי זענען דורך דער נישט־לאיאלער קאנקורענץ געשטערט געווארען און האבען פער־לוירען זייער רענטאבּיליטעט.

דאס איז דער ערגסטער מקור פון דער דעקא־פיטאליזאציע, דער ערגסטער מקור פון פערקלענערן זיך פון די געזעלשאפטליכע און שטייער־הכנסות.

די אמטליכע ציפערן, וואס זענען פערעפענטליכט געווארען דורך א אביעקטיווע און פאך־אינסטאנץ, ווי עס איז די העכסטע קאנטראל־קאמער, דערציילען מעהר וועגען עטאטיזם, ווי גאנצע בענדער פון גע־געלעהרטע אפהאנדלונגען.

זיי בעווייזען, אז דער קאמף מיט'ן עטאטיזם, אויף א סך געביטען, איז נישט קיין קאמף מיט ווינדמיהלען, איז נישט קיין פראזעאלאגיע, נישט קיין ליבעראלע דאקטרין, נאר דער לעבעדיגער אמת, וואס קען פערלייכטערן דאס לעבען דעם בירגער, און סאנירען דעם מלוכה־אוצר.

דער וואלף איז א שעפסענער פעל

היטלער, דער איש תם וישר, און דער גוואלדי־גער רודף שלום, היטלער דער קאזאק הנגזל האט געבעטן שטארק מורא פאר רוסלאנד.

די נאצי'שע פרעסע די נאצישע דיפלאמאטען האלטען לעצטענס אין איין געבען איבער'ן ענין זשע אז זיי האבען גענוג מורא, ציטערען ממש פאר רוס־לאנד.

רוסלאנד האט אזא מעכטיגע ארמעע און מעכ־טיגען לופט־פלאט, ווי אזוי זשע לאזט מען זיי איבער אזוי אונגעזארגט אין נישט בעשיצט, ווי אזוי זשע איז די וועלט — ד. ה. ענגלאנד, פראנק־רייך און איטאליע — אויף זיי זיך נישט מרחם, און גיט זיי נישט דאס רעכט זיך צו בעוואפענען גלייך מיט אלעמען?

דער וואלף האט זיך אנגעטאן א שעפסענע פעל און פערגיסט טרערן, בעט זיך רחמים:

איך האב דאך אזוי ליב שלום; איך מיין דאך גאר קיין שלעכטס נישט בנוגע מיין ליבען טייערען פראנצויזישען שכן; איך האב נאר מורא פאר דעם מעכטיגען קאמוניסטישען רוסלאנד, געגען וועלכען איך בין גארנישט בעשיצט און הילפלאז.

די איראפעאישע פרעסע זי לעצטענס פול מיט די מאקיאוועלישע תחנונים היטלער'ס.

וועט זיך איראפא (וועלכע האט אליין אויך נישט קיין קליין ביסעל מורא פאר רוסלאנד, כאטש נישט אזוי פאר איהרע ארמעע) ענדליך דערבארעמ'ען מען אויף היטלער'ן און זיך איהם לאזען בעוואפענען געגען רוסלאנד?

וועט איראפא איצט פערגעסען, אז ער זיך מאכען פערגעסען די נאצישע וועלטישע „פילאזא־פיע", די ווילדע אויסברוכען געגען פראנקרייך און רוסלאנד אין היטלער'ס „מיין קאמף", און דעם שוין קליך מיליטאריסטישען גייסט אין וועלכען די דייטשע יוגענד ווערט איצט דערצויגען?

וועט איראפא אצינד זיך גוטווילליג לאזען אפנארען פון דער שעפסענער פעל מיט וועלכער דער וואלף האט זיך צוגעדעקט?

היטלער בעט זיך איצט ווי א אומשולדיג לע־מעלע: ער האט בעטען מורא פאר רוסלאנד.

וועט זיך די בארמהערציגע איראפא מרחם זיין אויף איהם?

און רוסלאנד? אין טאקע דאס סאוויעטען רוס־לאנד איצט אזוי מיליטאריסטיש מעכטיג דאס נא־צי־דייטשלאנד זאל אזוי דארפען מורא האבען פאר איהר?

קיינער איז איראפא, גלויבט נישט, דאכט זיך, אין רוסלאנד'ס מיליטאריסטישע טענדענצען; קיינער גלויבט נישט אין דעם, אז די סאוויעטען־מאכט האט בדעה אנצופאלען און ערקלערען קריג אויף א שכן. פערקעהרט, יעדער ווייסט און זעהט ווי יאפאן (צו וועמענס אמבאסאדאר היטלער האט זיך דא א מאל ערקלערט אין ליבע און „גייסטיגער קרובה'שאפט" און האט בשעת מעשה אויך פערגעסען אין זיין ראסען־טעאריע) רוקט זיך אלץ נעהנטער און נעהנטער צו רוסלאנד און נישט מיט צו ליבעס־ווירדיגע כוחות.

וואר'זשע זענען די סמנים פון רוסלאנד'ס אגרעס־סיוויטעט פאר וועלכע היטלער דארף אזוי ציטערען,

מיט א פאר יאהר צוריק, ווען רוסלאנד איז נאך געווען כמעט איבגאנצען איזאלירט פון דער איי־ראפעאישער דיפלאמאטיע, האט נאך אזא חשד גע־קענט אפשר געפינען א מין אויסריד.

אבער אין די לעצטע פאר יאהר איז שוין די אויסריד מעהר נישט גילטיג.

אין דער צייט ווען יאפאן און דאס נאצישע דייטשלאנד — די צוויי מעכטיגסטע און באמת אגרעסיווסטע מלוכות — האבען אזוי דעמאנסטראא־טיוו און גראב פערלאזט דעם פעלקער־בונד, האט ד'קא דאס געפעהרליכע סאוויעטען־רוסלאנד גע־פונען פאר נויטיג צו ווערען א מיטגליד פונ'ם פעלקער־בונד.

און יעדער איינער האט געוואוסט, אז דאס האבען זיי נישט געטון „מאהבה מרדכי" נאר ווייל זיי האבען אפשר געזוכט דאס ביסעל זיכער־קייט, דעם שאטען פון שוץ און זיכער־קייט, וואס דער פעל־קער־בונד קען געבען. און דאך ציטערט היטלער געבען אזוי שטארק פאר דעם מעכטיג בעוואפענטען רוסלאנד.

יאפאן און דייטשלאנד האבען פערלאזט דעם פעלקער־בונד און רוסלאנד איז געווארען א מיטגליד פונ'ם פעלקער־בונד — און דאך ציטערען דייטשלאנד און יאפאן (יאפאן האט אויך די זעלבע דיפלאמא־טישע מורא) פאר רוסלאנד.

אדער אפשר האט גאר די לעצטע שפאגעל בילד ביי'עס פון רוסלאנד איבער־געשראקען נעבעך איבגאנצען היטלער'ן: איך מיין דא דעם מערקווירדיגען און באמת היסטארישען פראיעקט פון דער סאוויעטען־מאכט איינצופיהרען גלייכע און דירעקטע וואהלען אין רוסלאנד און זיך אומצוקערען צו... פארלאמענטאריזם.

אזא שוידערליכע און געפעהרליכע בייזע פון רוסלאנד: רוסלאנד זאל ווערען פארלאמענטא־ריש; די סאוויעטען־מאכט, די אבי־אבות פון מאדער־נעם דיקטאטאר־רעזשים, האט בדעה איינצופיהרען דירעקטע און גלייכע וואהלען — ד. ה. פארלאמענ־טאריזם. נישט גענוג וואס רוסלאנד איז אריין אין פעלקער־בונד, געהט נאך איצט רוסלאנד איינפיהרען דעם אזוי פערהאסטען און דיסקרעדיטירטען פאר־לאמענטאריזם.

נו דארפען נישט היטלער און זיינע פאשיסטישע פריינד אצינד מיט רעכט ציטערען פאר רוסלאנד?

וועמען וועלען זיי אצינד נאכקרימען, פערהע־קענדיג דערמיט דייטשע יונקערישע שאוויניסטישע אינטערעסען און אידעאלען?

נור ווי ס'זאל נישט זיין ציטערט איצט דער וואלף אין דער שעפסענער פעל פאר א שעפס אין א וואלפישער פעל...

און איראפא איז איצט פול מיט היטלער'ס הארצרייסענדיגע תחנונים.

ער האט נעבעך אזוי מורא פאר רוסלאנד.

לעא קעניג.

שוידערליכער ריקפאל אין מיטעלאלטער

צו דער עקזעקוציע איבער צוויי פרויען אין דייטשלאנד

ווידער איז די גאנצע וועלט אויפגעשוידערט גע־ווארען פון א בארבארישען אקט, וואס איז אין דריט־טען רייך אויסגעפיהרט געווארען אויף 2 יונגע פרויען. פונקט אזוי ווי דאן אין דעם בעקאנטען בלוטיגען 30. יוני פון פערגאנגענעם יאהר, אזוי אויך איצט, קען זיך די עפענטליכע מיינונג קוים בעהערשען פון דעם שוידערליכען ספעקטאקל, וואס די היטלער־רעגירונג האט ווידער בעוויזען פאר דער וועלט. צוויי יונגע פרויען פון דער דייטשער אריס־טאקראטיע זענען בעשולדיגט געווארען אין שפיא־נאזש און פערורטיילט געווארען צום טויט. די ווענדונגען צו היטלער'ן וועגען בעגנעדיגען האבען נישט געהאט קיין ערפאלג און ביידע פרויען זענען איבערגעגעבען געווארען דעם תליון, וועלכער האט זיי אפגעהאקט די קעפ. היטלער האט אפילו נישט ערלויבט, אז דער טויט־אורטייל זאל אויסגעפיהרט ווערען דורך דערשיסען. ביידע פרויען זענען געפא־לען א קרבן פון זייערע געפיהלען: איינע איז געווען פערליבט אין א שפיאן פון א שכנות'דיגער מלוכה און צוליב איהם האט זי פערראטען איהר פאטער־לאנד און די צווייטע האט מיט איהר געלד, וואס זי האט בעקומען פאר איהר פערראט ארויסגעהאלפען איהרע ארימע קרובים.

די פראנצויזישע צייטונג „ל'ענטראנסיזשאן" שרייבט וועגען דעם בארבארישען אקט פון אפהא־קען די קעפ מיט א האק פאלגענדעס: „זיי האבען פערראטען. זיי זענען פערורטיילט געווארען צום טויט. נעכטען האט זיי דער תליון דעם קאפ אראפ־געהאקט.. מיט דער האק. בעת מיר האבען דאס גע־לעזען, האבען מיר אויפגעשוידערט. די דעפעשען האבען געמעלדעט, אז ביידע יונגע דייטשע פרויען זענען נישט דערשאסען געווארען, ווייל די עקזעקו־ציע־קאמאנדע וואלט דאס בעטראכט אלס א כבוד, וועלכען זיי האבען נישט פערדינט. ווען די האק מאכט אונז אויפשוידערן, איז עס וועגען דער ברו־טאליטעט, וואס זי שטעלט מיט זיך פאר, וועגען איהר הארטען קלאפ וועגען דער טראגישער צער־מאהלונג, וועגען די מורא'דיגע איינצעלהייטען, וואס מען שטעלט זיך פאר. צוויי פרויען, יונג, שעהן, וועלכע האבען גאנץ זיכער געזינדיגט געגען זייער פאטערלאנד, אבער צוליב דער שוואכקייט פון ליבענדע, בכדי אליין געגען זייער אייגענעם כבוד, צו דינגען דעם געליבטען פערפיהרער. מען שטעלט זיך זיי פאר ווי זיי ליגען אויף דעם עשאפאט, צוויי צארטע פרויען־נאקענס... און די האק. מען קען זאַ־גען וואס מען וויל, עס בלייבט דער באפאריזם פון א אנדערן צייט אלטער, וואס מאכט אויפשוידערן דאס הארץ. מיר מוזען זאגען דעם הער פון דייטש־לאנד, וואס דראהט מיט סכנות: ער האט געמאכט א שווערען פעהלער. ער האט געוואלט ווירקען אויף דער פאנטאזיע פון זיין פאלק דורך אונאויפהערלי־כע שטרענגקייט, און ער האט דערגרייכט, אז די גאנצע וועלט האט אויפגעשוידערט, מען האט געלע־זען די ידיעה, און זיך דערביי געטראכט: אוף דער גאנצער וועלט געפינט זיך נאר דער דאזיגער איינ־ציגער מענש, וואס זאל ארויסווייזען אזא געפיהל־לאזיגקייט צו בעטראכטען די קויל אלס א בעזונ־דערן חסד".

די צייטונג „זשור" פערענדיגט זיין בעריכט ווע־גען דער הינריכטונג פון די צוויי פרויען אויף פאל־גענדען אופן: „ווי שווער עס זאל אויך זיין דאס פערברעכען פון די צוויי פרויען, קען מען נישט אהן געפיהל פון שוידערליכען שרעק אויפנעמען די ידיעה וועגען דער שטראף, וואס זיי האבען גע־ליטען. דער פאקט אליין, דאס אין פרידענס־צייטען זאלען פרויען פערמשפט ווערען צום טויט, איז אונ־ערהערט, אבער נאך שרעקליכער איז זיך פאר־צושטעלען, אז דער אורטייל זאל אויסגע־פיהרט ווערען מיט א האק ווי אין מיטעל־אלטער!.. מיט אזא שטרענגקייט, מיט אזא גרויזאמקייט, קען זיך אויסציכענען נישט קיין שטארקע נאר א בארבארישע מלוכה. די גרויזאמע געשעהענישען פון 30 יוני האבען שוין בעוויזען היטלער'ס מעטאדע געגען בוגדים. דער „פיהרער", וואס האט היינט זיך אפגעזאגט צו בעגנעדיגען צוויי צום טויט־פעראורטיילטע פרויען, רופט ווידער אמאל ארויס דעם עקעל פון דער גאנצער קולטורעלער וועלט".

וועגען דעמזעלבען ענין שרייבט געארג בערנ־הארדט אין „פאריזער טאגעבלאט": מיט דעם אויס־פיהרען פון אורטייל איבער צוויי פרויען מיט דער האק האט היטלער־דייטשלאנד געשאפען א צווייטען 30 יוני. א כוואליע פון עקעל, וועגען וועלכע מען ווייסט מסתמא נאך נישט אין דייטשלאנד, געהט איבער דער וועלט. דארט וויל מען זיך נאך מיט דער הילף פון א בארבארישער פראפאגאנדע איינרעדען, אז די עקזעקוציע איז געווען אין די אינטערעסען פון דער מלוכה־נוטווענדיגקייט.

ווי וועניג מען גיט זיך אפ רעכנונג וועגען דעם געפיהל, וואס די דאזיגע עקזעקוציע וועט ארויסרו־פען דארט, וואו עס הערשט נאך א נישט פערדאר־בענער ציוויליזאטארישער עמפינדונג, בעווייזט דער פאקט, וואס אין דערזעלבער צייט ווען אין די צייטונגען פון דער גאנצער וועלט ווערען פערעפענט־ליכט שוידערליכע בעריכטען וועגען דער עקזעקוציע בעמיהט זיך די דייטשע פרעסע איבערצורעדען די ענגלישע מיניסטארען צו א בעזוך אין בערלין. אין ענגלאנד און אין פראנקרייך, און מסתמא אויך אין דער איבריגער וועלט, וואלט מען אזא בעזאך אין איצטיגען מאמענט, בעוואונדערט אלס א געזעל־שאפטליכע עהרען־רעטונג פון היטלער־רעזשים.

וואס די פרויען, וואס זענען געווען בעשעפטיגט אין רייכסוועהר־מיניסטעריום האבען דארטען גע־טון איז געווים נישט געווען שעהן. זיי וואלטען אויך ביי יעדען אנדערן רעזשים שטרענג בעשטראפט גע־ווארען, אבער דאך וואלט פאר זיי אויך עקזיסטירט די ענטשולדיגונג פון דעם אייביגען מעגליכען, וואס וואלט ביי יעדן אנדערן קולטור־פאלק גענומען געווא־רען אין אכט. אבער ביים רעזשים, וואס צעשיקט אין אלע מעגליכע לענדער מערדער, איז נישט פארהאן קיין רייד וועגען חסד".

און די צייטונג פערענדיגט: „און זי האט א רע־זשים, וואס גיט אויס מיליאנען אויף צוועקען פון לאנד־פערראט אין אלע לענדער. דאס רעכט מיט צביעושער אויפרעגונג צו שיקען אויפ'ן עשאפאט פרויען, וואס האבען זיך פערזינדיגט צוליב ליבע?

(ווייטער זעה 11־טע זייט)

גרויסע פון דער הויפּט־שטאָט

דער 4־טער אקט פון דער ברוגז־דראַמע „פראַנקאָ־פּאָלאָן"

איך האָב שוין, מיט א צייט צוריק, געשריבען וועגען די פאָלגען פון דער ברוגז־דראַמע, וואָס שפּילט זיך אָפּ צווישען פּוילען און פראַנקרייך; איך האָב, זיינער צייט איינגעטיילט די דראַמע „פראַנקאָ־פּאָלאָן" אין עטליכע אַקטען, פון וועלכע יעדער אקט האָט געהאַט זיין נאָמען: „זשיראַרדאָוו", „וואַרשאַווער עלעקטראָווניע" און „וואַרשאַווער שטאָטישע שאַלעטען" (קלאָזעטען).

די אָנגערופענע נעמען פון די „אַקטען", דאָס זענען אייגענטליך, נעמען פון אונטערנעהמונגען, וואָס האָבען זיך געפונען אונטער פראַנצויזישע דירעקציעס און, לויט רעכטקרעפטיגע געריכטס־אורטיילען, זענען די דאָזיגע אונטערנעהמונגען איבער געגאַנגען אין די הענט פון פּוילישע סעקוועסטער־פערוואַלטונגען.

האָבען מיר שוין טאַקע מיט א צייט צוריק אָנגעוויזען, אז פראַנקרייך האָט אויף דעם אַלעם געענטפערט געגונג הארב: עס ווערען מאַסענווייז, אין די טויזענטער, ארויסגעשיקט פון פראַנקרייך פּוילישע ארבייטער; עס זענען דאָרט איינגעפיהרט געוואָרען א רייה געזעצען, וואָס ווערען מיט דער גאַנצער שאַרפקייט אָנגעווענדעט קודם־כל לגבי איינגעוואַנדערטע פון פּוילען.

דאָס קליינע בעלגיען האָט נאָכגעטאַנצט פראַנקרייך און אויך אָנגעהויבען רודפן פּוילישע בירגער; עס זענען אויך איינגעפיהרט געוואָרען א רייי געזעצען געגען איינגעוואַנדערטע פון פּוילען און טויזענטער אימיגראַנטען ווערען בעזייטיגט פון לאַנד, אַדער זיי ווערן סתם נישט צוגעלאָזט צו קיין שום פּרנסה־קוואַלען.

און —- אַט האָט זיך איצט אָפּגעשפּילט אין וואַרשאַ דער 4טער אקט פון דער ברוגז דראַמע פראַנקרייך—פּוילען; דאָס וואָס ס'איז געשעהן מיט די פאַבריקען אין זשיראַרדאָוו, מיט דער וואַרשאָווער עלעקטראָווניע און מיט א רייי אַנדערע פראַנצויזישע אונטערנעהמונגען אין פּוילען, — איז איצט אויך געשעהן מיט דער פראַנצויזיש־ בעלגישער געזעלשאַפט וואָס האָט עקספּלואַטירט די וואַרשאָווער הינטער־שטאָטישע קאַלעיקעס, די אזויגערופענע „סאַמאָוואַרלעך".

יאָהרענלאַנג זענען וואַרשאָווער איינוואוינער געפאָהרען אין די בשכנותדיגע שטעטלעך: גריצע, גער, יאַבלאָננע, ווילאַנאָוו, פּיאַסעטשנע א.א. מיט די דאָזיגע שמאָלינקע מיניאַטור־וואַגאָנדלעך וואָס זענען געשלעפּט געוואָרען דורך די פּיטשינקע לאָקאָמאָטיווען די „סאַמאָוואַרלעך", די גערער קאַלעיקע האָט געהאַט א „שם" אין גאַנץ פּוילען: גערער חסידים האָבען נישט געוואוסט פון קיין אַנדער וועג צום רבין, ווי דורך דער קאַלעיקע: די דירעקציע האָט געהאַט גרויסע רווחים און זיך כלל נישט געזאָרגט וועגען אויסבעסערען די אַלטע, פערזשאַווערטע שינעס, אָדער וואַגאָנען; עס זענען פאָרגעקומען אָפטע אומגליקען, קאַטאַסטראָפעס — אָבער די אויסלענדישע דירעקציע האָט זיך גאָרנישט געאיילט מיטן איינפיהרען פערבעסערונגען, מאָדערניזירען די „קאַלעיקע". ביז.. עס איז געקומען די מאַכט, וועלכע האָט ער

פון אונזער וואַרשאַווער קאָרעספּאָנדענט מ. עלבוים

קלערט פשוט און פּראָסט: אז אין הסכם מיט'ן אָפּמאַך צווישען דער אויסלענדישער געזעלשאַפט און דער שטאָט וואַרשאַ טאָרען די קאַלעיקעס זיך נישט געפינען אויפן שטח פון דער שטאָט וואַרשאַ, ווייל דער רויך פערפּעסטעט די לופט, (דער פראַנצויזישער רויך האָט אפילו פערפּעסטעט די... פּאָליטישע לופט!) און עס האָבען זיך אָנגעהויבען א סעריע פּראָצעסען מיט אַפּעלאַציעס מיט קאַסאַציעס און געבליבען איז — אז די קאַלעיקעס ווערען עקסמיסירט פון וואַרשע, טאָרען זיך נישט געפינען אין די שטאָט גרעניצען און היות ווי די פראַנצויזיש־בעלגישע דירעקציע האָט נישט געהאַלטען איהרע מאַטעריעלע התחיבותן לגבי דער וואַרשאָווער שטאָט פערוואַלטונג ווערט דאָס גאַנצע פערמעגען פון די קאַלעיקעס (מאַשינען, וואַגאָנען, טאַבאָר, שינעס, הייזער א.ד.גל.) קאָנפיסקירט.

דער אורטייל ווערט שוין אויסגעפיהרט.

די בעפעלקערונג שטייט אין דעם פאַל — ווי אין די ביזאַנטיגע עהנליכע פאַלען — מיט סימפּאַטיע אויף דער זייט פון דער פּוילישער געריכטס־מאַכט. וואָרום וואָס קען דען זיין עפּעס בעסערס ווי ארויסטרייבען פון לאַנד דעם אויסלענדישען קאַפּיטאַל? (מילא, פון היימישען קאַפּיטאַל מוז מען ליידען...)

אַט אזוי קומען עס צו אַלץ נייע פּאַ־פיגורען אין דעם ברוגז טאַנץ פראַנקאָ־פּאָלאָן

א מעשה מיט — „אין ווּעמענס נאָמען?"

עס איז כדאי די דאָזיגע געשיכטע צו פעראייביגען.

אינם נאָמינירטען וואַרשאָווער שטאָט ראַט זיצט אויך, צווישען אַנדערע „פאָרשטעהער" פון יודען, דער פּרעזעס פון וואַרשאָווער קהלה־ראַט, דער אגודה'ניק ר' יאַנקעלע טראָקענהיים.

האָט ר' יאַנקעלע אויף דער לעצטער זיצונג פון שטאָט־ראַט איבערגעלייענט א „פּראָגראַם" דעקלאַראַציע און דערביי ערקלערט, אז ער רעדט אין נאָמען פון דער וואַרשאָווער קהלה. איז געוואָרען א טומעל, א רעש און א געפילדער.

— סטייטש? ווער האָט דעם פּרעזעס טראָקענהיים געשיקט אין שטאָט־ראַט? ווער האָט איהם בעפולמעכטיגט צו לייענען א הניפה־דעקלאַראַציע אין נאָמען פון דער קהלה? איז דאָך נישט די קהלה בלויז ער, ר' יאַנקעלע טראָקענהיים?

וואָס־זשע האָט געטון ר' יאַנקעלע? איז ער אַוועק אין דער קאַנצעלאַריע פון שטאָט ראַט און פון פּראָטאָקאָל בוך אויסגעשטראָכען די ווערטער: „אין נאָמען פון דער וואַרשאָווער קהלה". און אריינגעשריבען — נישט מעהר און נישט ווייניגער — ווי: „אין נאָמען פון יודישען פאָלק" (!!!)

האָט זיך ערשט געמאַכט דער ריכטיגער ויצעקו: היתכן? ווער? וואָס? ווען?

אפילו די אגודה האָט זיך געבונטעוועט און געדראָהט מיט קאָנסעקווענצען; מ'האָט געקלאַפּט אין טיש, מ'האָט געסטראַשעט. —

איז דאָך יאַנקעלע טראָקענהיים א יוד א חכם, איז ער אַוועק אין קאַנצעלאַריע, פון שטאָט־ראַט און אויסגעמעקט פון זיין דעקלאַראַציע „דאָס יודישע פאָלק", און איינגעשריבען: „אין נאָמען פון מיינע אָנהענגער".

דערוויל קאָכט און זידט,

אויב די סקאַנדאַלען זאָלען ווייטער אזוי געהן, וועט ר' יאַנקעלע זיכער נאָך נישט איינמאָל „אויסבעסערען" זיין דעקלאַראַציע און אריינשרייבען: „אין נאָמען פון מיין גרויסען הויז אויף נאַלעווקי 35"; „אין נאָמען פון מיין הויזגעזונט"; „אין נאָמען פון מיין ווייב" א.א.וו.

טראַגעדיע פון יודישער אָרימקייט אין נויט איז וויען

שוידערליכער זעלבסטמאָרד פון א יודיש פּאָר־פאָלק צוליב שמד

(ספּעצ. קאָרעספּאָנדענץ)

אין וויען, וואו עס לעבען נאָך אַלץ ביז איצט קאַרגע צוויי הונדערט טויזענט יודען, דאָס רוב אין עלענד און פערצווייפלונג, ארבייטען די מיסיאָנערען מיט די סאַמע מאָדערנסטע מיטלען פון רעקלאַמע. זיי האָבען אין זייער רשות: צייטונגען, ראַדיאָ, פילמען, א ווייט פערצווייגטען עלעקטראָ־מיסטישען אַפּאַראַט און זיי האָבען איינגעאָרדענט אין די יודישע קוואַרטאַלען צענטראַלע נשמה־וועשערייען, וואו די אומרייגע יודישע נשמות ווערען עקספּרעס „געלייטערט"; און וואו יעדע „נשמה" קריגט נאָך עטליכע שילינג, קליידער, עסען און אמאָל אפילו אַרבייט..

די שמד־אינדוסטריע האָט איצט א גוטען באָדען אין עסטרייך. די אַלגעמיינע שטימונג אונטער דעם קאַטוליש־פאַשיסטישען רעזשים איז יודענפיינדליך. מען טרייבט די יודען פון זייערע לעצטע עקאָנאָמישע און סאָציאַלע פּאָזיציעס — כאַפּט מען זיך דער ווייל צו שמד. מען נאַרט אָפּ זיך אַליין. צי ווייסען נישט די עסטרייכישע יודען, אז די „יודישע גרויסמוטער", וואָס שטייט ווי אַן'אייביגער שרעק־סימבאָל הינטער די פּלייצעס, וועט סוף כל סוף א תל מאַכען פון די אַלע שיינע האָפענונגען? . . . אוודאי ווייסען זיי דאָס. אָבער די פערצווייפלונג דערפיהרט צו פּאַניק. מען לויפט פון איין צרה צו דער אַנדערער.

אין איינע פון די אָרימע געסלעך פון ווינער יודישען קוואַרטאַל האָט געוואוינט די לעצטע יאָהרען א יודישער יונגערמאַן מיט זיין משפּחה. דער יונגערמאַן איז געווען דער זוהן פון א אָנגעזעהענעם גאַליצישען רב' וועלכער איז מיט עטליכע יאָהר צוריק געשטאָרבען, דער זוהן האָט געזאָלט ווערען דער ממלא מקום פון זיין פערשטאָרבענעם פאָטער אין דעם גאַליצישען שטעטעל אָבער די שטעטעלדיגע פרומאַקעס האָבען איהם נישט צוגעלאָזט צו רבנות ווייל ער האָט געלעבט עטליכע יאָהר אין וויען און ער איז דאָרט „מסתמא" אין גאַנצען פער'טריפה'ט געוואָרען.

דער יוד האָט זיך גענומען צו מלמדות צו מעקלעריי, צו מסחר, — אַלץ איז געגאַנגען קאַפּויר. ער איז געוואָרען א פעדלער, און איז ארומגעגאַנגען נאַכט נעכט איבער די קאַפע'ס און רעסטאָראַנען מיט א קופערטעל מעסערלעך, שפּיגעלעך, קעמערלעך, האָבען עטליכע נאַציישע כוליגאַנעם איינמאָל אָפּגעוואַרט דעם יודען, ארויסגעריסען ביי איהם דאָס קופערטעל און מיט א ווילדען געלעכטער אריינגעוואָרפען דאָס גאַנצע ביסעל אָרימקייט אין דונאַי אריין.

דער יוד איז געווען פערצווייפעלט. אָבער גוטע מענשען האָבען רחמנות געהאַט און איהם געגעבען געלד ער זאָל זיך קויפען פרישע סחורה. קוים האָט זיך ביי דעם אומגליקליכען יוד אביסעל געבעסערט די לאַגע, איז פּלוצים ארוים דאָס נייע געזעץ, וואָס דערלויבט נישט קיין פעדלעריי. איצט איז שוין געווען דער סאַמע סוף פון אַלץ...

איין איינציגע טאָכטער האָט דער יוד געהאַט, א מיידעל פון 16 יאָהר, איז זי פון נויט געוואָרען א פּראָסטיטוטקע. דער פאָטער האָט דערפון נישט געוואוסט, דאָס מיידעל האָט נישט געקענט צוקוקען זיין שרעקליכען צער. פלעגט זי אין אָוונט ארוים געהן אין גאַס אויף עטליכע שעה און אהיימברענגען עטליכע שילינג, געהייסען האָט עס אז זי גיט העברעאישע לעקציעס. דאָס האָט אזוי געדויערט עטליכע וואָכען. אָבער אין איין אָוונט איז דאָס מיידעל אַהיים מעהר נישט געקומען. אין א פינסטערער אַלעי פון פּראַטער האָט זי זיך אויפגעהאַנגען אויף א בוים.

דער יוד איז שיעור נישט אראָפּ פון זינען. ער פלעגט ארומלויפען איבער די גאַסען א צעמישטער, א פערלוירענער, ער האָט איינמאָל אין מיטען גאַס זיך אזוי הויך און יאָמערליך צעשריגען פון ווייטאָג און פערצווייפלונג, אז א פּאָליציסט האָט איהם

(ווייטער זעה ד־טע זייט)

א וועלט־רייזע מיט 800 יאָהר צוריק

מערקווירדיגע בעשרייבונג פון דעם יוד. רייזענדען ר' בנימין פון טאָדעלאַ

פון מ. פּאַדאַליער

(2

וואָס ר' בנימין פון טאָדעלע האָט געזעהען אין רוים

די בעשרייבונג, ווי אזוי רוים האָט אויסגעזעהן, וואָס ר' בנימין פון טאָלעדאָ גיט אונז אין זיינע רייזע־שילדערונגען, קלינגט זעהר פאַנטאַסטיש, זי איז אָבער זעהר אינטערעסאַנט, ווען אפילו נישט אַלץ, וואָס ער דערצעהלט שטימט מיט די היסטאָרישע פאַקטען.

ווי ער דערצעהלט, האָבען זיך געפונען אין רוים ווען ער איז אָנגעקומען אהין, 80 גרויסע פּאַלאַצען, וואָס האָבען בעלאַנגט צו פערשידענע רוימישע הערשער, איינער פון די פּאַלאַצען האָט אמאָל בעלאַנגט צו דעם קעניג אַספּסינוס, וועלכער האָט איינאיינעם מיט זיין זוהן טיטוס בעצוואונגען ארץ־ישראל און חרוב געמאַכט ירושלים און פערברענט דעם בית־המקדש. דער פּאַלאַץ האָט געהאַט 360 פענסטער, לויט דער צאָהל פון די טעג אין יאָהר. אין די דאָזיגע פּאַלאַצען, וואָס האָבען זיך געצויגען אויף מיילען, זענען אמאָל אָנגעגאַנגען בלוטיגע מלחמות, און הונדערט טויזענט מענשען זענען געפאַלען. ווי אונזער רייזענדער דערצעהלט, זענען די ביינער פון די געפאַלענע פערבליבען און ער האָט זיי געזעהען מיט זיינע אייגענע אויגען.

און ער בעשרייבט אויך די רייכקייט, וואָס מען זעהט אין די פּאַלאַצען, די מירמעלשטיינערנע פיגורען און סטאַטועס, די שטוהלען, וואָס זענען אויסגעאַרבייט פון גאָלד און אַנדערע טייערע מעטאַלען. ער האָט אויך געזעהן א בימה, מיט צוויי זיילען, וואָס זענען געבראַכט געוואָרען קיין רוים פון בית־המקדש וואָס שלמה המלך האָט געבויט. אויף די דאָזיגע זיילען זענען אויסגעקריצט די נעמען פון שלמה המלך און דוד המלך. ווי די יודען אין רוים האָבען איהם דערצעהלט, טרעטען יעדען תשעה־באב ארוים אויף די דאָזיגע זיילען טראָפּענס ווי טרעהרען.

און מען האָט איהם אויך דערצעהלט, אז אין רוים געפינט זיך א הייל, וואו אַספּסניוס און טיטוס האָבען בעהאַלטען די טייערע כלים, וואָס זיי האָבען אַנגערויבט און אַוועקגענומען פון בית־המקדש. און ביים טייך טיבער, וואָס שטראָמט ביי רוים, געפינט זיך א הייל, וואו עס ליגען די עשרה הרוגי מלכות, די צעהן הייליגע יודישע מאַרטירער, וואָס זענען פערברענט געוואָרען לעבעדיגערהייט פון די רוימער, נאָכדעם ווי מען האָט זיי געפּייניגט אויף א שרעקליכען אופן. פון רוים איז ר' בנימין אָפּגעפאָהרען אין דער שטאָט קאַפּוא, וואו ער האָט געטראָפען א גרויסע יודישע געמיינדע. אויך אַנדערע שטעט האָט ער בעזוכט, ווי א שטייגער סאַרענטאָ, פון וועלכער ער דערצעהלט זיך אָן גאַנצע וואונדער. קיין סאַרענטאָ פלעגען קומען טויזענטער קראַנקע זיך באָדען אין די קור־קוועלען, וואָס האָבען זיך דאָרטען געפונען. די יודישע בעפעלקערונג האָט געצעהלט 500 נפשות. גרויסע יודישע קהלות האָבען זיך אויך געפונען אין די ארומיגע שטעט, ווי סאַלערנאָ און אַמאַלפי. די יודען זענען געווען סוחרים, און עס האָט זיך זיי זעהר גוט געלעבט. די קריסטליכע בעפעלקערונג האָט געוואוינט אויף די הויכע בערג און פעלזיגע שפּיצען און דאָס האָט זיי בעשיצט פון איבערפאַלען.

ר' בנימין בעשרייבט דערנאָך זיין רייזע איבער די פערשידענע אינזלען און שטעט, וואָס האָבען אמאָל בעלאַנגט צו גריכענלאַנד און וואו די בעפעלקערונג איז געווען מעהרסטענס א גריכישע. אומעטום, וואו ער איז געקומען האָט ער געטראָפען קלענערע און גרעסערע יודישע קהלות, און אין יעדער קהלה האָבען זיך געפונען רבנים, וואָס זענען געווען די פיהרער און צו וועמען די געמיינדע האָט זיך צוגעהערט. אין מאַנכע קהלות זענען אויך געווען שעהנע בתי־מדרשים און אויך ישיבות, וואו יודען זענען געזעסען און געלערענט. אין ברינדיזי האָט ער געטראָפען א קהלה פון 500 יודען. ווען ער דערצעהלט פון זיין בעזוך אויף דער אינזעל קאָרפו, דערמאָהנט ער בלויז דעם נאָמען פון איין יודען, ר' יוסף. אין דער גריכישער שטאָט קאָרינטיא, ווידער, וואָס געפינט זיך צופוסען פון בארג פּאַרנאַסוס. האָט ער שוין געטראָפען א קהלה פון הונדערט יודען. זיי האָבען געהאַט אייגענע פעלדער און האָבען זיך אָפּגעגעבען מיט ערד־ארבייט, און אין דערבייאיגער שטאָט טהעבעס האָבען זיך געפונען טויזענטער יודען, וואָס האָבען זיך אָפּגעגעבען מיט זייד־וועבעריי. זיי זענען געווען פעררעכענט פאַר די בעסטע וועבערס פון זיידענס אין גאַנץ גריכענלאַנד.

ווען מען לייענט די בעשרייבונג פון ר' בנימין פון טאָלעדאָ וועגען די יודישע קהלות אין איטאַליע, גריכענלאַנד און אויף די פערשידענע אינזלען וואָס זענען צעוואָרפען ביים מיטעללענדישען ים, און מען פערגלייכט עס מיט דעם, וואָס מען זעהט דאָרטען היינט, ווערט ערשט קלאָר וואָס פאַר א בליהענדיג יודיש לעבען דאָרט איז אמאָל אָנגעגאַנגען, און וואָס פאַר א גרויסער יודישער ישוב דאָרט איז אמאָל געווען. אין א סך פון די דאָזיגע ערטער, וואָס ר' בנימין דערמאָהנט, טרעפט מען היינט נישט קיין יודען אויף א רפואה.

און לייענענדיג די בעשרייבונגען פון דעם דאָזיגען מערקווירדיגען יודישען רייזענדען זעהען מיר אויך, אז עס האָט זיך נישט שלעכט געלעבט יודען אין יענער צייט, כאָטש די צייט, ווען ער האָט ארום געוואַנדערט האָט בעלאַנגט צום פינסטערען מיטעלאַלטער. ער דערמאָהנט ווינציג פון יודישע צרות און רדיפות, כאָטש מען קאָן זיך פאָרשטעלען, אז קיין צרות האָט זיי נישט געפעהלט, וואָרום מיר ווייסען דאָך פון אונזער היסטאָריע, וואָס פאַר מורא'דיגע ליידען עס איז אויסגעקומען די יודען פון מיטעלאַלטער איבערצוטראָגען אין פערשידענע לענדער. ר' בנימין דערמאָהנט אָבער נישט מיט קיין וואָרט פון דעם. פערקעהרט, פון זיינע בעשרייבונגען קומט אוים אז עס האָט זיך די יודען געלעבט גאָר נישט שלעכט און אז מאַנכע קהלות זענען געווען רייך. וואָס ער איז בעזונדערס אינטערעסאַנט, איז דער גייסטיגער מצב פון די יודען אין יענער צייט. מיר זעהען, למשל ווי אין א סך קהלות האָבען זיך געפונען ישיבות; בעריהמטע רבנים און געלעהרטע. אַט דערצעהלט ער, צום ביישפּיל, ווי די אַלטע גריכישע שטאָט טעבעס איז געווען א צענטער פון תורה, און האָט פערמאָגט בעריהמטע גאונים.

אינטערעסאַנטע פאַקטען גיט איבער ר' בנימין פון זיין רייזע אין דער אַמאָליגער וואַלאַכיא — די היינטיגע רומעניע. ער האָט דאָרט געטראָפען א פרייען, אונאָפּהענגיגען שבט, וואָס האָט געוואוינט אין די בערג און אין היילען. דער דאָזיגער שבט איז געווען א העלדישער און האָט זיך נישט געלאָזט פון קיינעם בעצווינגען, די ארומיגע פעלקער האָבען געציטערט פאַר די גבורים פון די בערג. מיט די יודען האָט אָבער דער שבט געלעבט אין פרידען, און בעצויגען זיך צו זיי ווי צו פריינד; זיי האָבען אי־בערגענומען א סך יודישע מנהגים און פלעגען רופען די יודען: „אונזערע ברידער". ער דערמאָהנט אויך דאָס לאַנד „כאַזאַריא", וואָס האָט זיך געפונען אויף דער אינזעל קרים. מעגליך, אז דער דאָזיגער שבט איז טאַקע געווען — די כאַזאַרען. ווי בעקאַנט, זענען די כאַזאַרען געווען א העלדיש פאָלק, און זיי זענען איבערגעגאַנגען צום יודענטום.

ר' בנימין שטעלט זיך אויך אָפּ לענגער אין זיינע שילדערונגען אויף דעם וואָס ער האָט געזעהען אין לאָמבאַרדיא. ער האָט דאָרטען געזעהען די רייכסטע פּאַלאַצען, וואָס זענען געווען אָנגעפילט מיט גאָלד און דימענטען. לאָמבאַרדיא איז געשטאַנען אונטער דער הערשאַפט פון רוימישען פּויפּסט. נישט ווייט פון דעם פּאַלאַץ, וואו דער קעניג האָט געוואוינט, האָט זיך געפונען א היפּאָדראָם אונטערן פרייען הימעל, וואו די מאַסען פלעגען קומען זיך לאָזען וואוילגעהן און בעוואונדערען די אַלערליי אַטלעטישע שפּילען, וואָס זענען דאָרטען אָנגעגאַנגען. אין איינעם פון די פּאַלאַצען האָבען זיך געפונען אזויפיל דימענטען, אז ביינאַכט האָבען זיי בעלויכטען די גאַנצע שטאָט.

און אין פּעירא האָט אונזער רייזענדער געטראָפען טויזענטער יודען. צווישען זיי האָבען זיך געפונען ארום 500 קאַראַאימער, וואָס האָבען געלעבט אָפּגעזונדערט פון דער יודישער בעפעלקערונג. די יודען זענען געווען רייך, זיי האָבען אָבער געליטען פון פערשידענע גזירות. א יוד האָט, צום ביישפּיל, נישט געטאָרט רייטען אויף א פערד. דאָס דאָזיגע רעכט איז געגעבען געוואָרען נאָר צו איין איינציגען יודען און דאָס איז געווען א דאָקטאָר מיט'ן נאָמען שלמה המצרי. די יודען אין פּעירא האָבען אויך געוואוינט אָפּגעזונדערט אין א געטאָ, און די גריכען פלעגען ארויסוואַרפען דעם שמוץ פון זייערע הייזער ווי אויך דעם אָפּפאַל פון די פעלען, וואָס זיי האָבען אויסגעאַרבייט, אין די יודישע געסלעך. פונדעסטוועגען האָבען אָבער די יודען געפיהרט גרויסע געשעפטען און א סך זענען געווען רייכע מענשען. זיי האָבען איבערגעטראָגען די גזירות מיט גדולה און זיך נישט בעקלאָגט.

אין קומענדיגען קאַפּיטעל וועלען מיר דערצעהלען די וואונדער, וואָס ר' בנימין האָט געזעהען אויף זיין וועג קיין קאָנסטאַנטינאָפּאָל.

(פאָרטזעצונג קומט)

איניגע בעמערקונגען וועגן מלוכה-בודזשעט

פון אינזש. א. רוסאַק

דער בודזשעט, וועלכער איז איבערגעשיקט געוואָרען דורכ'ן סיים אין סענאַט אַריין, שליסט זיך מיט אַ דעפיציט פון 170 מיליאָן זל. אמת, דער סענאַט האָט צוגעזאָגט אויסבעסערונגען, וועלכע צילען צו פערקלענערן דעם בודזשעט אויף אַן ערך פון 20 מיליאָן זל. און אויב מ'זאָל די דאָזיגע ציפער אָננעהמען אַלס וואַהרשיינליכע וועט דער דעפיציט אין מלוכה־בודזשעט בעטרעפען אַן ערך 150 מיליאָן זל.

איינער פון די בעדייטענדסטע פּאַרשטעהער פון רעגירונגס־לאַגער, אַרויסזאָגענדיג זיך וועגען דעם ענין, האָט פעסטגעשטעלט, אַז די רעגירונג איז ביים פּרעלימינירען דעם בודזשעט דערגאַנגען ביז צו די מינימאַלסטע גרענעצען, האַלטענדיג אַז די גלאָבאַלע סומע פון בודזשעט, וועלכע בעטרעפט עפּיס מעהר ווי 2 מיליאַרד זל. איז די לעצטע גרעניץ, אונטער וועלכער די מלוכה טאָר נישט געהן.

שוין זייט פיל יאָהרען זענען מיר אַרויסגעגאַנגען פון דעם זעלבען שטאַנדפּונקט, אַז די גלאָבאַלע סומע פון בודזשעט טאָר נישט איבערשטייגען 2 מיליאַרד. אין יענער צייט ווען די ווירטשאַפט, וועלכע איז געווען נישט שפּאָרעוודיג, האָט דערגרייכט די סומע פון 3 מיליאַרד.

נישט אַריינלאָזענדיג זיך אין מעריטאָרישען בעהאַנדלען פון די בעזונדערע פּאָזיציעס, דאַרף מען שוין איבערפליכליך פעסטשטעלען, אַז אויב דער דעפיציט בעטרעפט 150 מיליאָן אויף אַ סומע איבער 2 מיליאַרד, ד. ה. עפּיס מעהר ווי 7 פּראָצענט — ליגט אַזאַ בודזשעט־איינשרימפּונג אין די גרענעצען פון די רעאַלע מעגליכקייטען און ווען דאָס איז געווען מעגליך איז דער לאָגישער פּועל־יוצא דערפון, אַז מ'האָט דאָס געדאַרפט טון, נאָך מעהר דערפאַר, אַז די מלוכה־הכנסות אין דער צייט פון ווירטשאַפטליכען קריזיס קענען נישט זיין בערעכענט, אַז זיי זענען רעאַל. מען מוז זיך רעכענען מיט פערשידענע איבעראַשונגען און דעמאָלט קען זיך ביים סוף יאָהר, די גרעניץ פון בודזשעט בעדייטענד פערגרעסערען. מיר רעכענען זיך דעריבער מיט'ן פאַקט, אַז דער בודזשעט וועט אָנגענומען ווערן דורך די גסעצגעבערישע אינסטיטוציעס מיט דעם דערמאָהנטען דעפיציט. מיר ווילען זיך דעריבער עטליכע ווערטער אָפּשטעלען אויף די אופנים פון דעקען דעם דעפיציט.

עס רוקען זיך אַרויס דריי מעגליכקייטען: העכערען די שטייערן, אינערליכע הלואה, אָדער נעהמען אַן אויסלענדישע הלואה. מ'רעדט ערנסט וועגען העכערען די אונדירעקטע און בעזונדערס די דירעקטע שטייערן אויף אַן ערך 15 פּראָצענט. דאָס העכערען די אונדירעקטע שטייערן וואָלט געווען אַן אונגעהויערע לאַסט פאַר דער אָרימסטער בעפעלקערונג, ווייל דאָס וואָלט געווען אַ פשוטער קאָנסומציע־שטייער, וואָס וואָלט געווען אין אַ בולטער סתירה מיט דער אַלגעמיינער פּאָליטיק פון ביליגער מאַכען די פּראָדוקטען, ווען מ'זאָל אָבער אויטאָמאַטיש העכערען די דירעקטע שטייערן מיט 15 פּראָצענט, וואָלט דאָס געוואָרען אַ בולט'ע לאַסט פאַר די אַרבייטענדיגע מאַסען אַלס די פּאָזיציע, וועלכע איז אַממייסטען אָנצוגרייפען, ווייל יעדען מין לוין לאָזט זיך אַמלייכסטען אָנגרייפען אויפ'ן פיסקאַלען וועג, דאַגעגען דער עפעקט פון בעשטייערען די האַנדעלס־ און אינדוסטריע־אומזאַצען וואָלטען וואַהרשיינליך געבליבען אָהן עפעקט צוליב דעם, ווייל צוזאַמען מיט דעם העכערען פון קויפּס־פּרייז פון די פּראָדוקטען וואָלט דער אומזאַץ געמוזט אומבעדינגט קלענער ווערען און די הכנסה פון די שטייערן וואָלט אויך קלענער געוואָרען און נאָכמעהר דערפאַר, ווייל ביים העכערען די שטייער וואָלט די קאָנסומציע־פעהיגקייט פון די מאַסען פערקלענערט געוואָרען, וואָס איז גלייך מיט'ן פערקלענערען דעם פיסקאַלען עפעקט. אַזאַ אופן פון אויטאָמאַטישען פערלאַטען דעם בודזשעט קען נישט פיהרען צום ציל.

די פראַגע פון דער אינערליכער הלואה איז ביי אונז נישט קיין נייע. אין מיר האָבען שוין היבטער זיך אַ נישט קליינע ערפאַהרונג. די פריהערדיגע הלואה האָט געהאַט אין דער געזעלשאַפט אַ גרויסען ערפאָלג און האָט געגעבען איבערהאָפּטע רעזולטאַטען. די פּראָיעקטירטע הלואה אין דער הויך פון 200 מיליאָן איז געוואָרען אין אַ קורצער צייט דאָפּעלט געדעקט. מ'טאָר אָבער נישט פערגעסען, אַז זי איז אַדורך אונטער אַ גרויסער פּאַטריאָטישער עמאָציע, אַז זי איז געווען אַזאַ מין פרייוויליג־געצוואונגענע און אַז דאָ האָבען געשפּילט אַ ראָל מאָמענטען פון פּסיכישער נאַטור. די געזעלשאַפט האָט געמאַכט גרויסע אָנשטרענגונגען כדי צו איבערצייגען די אויסלענדישע עפענטליכע מיינונג וועגען זעלבסט־אויפהאַלטונג פון לאַנד און אין פאַל פון אַ מלוכה'שער נויטווענדיגקייט. מ'דאַרף אָבער נישט פערגעסען, אַז דער מאָראַלישער קרעדיט, וועלכער שטעקט אין עס פּאַלגיילען אַדורכפיהרען אַזאַ הלואה קען ברענגען מיט זיך פאַטאַלע רעזולטאַטען אין פאַל, ווען דער עקספּערימענט זאָל צו אָפט אַדורכגעפיהרט ווערען. דאָס איבערחזרן פון אַזאַ אינערליכער הלואה אין אַזאַ קורצער צייט וואָלט נישט נאָר נישט געגעבען קיין פינאַנציעלען עפעקט נאָר קען ווערען אַ שעדליכער ענין אין פאַל פון אַ מיסערפאָלג. דאָס אָפטע איבערחזרן פון אַזאַ פינאַנץ־אָפּעראַציע הערט אויף צו זיין אַן אינערליכע הלואה נאָר ווערט פערוואַנדעלט אין אַ נייעם דירעקטען שטייער.

ס'בלייבט דעריבער איבער דער לעצטער פאַל.

די אויסערליכע הלואות. אויב ס'האַנדעלט זיך וועגען דעקען די בודזשעט־דעפיציטען, ווערען איבערגאַנגען נישט פּראַקטיצירט און דאָס איז, לויט אונזער מיינונג, נישט ריכטיג. די איצטיגע בודזשעט־דעפיציטען טראָגען נישט קיין קאָניונקטור־כאַראַקטער נאָר זענען דויערענד געבונדען מיט דעם דויערענדען ווירטשאַפטליכען קריזיס, וועלכער דאַרף נישט בעלאַסטען אין געוויסע נאָר מוזען ווערען פאַנאַנדערגעלעגט אויף אַ לענגערען צייט־אָפּשניט, אויף אַזאַ אופן אַ קאָנסטרוירטע אויסלענדישע הלואה, אַ לאַנג־טערמיניגע און אַ קליין־פּראָצענטיגע וואָלט געקענט ערפילען איהר אויפגאַבע. מ'דאַרף האַלטען, אַז אַזאַ מין פינאַנץ־אָפּעראַציע איז רעאַל מעגליך, בעהמענדיג אין אַכט דאָס קליינע בעלאַסטען פון די מלוכה־חובות. די נאָרמירטע וואַלוטע־פערהעלטעניסען און די נישט פערהעלטנישמעסיגע גרויסע מלוכה־בודזשעטען. איבעריגענס איז אויך דער געלד־מאַרק די איראָפּעאישער ווי אויך דער אַמעריקאַנישער גענוג גרויס, ער האָט אָבער נישט קיין צוטרוי און מ'וואָלט געדאַרפט מאַכען בעמיהונגען צו ברענגען דעם דאָזיגען אומצוטרוי. ביי די איצטיגע פינאַנציעלע בעציהונגען פון דער מלוכה, ביי אַ געוויסער אָנשטרענגונג אין דער ריכטונג, וואָלט דער ענין געקענט אַדורכגעפיהרט ווערען, לויט אונזער מיינונג איז דאָס די איינציגע אָפּעראַציע, וועלכע וואָלט געקענט דעקען דעם דעפיציט, וועלכע ווערט פאָרגעשטעלט אַלס מלוכה'שע נויטווענדיגקייט.

טראַגעדיע פון יודישער אָרימקייט און נויט אין וויען

(ענדע פון דער 6־טע זייט)

אַרעסטירט און געוואָלט אָפּפיהרען אין דעם פּסיכיאַטרישען קליניק. אויפ'ן וועג האָט זיך איין „מענשען־פריינד" דערבאַרימט, האָט גענומען טרייסטען דעם יודען האָט איהם בעפרייט פון דעם פּאָליציסט און איז געוואָרען זיין בעשיצער.

דער „מענשענפריינד" איז געוואָרען אַנ'אָפּטער איינגעהער ביים יוד אין שטוב. ער האָט איהם געהאָלפען מיט שפּייז און קויהלען, מיט קליידער און אַביסעל געלד. ער פלעגט אָפּזיצען שעה'ן לאַנג ביי דעם יוד, פערפיהרען מיט איהם לאַנגע שמועסען, אויסגעליהען אַלערליי „ספרים" פון זיין רייכער ביבליאָטעק. די שמועסען זענען דערנאָך געוואָרען נאָך לענגער, היציגער. דער „מענשענפריינד" האָט געבראַכט אַלעמאָל נייע „ספרים". ער האָט זיך גענומען ראַנגלען מיט דעם „מענשענפריינד" די שמועסען זענען ערשט איצט געוואָרען ליידענשאַפטליך, האָבען זיך געצויגען גאַנצע נעכט.

דער יוד האָט געוואָלט מיט געוואַלט זיך אַרויסרייסען אָבער ער איז שוין געווען צו טיף פערפּלאָנטערט. דער פרעמדער איז געקומען צו איהם יעדען טאָג. די גאַנצע צייט האָט ער זיין נאָמען געהאַלטען בסוד. ערשט אין עטליכע חדשים אַרום, ווען עס האָט שוין געהאַלטען דערביי, אַז דער יוד זאָל זיך שמד'ען און זאָל אַליין ווערען אַ מיסיאָנער, האָט איהם דער „מענשענפריינד" אויסגעזאָגט אַז ער איז פראַנץ יאָזעפּס אַנ'אייניקעל, ערצהערצאָג פעליקס אַלברעכט מאַריא ער איז די לעצטע יאָהרען אַ קאַטוילישער מיסיאָנער, נאָך דעם ווי ער איז פריהער, נאָך דעם צוזאַמענברוך פון דער אַלטער האַבסבורגער מאָנאַרכיע געווען אַ אַקטיווער מיטגליד פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי...

דער ערצהערצאָג און דער רב זענען געוואָרען גוטע פריינד, און אין אַ צייט אַרום איז אין קלויסטער פון דער הייליגער קאַטערינאַ אין לינץ פאָרגעקומען די שמד־צערעמאָניע. דער ערצהערצאָג איז געווען גליקליך, ער האָט פערבעטען דעם משומד צו זיך אין פּאַלאַץ און אַ גאַנצע נאַכט האָבען זיי בענאַסען מיט שאַמפּאַניער די נייע אמונה פון גאַליצישען יוד.

ערשט פאַרטאָג איז דער משומד געקומען אַהיים. פון ווייטאָג און בושה, וואָס איהר מאַן האָט זיך געשמדט, האָט זיך די פרוי גענומען דאָס לעבען. דער משומד איז געווען שיכור. דער שאַרפער ריח פון גאַז וואָס האָט געשטראָמט פון קיך, האָט נאָך מעהר פערטשאַדעט זיין אַלקאָהאָלישען קאָפּ. פּלוצים אָבער איז ער געוואָרען ניכטער און קלאָר. דאָס גאַנצע פּעראָומגליקטע לעבען איז איהם געשטאַנען פאַר די אויגען, ער האָט אָנגעשריבען עטליכע ווערטער צום ערצהערצאָג, געבעטען ביי איהם ענטשולדיגונג וואָס ער טוט אַזאַ „זאַך", האָט זיך אָנגעטון טלית און תפילין און האָט זיך מיט אַ שאַרף מעסער אויפגעשניטען די אָדערן.

ווי אַלעמאָל ליידען אַממעהרסטען די שעהמעוודיגע אָרימעלייט; געפאַלענע סוחרים, בעאַמטע, בעלי מלאכות, אַנגענטען דעקלאַסירטע דאָקטוירים, לעהרער, אַדוואָקאַטען. די גאַנצע גרויסע מאַסע פון דער יודישער לומפּען בורזשואַזיע, די דאָזיגע באַלעבאַטישע יורדים, שטעהען מיט זייער „שטאָלצע קבצנות" צווישען די קלאַסען. זיי זענען נאָך אַלץ „מיטעל־שטאַנד", זיי בעהאַלטען זיך מיט זייער אָרימקייט, און זיי לאָזען קיינעם צו איהר נישט צו. זיי „נעהמען נישט" און זיי זידלען מיט האַרבע ווערטער, ווען מען פּרובירט זיי עפּעס געבען.

די יודישע גאַסען שטאַרבען אָפּ, אין דעם קאַלטען, ווינטערדיגען נעבעל דרעהען זיך אַרום פערצווייפעלטע מענשען, ציטערען אין אָפּגעקראָכענע. זומערדיגע מאַנטלען.

ד"ר א. אוביץ

פאַר דעם קינד - ספּעציעלע קינדער־זייף BEBE SZOFMANA

פרויען, וואָס האָבען אַ ליידענשאַפט אוועקצונעהמען פרעמדע מענער

פון באַריס לערנער

דאָס וואָס איך וויל אַצינד דאָ דערצעהלען וואָלט בעסער געפּאַסט ווען דאָס וואָלט אויסגעטראַכט געוואָרען פון אַ הומאָריסט. וואָרים נאָר אַזאַ שרייבער וואָלט איינגעפאַלען אַזאַ מערקווירדיג - שפּאַסיגער איינפאַל, אַ שפּיצעל, וואָס אַ בייזע פרוי האָט זיך אַליין אָפּגעטון און מיט דעם צובראָכען דאָס גליק פון איהר פאַמיליען־לעבען.

די בייזע פרוי (און אַזוי טאַקע האָבען איהרע חבר'טעס זי גערופען „די בייזע מערי", אָדער „מערי די נישט פערגונענערין") איז אַ קורץ ווייבעלע אַ שוואַרצס, אַ קרענקליכס און אַ מיאוס'ע. קיין קינדער האָט זי נישט. דערפאַר האָט זי אַ מאַן, וואָס איז איהר טייערער איידער אַ בן־יחיד ביי אַ געשטראָפטער מאַמען. איהר מאַן איז ביי איהר נישט נאָר אַ קינד, נאָר די גאַנצע וועלט, דאָס שוואַרצאַפּעל פון אויג.

און דאָס איז קיין חידוש נישט. מערים מאַן איז מיט אַלע מעלות: שעהן, הויכגעוואַקסען, אַ גוטער פערדינער און אַ קלוגער מענש.

איז ער געווען אָרעם ווי די נאַכט און נישט געהאַט אַז ער געווען אָרעם ווי ד נאַכט און נישט געהאַט מיט וואָס אַ טאָג איבערצוקומען. עס איז געווען מערי מיט איהרע פאַר טויזענט דאָלאַר, וואָס האָט איהם אויף די פיס געשטעלט און געמאַכט פאַר אַ לייט.

האָט ער עס געוואוסט ווי אָפּצושאַצען און איז איהר דאָס גאַנצע לעבען געווען איבערגעגעבען; האָט זיך געהיטען, אַז ער זאָל איהר קיינמאָל נישט וועהטון און קיין בייז וואָרט זאָל פון זיין מויל נישט אַרויס.

צי האָט ער זי ליב?

עס איז נישט אַזוי לייכט דערויף צו ענטפערען. מערים מאַן איז אַ צו־שעהנער מאַנספּערשוין, אַז ער זאָל בלייבען פערנאַכלעסיגט פון דעם שעהנעם געשלעכט. ער האָט מסתמא געהאַט גענוג געלעגענהייטען בחור'ווייז און נאָך דער חתונה איינצוזעהען, אַז ער וואָלט געקאָנט קריגען אַ שעהנערע פרוי איידער זיין ווייבעל. אָבער ער איז מערין געווען דאַנקבאַר און איהר נישט געגעבען קיין געלעגענהייט פאַר איפערזוכט.

און אפשר האָט ער איהר טאַקע ליב געהאַט אויך. נאָך אַלעמען האָבען מיר געזעהען גענוג פאַלען, ווען גאַנץ שעהנע מענער און קלוגע האָבען ליב פרויען וואָס זענען נישט שעהן און נישט קלוג; פּונקט ווי מען קאָן זעהן זעהר אינטעליגענטע מענער, וואָס זענען פערליבט אין פרויען, וועלכע זענען נישט אינטעליגענט; אָדער ווי מען קאָן אַנטרעפען שעהנע פרויען וואָס זענען פערליבט אין פּיזיש־מיאוס'ע מענער.

אָבער מערי האָט זיך נישט בעגנוגענט מיט דעם וואָס זי איז ביי זיך זיכער מיט איהר מאַנס ליבע. זי האָט אויך געוואָלט געפעלען ווערען אַנדערע מענער און נישט פערגונען יענע פרויען, וועלכע זענען מעהר ערפאָלגרייך צווישען מענער, איידער זי.

האָט מערי געהאַט אַ גוטע חבר'טע לוסי מאַדעל. די פרוי מאַדעל איז געווען שעהנער און גראַטענער פון מערין און האָט אויך געהאַט אַ פיינערען כאַראַקטער. נישט נאָר האָט זי מערין פערגונען די ליבע פון איהר מאַן, נאָר האָט נאָך אַליין נישט־איינמאָל גערעדט מיט מערי'ס מאַן און איהר געלויבט פאַר איהם; זי האָט אויך אויסגעמידען מערים מאַן, כדי אויך ער זאָל איהר נישט מאַכען קיין קאָמפּלימענטען און זאָל איהר נישט וועלען איינלאַדען אַמאָל ערגעץ.

אָבער מערי האָט נישט פערגונען דער פרוי מאַדעל איהר ערפאָלג ביי מענער און האָט נישט אויפגעהערט צו בערעדען איהר. האָט זי געוועהנליך אויך איהר אייגענעם מאַן אָנדערצעהלט אויף דער פרוי מאַדעל אַלדאָס בייז.

— לוסי איז אַ גאַנץ וואוילע חבר'טע — פלעגט זי זיך פערטרויען פאַר איהר מאַן — אָבער איך קאָן נישט ליידען איהרע גענג. היינט געהט זי מיט דעם און מאָרגען געהט זי מיט יענעם; היינט נעמט זי אָן מתנות ביי איין מאַן און מאָרגען קריגט זי מתנות פון אַ צווייטען מאַן; זי געהט אַרוים מיט גאַנצע טשאַטעס מענער אויפ'ן שפּאַציר און מיט איטליכען מאַכט זי בעקאַנטשאַפט. און איהר אייגענער, געזעצליכער מאַן, מאַדעל, זעהט, הערט און שווייגט. דאָס איז עפּעס אַ לעמעשקע, נישט קיין מאַן.

האָט מערים מאַן געהערט איינמאָל און צעהן מאָל די זעלבע פּזמונות וועגען לוסין און צום סוף אַליין געפּרובט זיין מזל מיט איהר.

געווען איז עס ווען ער האָט זיך געזעגענט מיט מערין און געזאָגט, אַז ער דאַרף נויטיג אוועקפאָהרען מכּוח זיין געשעפט פון לעדער־אַרטיקלען.

מערי איז געבליבען אַליין אין שטוב. האָט נישט געהאַט, וואָס צו טון און בעשלאָסען אָפּצורופען לוסין. אימיצער האָט איהר דורכ'ן טעלעפאָן געענטפערט, אַז די פרוי מאַדעל איז אוועקגעפאָהרען.

מערי האָט אָפּגערופען אַנ'אַנדער חבר'טע און ביי יענער איז שוין מערי געוואויר געוואָרען, אַז לוסי איז געפאָהרען אויף פרעמדע הוצאות. וואָרים ה' מאַדעל קאָן איהר הייטיגס יאָהר נישט פערשאַפען אַזעלכע לוקסוסען. נו האָט זי דערטאַפּט עפּעס אַ מאַן וועלכער האָט זי „אויסגעהאַלטען".

דעמזעלבען טאָג האָט מערי גערעדט מיט מאַדעל'ן דורכ'ן טעלעפאָן און איהם איינגעלאַדען צו זיך אויף אַ מיטאָג.

ווען ה' מאַדעל איז געקומען האָט זי איהם אָנגעהויבען צו „נעהמען דעם לעבער" און פוקען אין דער גאַל אַריין:

— וואו איז עס געהערט געוואָרען, אַז אַ מאַן זאָל דערלויבען דער ווייב זיינער צו פּראַווען אַזעלכע שטיק? וואו האָט מען עס גאָר געזעהען אַ מאַן וואָס זאָל זיין אַזאַ שמאַטע?

און זי האָט איהם דערביי דערצעהלט, אַז זי האָט שוין געזעהן אין איהר לעבען גענוג פאַנטאָפּעל־מענער, אָבער אַזעלכען ווי ער איז, האָט זי נאָך קיינמאָל נישט בעגעגנט. אַ מענש זאָל נישט קאָנען אויפהויבן אויף דער ווייב אַ קול און איר פרוּווען צו טון זאַכען, וואָס מאַכען איהר אַליין אַ שלעכטען נאָמען און איבער וועלכער אויך ער ווערט צו שאַנד און צו שפּאָט.

ה' מאַדעל האָט זיך אָנגענומען מיט מוט.

— וואָס, דענקט איהר, דאַרף איך איצט טון? — האָט ער ביי איהר געפרעגט.

— וואָס הייסט וואָס? וואָסער נאַרישע פראַגע דאָס איז! איהר דאַרפט באַלד אַהינפאָהרען, אויסגעפינען מיט וועמען זי איז אַהינגעפאָהרען און זיי ביידען מאַכען דאָרט אַ פינסטערען און וויסטען סוף, אַזוי, אַז זיי זאָלען שוין פערזאָגען אַ צעהנטען נישט אָפּצוטון אַזעלכע זאַכען!

און ה' מאַדעל האָט געפאָלגט.

יענעם אָוונט איז ער אוועקגעפאָהרען.

מערי האָט זיך מסתמא יענעם אָוונט געקאָנט פיהלען אַ גליקליכע. עפּעס אַ קליינינקייט; זי האָט געקעמפט און געזיגט! זי האָט גע'פּועל'ט ביי איהר חבר'טעס מאַן, אַז ער זאָל נאָכפאָהרען דער ווייב און איהר נישט לאָזען אַ קאָפּ אויפהויבען.

אָבער איהר גליק האָט לאַנג נישט געדויערט. מיט איין טאָג שפּעטער האָט זי געקריגען אַ ידיעה, אַז ה' מאַדעל איז שוין דאָ צוריק. און געקומען איז ער אַליין: לוסי איז דאָרט געבליבען.

מערי האָט אָפּגערופען ה' מאַדעלן אָבער ער האָט נישט אַרויסגעוויזען קיין גרויס חשק צו רעדען מיט איהר.

דאָס האָט שוין מערי נישט געקאָנט פערשווייגען. זי איז אויפ'ן אַנדערען טאָג אַליין אוועק צו איהם מיט איהר אייגענעם כבוד, און איהם איינגעלאַדען.

אוועק איז זי צו ה' מאַדעלן אַנ'אויפגעלעבטע, אָבער צוריקגעקומען איז זי אַ צובראָכענער מענש, ווייל ביי מאַדעלן איז זי געוואויר געוואָרען, אַז לוסי איז טאַקע געפאָהרען אויף די הוצאות פון אַ פרעמדען מאַן, אָבער דער מאַן איז איהרער, מערים.

און ווען מערי האָט נאָכדעם אַ וויינענדיגע און אַ נערוועזע זיך געבעטען ביי איהר מאַן, אַז ער זאָל איהר זאָגען, למאי ער האָט פערפיהרט אַ ליבע מיט איהר חבר'טע, האָט ער זיך פאַר איהר אָפּענהאַרציג מודה געווען:

— דו האָסט מיר אַזוי פיל אַריינגעקלאַפּט אין קאָפּ, אַז יעדער מאַן קאָן קריגען לוסין, אַז איך האָב בעשלאָסען אויך צו פּרובען מזל מיט איהר. און דאָ ערשט האָב איך איינגעזעהען, אַז דו קלאַפּסט גלאַט אין דער וועלט אַריין מיט'ן מויל וועגען זאַכען, וואָס זענען ליגען און פאַלש פון אָנהויב ביז'ן סוף. אַי עס האָט מיך געקאָסט געלט אַי איך האָב נישט געקאָנט פּועל'ן ביי איהר, אַז זי זאָל מיט מיר בלייבען אפילו איבער איין טאָג. זי האָט, זאָגט זי, אָנגענומען מיין אָנבאָט צו פאָהרען אויף מיינע הוצאות, ווייל זי האָט געדענקט, אַז איך וויל איהר דאָס געלט אויסלייהען און ווען זי וועט קאָנען וועט זי דאָס מיר אָפּגעבען.

Dr Wołkowski
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל־גאַס 11, טעל. 238־02
נעמט אָן אין הויט־ און ווענערישע
קראַנקהייטען, מענער־שוואַכע
פון 8–11 בייטאָג און פון 4–9 אָוונט

רעכט און לעבען

יורידישע ביילאגע פון „נייעם פאלקסבלאט“

נאטיצען

ביוראקראטיע

דער גענעראל סלאוואוי-סקלאדקאווסקי איז געווארען אינערן-מיניסטער. האט ער פארארדנט די סטאראסטעס, אז זיי זאלען יעדען טאג, אין א בעשטימטער שעה, פערזענליך אויפנעהמען די געקומענע בירגער, אויסהערען זייערע בקשות און פערלאנגען, פרעטענציעס און אנקלאגעס און גלייך אויפ'ן ארט, אהן אפשלעפעניש און שוועריגקייטען, די אלע פארגעשטעלטע ענינים ערלעדיגען.

מיט'ן דאזיגען אויפטו האט זיך דעמאלט דער דערמאנטער מיניסטער ערווארבען די טיפסטע אנערקענונג מצד די ברייטסטע שיכטען פון דער בעפעלקערונג. ס'איז טאקע גלייך געקומען צו א געוויסע ענטשפאנונג אין די אנגעצויגענע בעציהונגען צווישען בירגער און די מלוכה-ארגאנען, וועלכע געוויסע ביוראקראטיש-געשטימטע בעאמטע האבען מיט זייער פערשטענדנישלאזע אומצוטרויליכע און גרינגשעצענדע טראקטירונג פערשטיפט.

אט אזא רעפארם מוז אויך איינגעפיהרט ווערען אויפ'ן געביט פון די פינאנץ-מאכט-ארגאנען.

אין דאזה דער שטייער-געביט דער איינציגער געביט פון דער מלוכה-אדמיניסטראציע, וואו די אינטערעסען פון בירגער ווערען אמשטארקסטען אנגעריהרט. דער דאזיגער געביט פאדערט דעריבער א בעזונדער ערנסטע, רוהיגע און אויפמערקזאמע בעהאנדלונג.

דער בעאמטער טאר נישט צוגיין צום בירגער, דעם שטייער-צאהלער, מיט א בעשטימטען פאר-אורטייל. ער טאר נישט בעשווערען, אפשטופען אדער פערשלעפען זיינע ענינים, נאר ער מוז זיי שנעל, איינפאך און געוויסענהאפט ערלעדיגען.

געוויס קענען זיך ביי אונזערע עקאנאמישע פערהעלטענישען געוויסע פינאנציעלע קאמפליצירונגען. ס'זענען אפשר אויך מעגליך טעותים, אפילו אומפערמיידליך עוולות אין די דאזיגע ענינים צו בענעמען איז נישט יעדער איינצעלנער בעאמטער פון פינאנץ-אמט ביכולת.

מוז דעריבער בעשטימט ווערען א העכערער בעאמטער פון פינאנץ-קאמער, וועלכער זאל יעדען טאג אין א בעשטימטער שעה אויפנעהמען אלע איינצופירדענע אין בעל-הבית'ישע אינטערעסאנטען די די פונקציאנארען פון די בעזונדערע פינאנץ-אמטען.

דער זעלבער העכערער בעאמטער מוז זיך בעמיהען אלע פארגעקומענע מיספערשטענדנישען אויפצוקלערען, די אגעטוענע עוולות צו בעזייטיגען און די פערהאלטענע שאדענס צו פערגיטיגען.

וועגען די אלע ענינים מוז שנעל און קאטעגאריש דעצידירט ווערען.

א—ד.

DR. MED. H. LUBICZ

פאר הויט, וועגערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפפאנגס-שעה'ן 8—10, 12—2, און 5—8 אוונד.
זונטאג און יום-טוב פון 9—11 בייטאג
און יו"ט 9—1. פאר דאמען בעזונדערער ווארטע-זאל

וויכטיגע ענטשיידונגען פון העכסטען געריכט

פאר פערשפרייטען פאלש געלד

פאר פערשפרייטען פאלש געלד ווערט מען פערמשפט, נישט נאר ווען מ'גייט דערפאר עפעס קויפען אדער מ'פרובט עס אויסצובייטען, נאר אפילו אויך, ווען מ'גיט עס אוועק אלס נדבה.

אפערעס

אויב עמיצער האט בענוצט א טריק בכדי ארויסצוקריגען פון יענעמען א חוב אדער א געוויסען חפץ, קאן מען אזא האנדלונג נישט טראקטירען פאר אן אפערע.

מ'קען דעסגלייכען אויך נישט קוואליפיצירען פאר קיין אפערע, אויב א הוידערער האט זיך געמאכט טויב-שטום בכדי מ'זאל אויף איהם רחמנות האבען און איהם געבען צו לייזען.

גייסטיגע ארבייטער

דער כלל, אז א געקינדיגטער גייסטיגער ארבייטער בעקומט נישט אזוי לאנג קיין ארבייטסלאזען רענטע, פאר ווי לאנג ער האט בעקומען ענטשעדיגונג פון אונטערנעמער, האט אן אנווענדונג בלויז אין דעם פאל, ווען די ענטשעדיגונג איז ערטיילט געווארען צוליב אויפלעזען דעם אפמאך אהן א פריהערדיגער 3-חדשים'דיגער קינדיגונג. דעראגעגען האט די דערמאהנטע בעשטימונג נישט קיין אנווענדונג, ווען ס'האנדעלט זיך וועגען אן ערטיילטע ענטשעדיגונג צוליב א נישט-אויסגענוצטען אורלויב.

קהלה-עטאט

דער כלל, אז דער קהלה-עטאט קען נישט איבערשטייגען 10 פראצענט פון הכנסה-שטייער האט בלויז אן אנווענדונג צו פערזאנען פון זעלבסטשטענדיגע בעשעפטיגונגען אבער נישט צו אייגענטימער פון האנדעלס-אינדוסטריעלע אונטערנעמונגען. וואס שייך דער לעצטער קאטעגאריע ווערט דער קהלה-עטאט אויסגעמאסטען פראפארציאנעל צו די קאסטען פון אויסגעקויפטען פאטענט.

לאטעריע

יעדער פעראיין קאן צוזאמענעהמען אן אנאנימער בעגרעניצטע צאהל בעקאנטע און בשותפות אויסקויפען א צעטעל, מ'טאר אבער נישט אויספילען א לאטעריע-צעטעל און פערשפרייטען צווישען אפילו צווישען בעקאנטע.

ענטשעדיגונג פאר א מאן

אויך אן אומגעזעצליך פערהייראטע פרוי האט רעכט צו מאהנען ענטשעדיגונג פאר אן אומגעקומענעם מאן ביי א פארפאל, מאן.

פערעלטערטקייט פון פאטענט-קאנסעקווענצען

די שטראפליכע קאנסעקווענצען פאר נישט בעצייטען א פאטענט ווערען פערעלטערט נאך 2 יאהר, די ציווילע (פאטענט-קאסטען, שטייערן) נאך 5 יאהר.

ארבייטס-פערזיכערונג

פערזיכערט ווערען אין דער סאציאלער פערז. אנשטאלט מוז אן ארבייטער אפילו, ווען ער ארבייט בלויז אויף שטיק מינדעסטענס 1 מאל אין דער וואך.

נייע געזעצען און צירקולארען

הכנסה-שטייער

דער פינאנץ-מיניסטער קלערט אויף אין זיין לעצטען צירקולאר, אז דער טויט פון א צאהלער פון הכנסה-שטייער קען נישט האבען קיין ווירקונג אויף דער פליכט דעם שטייער צו בעצאהלען, אויף וויפיל דער הכנסה-קוואל איז ווייטער טעטיג.

ווייבאלד דער שטייער-צאהלער איז געשטארבען פאר'ן אויסמעסטען, מוז דער שטייער אויסגעמאסטען ווערען אויפ'ן נאמען פון די יורשים. דעסגלייכען מוז אויך דער שטייער אויסגעמאסטען ווערען אויפ'ן נאמען פון יורש, אויב דער שטייער-צאהלער איז געשטארבען נאכ'ן אויסמעסטען אבער פאר'ן דער-האלטען דעם צאהל-בעפעהל. קוים נאכ'ן דערהאלטען דעם צאהל-בעפעהל, בעלאסטעט שוין דער שולדיגער שטייער די ירושה-מאסע.

שטייער-קאנווענץ מיט דאנציג

די פוילישע רעגירונג האט געשלאסען מיט דער מאכט פון דער פריי-שטאט דאנציג אן אפמאך וועגען ביי-הילפיג זיין ביים אויסמעסטען און אויפמאהנען שולדיגע שטייערען פון פוילישע בירגער, וועלכע געפינען זיך אין דאנציג.

לאוניקעס פון ארבייטער-געריכט

לויט א פעראָרדנונג פון יוסטיץ-מיניסטער וועלען לאוניקעס פון ארבייטס-געריכט בעקומען פאר יעדער זיצונג אן ענטשעדיגונג אין דער הויך פון 8 זל. די פערגיטיגונג וועלען בעקומען אויך די יעניגע לאוניקעס, וועלכע לעבען פון טאג-ארבייט (קאפּקייד).

לאוניקעס פון פראווינץ, וועלכע בעטייליגען זיך אין די זיצונגען פון קרייז-געריכט בעקומען א חוץ דעם 6 זל. דיעטע פאר יעדער זיצונג און ריידע-שפעזען (א באהן-בילעט 2 קלאס).

מיליטער-שטייער

דער מיליטער-שטייער ווערט גענומען אין צוויי ערליי פארמען אלס זעלבסטשטענדיגער און אלס צושלאג צום הכנסה-שטייער. בלויז דעם זעלבסטשטענדיגען מיליטער-שטייער מאהנט אויף די שטאט פערוואלטונג. דאגעגען דעם צושלאג מעסט אויס און מאהנט אויף די פינאנץ-מאכט.

אכטונג פאבאראווי

לויט אן אויפקלערונג פון מיניסטעריום פאר מיליטער-ענינים, מוזען די פאבאר-פליכטיגע יונגע לייט, וועלכע האבען זיך נאך דער רעגיסטראציע איבערגעצויגען אין אן אנדערער שטאט און ווילען דארט שטעהן פאר דער פאבאר-קאמיסיע, אונבעדינגט האבען דערויף ערלויבענישען פון דער סטאראסטווע, וואו זיי זענען רעגיסטרירט.

בקשות אויף אזעלכע ערלויבנישען דארפען דערלעדיגט ווערען אמשפעטעסטענס ביז'ן 1 אפריל.

וועקסלען פון אנאלפאבעטען

אונטער א וועקסעל מוז פיגורירען אן אונטערשריפט. קוים האט זיך אבער דער אויסשטעלער אונטערגעצייכנט מיט צלמ'לעך אדער אנדערע סיגנען פערפליכטעט איהם נישט דער וועקסעל-חוב. דער זעלבער כלל גילט אויך פאר זשיראנטען.

ווייבאלד אייבער, וואס קען זיך נישט אונטערשרייבען, וויל אויף זיך נעהמען א גילטיגע וועקסעל-התחייבות, קאן א צווייטער פאר איהם זיך אונטערשרייבען. דער אומשטאנד מוז אבער רעיענטאליש בעשטעטיגט ווערען. א אנאלפאבעט מעג בכלל רעיענטאליש בעפולמעכטיגען א געוויסען פערזאן, אז ער זאל אין זיין נאמען אונטערשרייבען וועקסלען. דאן דארף שוין נישט יעדער אינטערגעשריבענער וועקסעל בעזונדער רעיענטאליש בעשטעטיגט ווערען.

שוץ פון ארבייטס-מארק

די פעראָרדנונג, וועלכע פערבאט אן אונטערנעהמער צו אנגאזשירען אן אויסלענדער אויף אן ארבייטס-פאסטען אהן דער ערלויבניש פון וואיעוואדע איז חל נישט בלויז אויף גייסטיגע, נאר אויך אויף פיזישע ארבייטער און האט אן אנווענדונג אויפ'ן געביט פון דער אינדוסטריע, בערג-פראדוקציע, הוטעס, האנדעל, באנק-וועזען, קאמוניקאציע (אויך אויטאבוסען), טראנספארט, וואלד- און לאנד-ווירטשאפט.

BANK HANDLOWY w ŁODZI
Spółki Akcyjnej
Al. Tadeusza Kościuszki 15
ma jeszcze do wynajęcia SAFES
na dogodnych warunkach, poczynając od 4 złotych miesięcznie.
Korzystajcie z Safesów,
gdyż jest to najpewniejsze miejsce
przechowywania Waszego majątku

ר. איזראעל

דער בערזען-סוחר

שפאנענדער ראמאן פון יודישען לעבען

124

פאני האט גענומען דאס קינד אויף דער האנד צוגעגאנגען דערמיט צום פענסטער, זיך גוט איינגעקוקט צי זי וועט נישט געפינען עפעס אן ענהליכקייט צווישען דעם קינד און זיך אליין. זי האט זיך צוזאמען מיט'ן מיידעלע אוועקגעשטעלט פאר'ן שפיגעל און דארט אהין אריינגעקוקט, כדי צו דערזעהן אז דאס מיידעל איז איהר קינד. אט האט זיך איהר אויסגעדוכט, אז זי זעהט א בפירושע ענליכקייט.

— געוויס, געוויס, די אייגענע נאז, די אייגענע ווינקעלעך ביים מויל, דער בליק, אלץ דאס זעלבע. באלד אבער איז זי געווארען פערצווייפעלט.

— וואס פעלט מיר איין, איך אלטער נאר, קיין שום ענליכקייט איז נישט פערהאן, א פשוטער צופאל מיט א פרוי, וועלכע האט געהאט א קינד, די פרוי האט זיך פערסמ'ט, בעגאנגען זעלבסטמארד און דער פאליציי-אינספעקטאר דערוועהנט מיך. דא האט מיר איבערגעגעבען דאס קינד ביז מ'וועט געפינען דערפאר אן ארט. וואויאהין עס אריינצוגעבען.

פאני האט שטארק ליב געהאט קינדער בכלל און זי געווען שטארק סענטימענטאל און האט זיך איבערגענומען מיט'ן גאנצען פאל, אזוי אז זי האט זיך בעמיהט דאס קינד צופרידענצושטעלען מיט אלע מעגליכקייטען. די ערשטע עטליכע שעה האט מאשעלע נישט געהאט קיין צוטרוי צו פאני'ן, האט געקוקט אויף איהר פערדעכטיג, האט אבער מורא געהאט זיך אקעגענצושטעלען. כסדר האט זיך דאס קינד אבער צוגעוואוינט צו פאני'ן, האט זיך איבערצייגט אין איהר גוטסקייט און האט אנגעהויבען איהר צו גלויבען. דאס קינד האט זיך בערוהיגט און אויסגעפעגט זיך אויף דער מוטער.

— די מאמא וועט קומען, זי איז אוועקגעגאנגען אויף עטליכע טעג. איך בין א מומע, דארפסט פאר מיר נישט קיין מורא צו האבען, איך וועל דיר קיינ שלעכטס נישט טון. מאשעלע האט געגלויבט און האט זיך צוגעטוליעט צו פאני'ן.

צו פאני'ן האבען כסדר אנגעהויבען אריינצוקומען די פענסיאנאט-געסט און מ'האט ארומגערעדט דעם פאקט. אויך דער בעל-הבית פון פענסיאנאט האט נישט געקענט געבען קיין שום איינפארמאציעס, ווייל ער אליין האט נישט געוואוסט, וועגען וואס עס האנדעלט זיך. דער בעזוך פון דער פאליציי איז פאר איהם געקומען אזוי אומגעריכט, אז מ'האט זיך אין גאנצען נישט גע'ענט אריינטערען. דער דאזיגער פענסיאנאט האט געהאט דעם בעסטען שם אין לאנדאן און מ'האט זיך קיינמאל נישט געקענט ריכטען דערויף, אז די פאליציי זאל האבען אן אינטערעס פאר דעם דאזיגען פענסיאנאט.

— אבער איהר דארפט דאך ווייסען הערע איהר בעמט דא אריין אלס גאסט, האבען זיי געמאכט פארוואורפען דעם בעל-הבית.

— געוויס ווייס איך, איך קען די פרוי זעהר גוט. דאס איז איינע פון די אריסטאקראטישסטע פרויען אין לאנדאן. איך בעשולדיג זי נאך אין קיין שום זאך נישט, ווייל איך ווייס נישט וועגען וואס עס האנדעלט זיך. יעדענפאלס שפילט זיך דא אפ א גרויסע טראגעדיע.

— ווער איז די פרוי? ווער איז די פרוי? האט מען געזען ביז אלע זייטען.

— דאס איז א געוויסע פרוי רובין, מיינע הער שאפטען איהר געדענקט געוויס דעם עקפלהאפטען מארד, וועלכער איז אויסגעפיהרט געווארען מיט עטליכע חדשים צוריק איבער א געוויסען לעאן רובין.

— געוויס, געוויס געדענקען מיר.

— דער דאזיגער לעאן רובין איז געווען דער מאן פון דער דאזיגער פרוי. זי איז נאכ'ן טויט פון איהר מאן געווען זעהר אומגליקליך.

פאני, וועלכע האט זיך צוגעהערט צו דעם דא־זיגען געשפרעך איז ערגער נישט געפאלען אין חלשות.

— אלזא איז דאס שולמית רובין און דאס קינד, וועלכעס געפינט זיך איצט ביי איהר איז מאשעלע, איהר אייגען קינד, אזוי האט דער גורל געוואלט, אז דאס קינד זאל אויף דעם אופן צוריק קעהרען צו איהר. זי האט זיך גארנישט אנגעהויבען נישט פערראטען זיך מיט קיין בליק און נישט מיט קיין ווארט. פון אלע זייטען האט מען פארגעלעגט פאני'ן, אז מ'וועט איהר העלפען זי צו בע־שעפטיגען מיט'ן קינד.

— א דאנק, ס'איז נישט נויטיג. איך וועל מיר אליין אן עצה געבען מיט דעם קינד. ס'איז א גאנץ רוהיג און גוט ערצויגען מיידעלע, אזוי אז איך וועל קיין גרויסע אומשטענדען דערמיט נישט האבען, א דאנק.

די שכנים האבען זיך אנגעהויבען פונאנדערצוגעהען און פאני איז געבליבען מיט'ן קינד. זי האט דאס קעפעל פון מאשעלען צוגעדריקט צו איהר ברוסט שטארק געקושט און זיך בעגאסען מיט טרעהרען.

קאפיטעל 29

צווישען לעבען און טויט

שולמית איז אפגעפיהרט געווארען אין א פריוואטען שפיטאל. איהר צושטאנד איז געווען א זעהר שווערער. מ'האט זי אריינגעלעגט אין א בעזונדער צימער און פאר דער טיר האט געוואכט א פאליצאנט, וועלכער האט געוואכט אויף ווייטערדיגע בעפעהלען פון דעם אינספעקטאר.

דאס ארט, וואו די פרוי רובין געפינט זיך איז נאר דורך א צופאל ענטדעקט געווארען דורך דער פאליציי. די אבלאווע, וועלכע איז איינגעארדענט געווארען גלייך נאך דער פרוי רובין'ס ענטלויפען האט מאמענטאל קיין שום רעזולטאט נישט געגעבען, דעם אינספעקטאר, וועלכער האט געוואלט וואס שנעלער ארעטירען די פרוי רובין, איז איינגע־פאלען, אז זי איז דאך זיכער נישט געגאנגען צופוס, ארויסגעהענדיג פון איהר וואוינונג, נאר זיכער פון דעם ארט אוועקגעפאהרען מיט א טאקסיבוס. מ'האט דעריבער געארבעט האלטען דאס אויג אויף אלע אויטא-טאקסיבוסען, וועלכע האבען דיזשור'ט אויף די עקען גאסען, וואו ס'האט געוואוינט די פרוי רובין טאקסיבוסען זענען אוועקגעפאהרען און צוריקגעקומען און די פאליציי-לייט האבען נאכגעאויסגעפרעגט די שאפערען, מיט וועמען זיי זענען אין די לעצטע פאר שעה געפאהרען פון דער גאס אוועק. ביז איינער פון די פאליציאנטען האט אנגעטראפען אויף א שאפער, וועלכער האט זיך געריבען אין שטערן, כדי זיך צו דערמאהנען מיט וועמען ער איז פון דאנען אוועקגעפאהרען. מ'האט איהם אזוי לאנג געפארשט, ביז דער שאפער האט זיך דער־מאהנט, אז מיט עטליכע שעה צוריק איז ער פון דעם ארט אוועק מיט א פרוי און א קינד. מ'האט זיך גלייך דערמאהנט וואוהין ער האט זיי געפיהרט. וועגען דעם האט מען מיטגעטיילט דעם אינספעקטאר, וועלכער איז גלייך אוועקגעפאהרען אויפן ארט.

(פארטזעצונג קומט)

ניי'ער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

ניי'ער פאלקסבלאט

זונטאג 24 כא אדר א' תרצה

פעברואר
זון־אויפגאנג 6.36
זון־אונטערגאנג 5.04

דער פארשלאג וועגן בעזייטיגען א טייל פרעסע פון די שטאט־ראט־זיצונגען

האט איבערצייגט אין דער „חכמה" פון די ענדעקעס

דער „ארענדאווניק" האט שוים אויפן מויל

די טעטיגקייט פון די לאדזער ענדעקעס אויפ'ן פארום פון שטאט־ראט איז שוין דערגאנגען צו דעם העכסטען פונקט צוליב דעם פארשלאג צו בעזייטיגען א טייל פון דער לאדזער פרעסע פון די זיצונגען פון שטאט־ראט. כמעט די גאנצע ווארשעווער פרעסע פערורטיילט די דאזיגע „חכמות", אבער אפילו אין דער ענדעקישער פראקציע האט דער ענין ארויסגערופען גרויסע רייבונגען. דער פארשלאג שטאמט פון דעם „אדון הגדול" אדוו. קאוואלסקי. מיט דעם איז אבער נישט מסכים געווען דער פארזיצער פון דער פראקציע ראטמ. פאדגורסקי און צוליב דעם האט פאדגורסקי פערלאנגט די הפסקה אויף דער זיצונג. אויף דער בעראטונג פון די ענדעקעס, וועלכע איז פארגעקומען בעת דער הפסקה, האט פאדגורסקי פערלאנגט צוריקצוציהען דעם פארשלאג. די מעהרהייט, וועלכע געהט נאך קאוואלסקי'ן, האט אבער דעמיט נישט מסכים געווען.

בכלל איז איצט פערהאן אין דער ענדעקישער פראקציע אן אפאזיציע געגען אדוו. קאוואלסקי. אויב די ענדעקעס זאלען זיך ווייטער האלטען ביי דעם פארשלאג און ווייטער אראפרייסען די זיצונגען פון שטאט־ראט, קען קומען דערצו, אז דער שטאט־ראט זאל פונאנדערגעלאזט ווערען אלס נישט־פעהיגער צו ארבייטען.

* * *

דער „א־ענדאוויק" האט שוים אויפ'ן מויל. ער זידעלט די „יודיש־סאנאטא־ישע פרעסע", וועלכע „בעליידיגט" די ענדעקישע פיהרער, און אין פריוואטגעדיגען „א־ענדאוויק" לייענען מיר:

„אט האבען זיך אנגעהויבען די זיצונגען פון דער פינאנץ־ און בודזשעט־קאמיסיע. ביים אדונ־כ־ קוקען דעם בודזשעט, האט זיך ארויסגעשטעלט, אז דער עפענטליכער גראשען געהט אויף נישט נויטיגע זאכען... ער ווערט פשוט געווארפען אין דער בלאטע. צי קענען מיר דען אנדערש אנרופען דאס אויסגעבען עפענטליכע געלדער אין יודישע ארגאניזאציעס און אינסטיטוציעס. די לאדזער יודען זענען גרויסע העררען. נישט נאר די הייזער און פאבריקען געהערען צו זיי, נאר ווי ס'זאגט דאס שפריכווארט, בעזיצען זיי אויך די לאדזער גאסען. דער האנדעל און אינדוסטריע געפינט זיך אין 73 פראצענט אין יודישע הענד. אויב אזוי — פארוואס ציהען די יודישע ארגאניזאציעס און אינסטיטוציעס אויס דזיערע לאפעס נאכ'ן עפענטליכען גראשען און דער קאמיסאר שטיצט אונטער דזייערע פארדערונגען?

— זיי צאהלען דאך אויך שטייער — זאגט דער סאנאטארישער און סאציאליסטישער זשידאפיל. יא, זיי צאהלען ווייל זיי מוזען, ווען אימיצען גיט זיך דאס אייך צאהלט ער נישט. און איבעריגענס ווי מיר האבען שוין געשריבען — ברויכען מיר נישט דזייערע שטייערען פון זיי אליין אויך נישט.

און ווייטער שרייבט דער „ארענדאוויק":

„אז יודען געפעלט דאס נישט — דאס ווייסען מיר. מיר ווייסען אבער אויך, אז דאס וואס געפעלט נישט יודען, איז זיכער גוט פאר פאלאקען, ווענען דעם האנדעלט עס זיך טאקע. מיר שטעהען אויפ'ן שטאנדפונקט, אז דאס פוילישע פאלק איז דער בעל־הבית און ער וועט העכיידירען. מיט די יודען וועלען מיר זיך נישט רעכענען דארט ווען ס'האנדעלט זיך וועגען די אינטערעסען פון די פוילישע און קריסטליכע שיכטען. ס'וועט נישט העלפען דאס שפיון פון די לאדזער יודישע צייטונגען און אויב זיי וועלען ווייטער פראוואצירען מענשען דארף מען זיי דערמאהנען דאס שפריכווארט: „וועה עס זייהט ווינד, שניידט שטורם".

דאס פראבלעם פון גרויסע אינוועסטיציע־ארבייטען אין פוילען

רעפעראט פון געוועזענעם אמבאסאדאר טיטוס פיליפאוויטש

(א) אין טעכניקער־פעראיין אויף פעטריקאווער 102, האט דער געוועזענער פוילישער אמבאסאדאר אין אמעריקא, טיטוס פיליפאוויטש, געהאלטען אן אינטערעסאנטען פארטראג וועגען דעם פראבלעם פון גרויסע אינוועסטיציע־ארבייטען אין פוילען.

אין זיינע אויספיהרונגען האט דער רעפערענט פעסטגעשטעלט, אז איז קאמף מיט'ן קריזיס, וואס מיר לעבען איצט איבער, מוז זיך בעטייליגען די גאנצע געזעלשאפט, און בכדי דער דאזיגער קאמף זאל ברענגען צו ממשות'דיגע רעזולטאטען, דארפען ארורכגעפיהרט ווערען אינוועסטיציע־ארבייטען אויף א גרויסער סקאלע און מיט אייגענע כוחות. אויסלאנד — האט ער דערציילט, — וועט אונז גארנישט געבען. אויב מיר וועלען זיך אליין נישט העלפען און טאקי וואס שנעלער, וועלען מיר פערלענט ווערען פאר א האלב־ציוויליזירט לאנד.

רעטונגס־אקציע פון די לאדזער פייערלעשער

ביי דער פערפלייצונג אין ווידזעוו

פון א קאמוניקאט פון די פייערלעשער דערוויסען מיר זיך, אז די לאדזער פייערלעשער האבען בעת דער פערפלייצונג אין ווידזעוו און אין כאיני, אנגעפיהרט אן ענערגישע רעטונגס־אקציע.

ווי נאר דער 9־טער קאמיסאריאט האט געמעלדעט וועגען דער פערפלייצונג אויף דער באוועלניאנא גאס, איז באלד ארויסגעפאהרען דער קאמענדאנט אינזש. קאוואלטשיק אין דער אינספעקטאר קאס. די סיטואציע איז שוין געווען א דראהענדע. 7 ארבייטער־הייזלעך זענען שוין געשטאנען אונטער'ן וואסער. אויפ'ן ארט האט געארבייט די 10־טע פייער־לעשער־אפטיילונג מיט'ן קאנטרול מאקס קאהן בראש. צוליב דער דראהענדיגער לאגע, האט דער קאמענדאנט, אינזש. קאוואלטשיק, ארויסגערופען 70 פייערלעשער. ס'איז אויך ארויסגערופען געווארען א גרעסערע פאליציי־אפטיילונג, וועלכע זענען צוגעטרעטען צו אן ענערגישער רעטונגס־אקציע. ס'זענען אויסגעקאפעט געווארען גרובען און די בעווהאהנער פון איינוואוינער זענען עוואקואירט געווארען. דער ביי האט מען בענוצט לודקעס און ספעציעל־געמאכטע בריקלעך. סך־הכל זענען אפגעאטעמט געווארען 350 פערזאן.

די רעטונגס־אקציע האט אויך בייגעוואוינט דער סטאראסטע ד"ר ווראנא, ווענען דער קאמענדאנט אינזש. קאוואלטשיק האט אפגעגעבען א ראפארט פון דער אקציע. דער סטאראסטע האט פערארדענט ארויסצורופען א גרעסערע פאליציי־אפטיילונג. ס'זענען אוועקגעשטעלט געווארען פאטרולען צו היטען די פערלאזענע וואוינונגען.

די רעטונגס־אקציע פון די פייערלעשער האט געדויערט העכער 4 שעה, פון 7.23 ביז 11.30 פארמיטאג.

רעגיסטראציע פון אויטאס

די שטאטישע סטאראסטווע איז מודיע, אז אין חודש אפריל און מאי וועט אין לאדז פארקומען אן איבערזיכט פון אויטאס.

עס דארפען צוגעשטעלט ווערען צו דער קאמיסיע אלע אויטאס אהן אונטערשיד, צי זיי זענען רעגיסטרירט, אדער זענען צוריקגעצויגען פון פערקעהר.

מען וועט דארפען דערביי פארשטעלען א רעגיסטראציע־שיין און אן אידענטישקייט־שיין, וואס אזעלכע זענען אויסגעשטעלט געווארען דורך דער סטאראסטווע אויף אלע אויטאס, וואס זענען אנגעמעלדעט געווארען אין דער רשימה ביז'ן 15 יאנואר 1935.

אפצונעמען די אידענטישקייט־שיינען פון דער סטאראסטווע (מיליטער־רעפעראט) קאן מען אין טערמין ביז'ן 27 ד. ח. — די אינהאבער פון לאסט און האלב־לאסט אויטאס, און ביז'ן 4 מערץ — די אינהאבער פון מאטאציקלען.

פערזיגעלט 30 קאבינעטען

פון לאדזער צאהן־טעכניקער

(א) אין די לעצטע 3 טעג האבען די פאליציי־ארגאנען פערזיגעלט ארום 30 קאבינעטן פון דענטיסטען־טעכניקער.

צווישען די געליטענע געפינען זיך אזעלכע, וואס ארבייטען אין דעם פאך זינט 30 יאהר.

די לאגע פון די דאזיגע צאהן־טעכניקער איז אן'אויסגאנגסלאזע, און וועגען זיי ווערט איצט אינטערווענירט ביי דער צענטראל־מאכט.

דעטייל־געשעפטען מיט לעבענסמיטעל־פראדוקטען ווערען עלימינירט פון מארק

(אג) אין דער לעצטער צייט בעמערקט זיך א כאראקטעריסטישע ערשיינונג, וואס בעשטעהט אין דעם, וואס עס ווערען עלימינירט די דעטאליסטען מיט לעבענסמיטעל־פראדוקטען. עס ווערט אנגעקניפט א קאנטאקט צווישען דעם שטעדטישען קאנסומענט און דעם דארפישען פראדוצענט. די דאזיגע ערשיינונג בעמערקט זיך קודם־כל אין דעם מערב'דיגען טייל פון לאנד, בעזונדערס אין פויזנער געגענד, וואו למשל די באהן־ארבייטער וועלכע האבען ווי בעוואוסט, בחינמ'דיגע באהן־בילעטען קויפען אויף אין די דערפער לעבענסמיטעל־פראדוקטען מיט 50 פראצענט ביליגער ווי אין די געשעפטען. די קויפען פראדוקטען בישט נאר פאר זיך, נאר אויך פאר פרעמדע פערזאנען, לויט דער מיינונג פון די פעראייניגטע סטעריסט־טע קרייזען, קען די דאזיגע ערשיינונג, וועלכע פערשפרייט זיך וואס אמאל אלץ מעהר, האבען פאטאלע פאלגען פאר אלע געשעפטען מיט לעבענסמיטעל־פראדוקטען אין די גרויסע שטעט. עס דארף בעטאנט ווערען, אז די דאזיגע ערשיינונג האט זיך לעצטענס אויך בעמערקט אין לאדז, אויף וואס עס בעקלאגען זיך די אינהאבער פון די דעטייל־געשעפטען.

זגערזשער 17 יודיש פאלקס־טעאטער זגערזשער 17

ווידער לעבעדיג! ווידער פריילך!
היינט זונטאג, 4 נאכמיטאג און 9 אווענד קארל צימבאליסט'ס אויפפירונג רעקארד־שלאגער פון דעם ליבלינג פון לאדזער טעאטער־עולם

רעגינא צוקער

אלס די

קאמעדיאנטקע

אין 2 אקטן מיט שעהנע געזאנג־נומערן און טענץ. א ספעציעלער כאר. נייע דעקאראציעס און עפעקטען. —:— הויפט־ראל רעגינא צוקער. —:— כאר און ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון דיריגענט דוד בייגעלמאן. ביים קלאוויר: ש. בלומשטיין.
בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון פאלקס־טעאטער.

Dr. med. L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149·07

ספעציאל־ארצט פאר מענער־שוואכע־בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.

נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אווענד.

זונטאג פון 9–1 פארמיטאג.

פאר אונבעמיטעלטע—לעטשניצע־פרייזען

צוגאב־פאבאר

דעם 28, פעברואר ה. י. וועט זיין טעטיג א צוגאב־פאבאר־קאמיסיע פאר פ. ק. או., לאדז 2, פעטריקאווער 165. עס דארפען זיך שטעלען די פאבאראווצעס פון יאהר 1913 און עלטערע, וועלכע האבען נישט רעגולירט זייער מיליטער־פליכט, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 און 14 קאמיסאריאטען און האבען בעקומען נאמענטליכע אויפפאדערונגען פון שטאט־סטאראסטווע.

קאנפערענצען אין ארבייטס־אינספעקטאריאט

(א) אויף מאנטאג, ד. 25 ד. ח, איז דורכ'ן ארבייטס־אינספעקטאר צוזאמענגערופען געווארען א געמיינזאמע קאנפערענץ פון די פאבריקאנטען און ארבייטער פון דער זייד־אינדוסטרי.

אויף דער דאזיגער קאנפערענץ זאל פינאליזירט ווערען דער אפמאך אין דעם דאזיגען אינדוסטריע־צווייג.

אויפ'ן 26 ד.ח. איז צוזאמענגערופען געווארען א קאנפערענץ פון די ארבייטער פון מעצעריי־פאבריקען און פון פאבריקאנטען, אויף וועלכער ס'וועלען געפיהרט ווערען אונטערהאנדלונגען וועגען א קאלעקטיווען אפמאך.

דעם 27 ד. ח. קומט פאר אין ארבייטס־אינספעקטאראט א קאנפערענץ פון די ארבייטער און פאבריקאנטען פון דער טריקאטאזש־בראנזשע וועגען אונטערשרייבען א קאלעקטיווען אפמאך.

צי ווייסטו, אז אין די זאלען פון'ם מארשאל־פילסודסקי־דענקמאל־הויז וועט זיך קאנצענטרירען דאס גאנצע קולטורעלע לעבען אין לאדז?

קארג נישט דיין שפענדונג

לייטער פון סטאטיסטישען־אמט עדווארט ראססעט

בעשאנקען מיט'ן קרייץ פון עסטאנישען רויטען קרייץ

(א) דער לייטער פון לאדזער שטאטישען סטאטיסטישען אמט, ה' עדווארד ראססעט איז בעשאנקען געווארען מיט אן אפיציר־קרייץ פון עסטאנישען רויטען קרייץ פאר זיינע פערדינסטען ביים פויליש־עסטאנישען דערנענטערונג.

צוזאמענשטויס פון 2 אויטאס

(א) בעכטען איז אויף עק גדאנסקא און 6־טען שערפיען גאס געקומען צו אן אויטא־קאטאסטראפע. די טאקסובקע נ' 185 איז ארויפגעפאהרען אויפ'ן אויטא פון דער פירמע בוהלע. צום גליק זענען קיין מענשליכע קרבנות נישט געווען. פאליציי פיהרט אן אויספארשונג.

קלאנג־סינא־טעאטער
Zachęta
זגערזשער 26
די מעכטיגסטע זיטען־דראמע א. נ.
„האנדעל מיט לעבעדיגער סחורה"
(טענצערקעס פון בוענאס־איירעס)
דער פילם שילדערט ווי אזוי לייכטזיניגע פרויען פאלען אריין אין די נעץ פון פרויען־הענדלער. אין דער הויפט־ראלע:
DITA PARLO
— II —
„די וועלט אהן מענער"
שילדערונג ווי אזוי פרויען וואלטען געלעבט ליבעס־הונגער ווען אויף דער וועלט וואלט געבליבען איין מאנספערשוין.
אין די הויפטראלען: Raul Roulen
און 100 גירלס.
אנהייב 4 נ. מ. שבת און זונטאג 12 בייטאג

אויספלוג קיין פאלעסטינא

דורך עגיפטען אויף דער **מכבי'אדע**

מיט דער לוקסוס-שיף „CALITEA"

מיט בעזוכען פון: **וויען, ווענעדיג, אלעקסאנדריע** און **קאירא**

די גאנצע קאסטען פון אנטיילנעהמען בעטרעפען — .945 זל.

דער פרייז נעהמט ארום: אויסלענדישער פאס און אלע וויזעס. באהן-רייזעס. אויסהאלטונג אין וועג אין די רעסטאראציע-וואגאנען. בעזוכען די אויביגע געגענדען. נאכטלעגערס אין די האטעלען מיט אויסהאלטונג. שיף-רייזעס און אלע שטייערן און פארט-אפצאהלונגען.

גענויערע אינפארמאציעס ערטיילט און איינשרייבונגען נעהמט אן

WAGONS-LITS COOK

פיעטריקאווער 64 ● טעל. 170-77.

שטאט-בודזשעט פון אלעקסאנדער

(א) אין אלעקסאנדער איז פארגעקומען א זיצונג פון שטאט-ראט, וועלכע האט זיך פערנומען מיט'ן בודזשעט פון אלעקסאנדער.

דער בודזשעט שליסט זיך מיט דער סומע פון 143.000 זל.

פערמשפט פאר מיסברויכען א געוו. מיניסטעריאל-דירעקטאר

(א) פאר'ן בעגיין מיסברויכען מיט קוויציעס, האט דאס געריכט בעצטען פער'משפט דעם געוו. דירעקטאר פונ'ם זשעראמסקי-גימנאזיום, יעזשי סטא ראוויטש אויף 10 חדשי'ם טורמע, פערלירען די בירגער-רעכט און צו בעצאהלען 100 זלאטעס שטראף.

חודשליכע טראמוואי = בילעטען

דאס רייזע-ביורא „וואגאן-לי-קוק" אין צוגע-טרעטען מיט'ן היינטיגען טאג צו פערקויפען טראמוואי-בילעטען אויפ'ן חודש מערץ.

די דאזיגע בילעטען ווערען פערקויפט אין דעם אויבענדערמאהנטען רייזע-ביורא פיעטריקאווער 64 פון 9 פריה ביז 8 אווענט אהן איבעררייס. זונטאג און יום-טוב פון 10—12 מיטאג.

ארונטערגעפאלען פון די טרעפ

(א) אויף שיעראדזקא 18 איז ארונטערגעפאלען פון די טרעפען און צובראכען זיך די רעכטע האנד די לאקאטארקע פון דעמזעלבען הויז שרה איבע-שיץ.

פאגאטאוויע האט זי אפגעפיהרט אין שפיטאל.

איבערגעפאהרען

(א) אויף ראג פאביניצער און ציעשינער גאס איז אנ'אויטא איבערגעפאהרען די 28-יעהריגע קא-ראלינא גינטער (פון רודא-פאביאניץ).

מיט א צובראכענער האנד און א צוקאליעטשע-טען קאפ האט מען זי אפגעפיהרט אין קרייז-שפי-טאל.

פליה-קאנטראלע פאר ארבייטסלאזע

וואס נעהמען אונטערשטיצונגען פון ארבייטסלאזען-פאנד

היינטיגע וואך האט אנגעהויבען צו פונקציאני-רען א פליה-קאמיסיע, וואס קאנטראלירט די אר-בייטסלאזע, וואס געניסען פון ארבייטסלאזען-פאנד.

אין פאלען, ווען עס וועט פעסטגעשטעלט ווע-רען, אז געוויסע ארבייטסלאזע האבען גענומען אונ-טערשטיצונגען, בעת זיי האבען אויך געהאט אר-בייט, אדער פארגעשטעלט פאלשע רעדוקציע-שיי-נען — וועט מען זיי אפשטעלען דאס ארויסגעבען פון די אונטערשטיצונגען און זיי וועלען אנגעקלאגט ווערען אין געריכט.

בחנם'דיגע פינאנץ-פראקטי-קאנטען

(א) אין די לעצטע טעג האט די לאדזער פינאנץ-קאמער אנגענומען 23 יונגעליים מיט מיטעלע און הויכע בילדונג, אלס פראקטיקאנטען אויף פינאנץ-בעאמטע.

די דאזיגע יונגעלייט בעקומען נישט בעצאהלט פאר זייער ארבייט.

Dr. med. P. Braun

צוריקגעקעהרט

ספעציאליסט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען

נעהמט אן פון 8 ביז 1 און פון 4 ביז 8 אווענט.

Cegelniana 4, tel. 216-90.

קינא-טעאטער

„MIRAŻ"

11 ליסטאפאד (קאנסטאנט.) 16

היינט און פאלג. טעג!

פרעכטיגער פילם פון דער פוילישער פראדוקציע

„שפילצייג"

אין די הויפט-ראלען:

Alma Kar,
Zula Pogorzelska,
Eugenjusz Bodo,
Konrad Tom,
Jerzy Marr,
Sielański.

אויסער'ן פראגראם:

פאראמאונט-צוגאבע.

פרייזען פון די פלעצער: III פל. 54 גר., II פל. 85 גר., I פל. 1.09 זל.

באלקאן 75 גר.

דער זאל איז גוט בעהייצט.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען די אפטייקען:

ק. ליינוועבער (פרייהייטס-פלאץ 2), י. הארטמאן מלינארסקא 1), וו. דאנילעצקי (פיעטריקאווער 127), א. פערלמאן (ציגעל-גאס 32), י. צימער וואולטשאנ-סקא 37), ס. וואיטשיצקי (נאפיורקאווסקיעגא 27-

דער ראדאשיצער רבי אין לאדז

קיין לאדז איז געקומען דער ראדאשיצער רבי ר' ישראל יוסף שליט"א. ביים אנקומען האבען דעם רבי'ן מקבל פנים געווען א גרויסער עולם פון די ראדאשיצער חסידים. היינט אווענד צו דער יאהר-צייט פון זיין פאטער, דער ראדאשיצער רבי אליעזר דוד זצ"ל, וועט ער האלטען א הספד אין אלט-שטע-טישען ביתמדרש. דער רבי וועט איינשטעהן ביי יצחק קראוועצקי, זשידאווסקא (מרדכי גבאי'ס גאס) נומער 19.

אוועקגעפאלען פון הונגער

(א) אויף באלוטער מארק איז אוועקגעפאלען פאר הונגער און אויסשעפונג די 26-יעהריגע היימ-לאזע סטאניסלאווא פאטראווסקא.

פאגאטאוויע האט איהר ערטיילט ערשטע הילף און אפגעפיהרט אין שטאטישען זאמעל-פונקט.

פערסמ'ט מיט אלקאהאל

(א) בעת א סעודה'לע אין זיין אייגענער וואוי-נונג אויף מיאראווא 2 האט זך פערגיפטעט מיט אל-קאהאל דער 31-יעהריגער סטאניסלאוו לעשמיצקי.

פאגאטאוויע האט איהם ערטיילט ערשטע הילף.

א שרפה

(א) אויף גלובנא 40 איז נעכטען אויסגעבראכען א שרפה אין דער וואוינונג פון א געוויסען טזשעפאלקאווסקי.

די ארויסגערופענע פייערלעשער האבען די שרפה אין משך פון א האלבער שעה איינגעלאשען.

אנ'איינברוך-גנבה

(א) אין דעם טאבאק- און שפייז-געוועלב פון הערש גרינבוים אין בזשעזשין האבען גנבים אדורכ-געפיהרט אנ'איינברוכס-גנבה.

מען האט פון דארט ארויסגעטראגען פערשידע-נע ארטיקלען פאר 3.900 זלאטעס.

פאפולערער צוג קיין ווילנא

די באהן-דירעקציע ארגאניזירט א פאפולערען צוג קיין ווילנא אויף א פאלקס-קירמאש „קאזשיק"

דער אפפאהר פון צוג קומט פאר דעם 2-טען מערץ 6.25 פארנאכט פון דער פאבריקס-באהן. אנקום קיין ווילנא דעם 3 מערץ 5.40 פארטאגס.

דער אפפאהר פון ווילנא קומט פאר דעם 4-טען מערץ 8 אווענט. אנקום קיין לאדז דעם 5 מערץ 6.49 פריה.

דער צוג איז מיט פולמאנאווער וואגאנען, א דאנסינג מיט אנ'ארקעסטער, א באר-וואגאן, און אלע וואגאנען וועלען זיך געפונען בריזדזש-טישלען.

דער פרייז פון דער רייזע אין בידע זייטען איז 22.15 זל.

בילעטען צו בעקומען אין „וואגאן-לי-קוק" פיעטריקאווער 64, טעל. 170-77.

פאפולערע אויספלוגען אויף די אינטערנאציאנאלע יריד'ן אין וויען

אין צוזאמענהאנג מיט די אינטערנאציאנאלע יריד'ן, וועלכע קומען פאר אין וויען אין דער צייט פון 10 ביז'ן 17 מערץ, ארגאניזירט דער היגע „וואגאן-לי-קוק" א פאפולערען אויספלוג.

דער פרייז פאר אנטיילנעהמער אין דעם אויס-פלוג בעטרעפט פון קאטאוויץ קיין וויען און צוריק קיין קאטאוויץ 98 זל. און פון לאדז קיין וויען און צוריק קיין לאדז 122 זל.

דער דאזיגער פרייז נעהמט ארום: באהן-רייזעס אין בידע זייטען, אויסלענדישער פאס, וויזעס און א קארטע וואס בערעכטיגט א פרייען איינטריט אויף די יריד'ן.

אלע פערזאנען וועלכע דארפען זיך אויסבע-דינגען וועלען ווענדען זיך אין רייזע-ביורא פון „וואגאן-לי-קוק" פיעטריקאווער 64 ווייל צוליב דער בעגרענצטער צאהל פלעצער און די פאראויסגעזעהענע פרעקווענץ איז געוואונשען וואס פריהער זיך צו ווענדען.

ביי שטוהל-פערשטאפונג

העמאראידען, פערדייאונגס-שטערונגען נעהמט מען פריה מארגענס ניכטערנהייט א גלאז נאטירליך ביטערוואסער

Franciszka Józefa

פראגט דאקטוירים. צו בעקומען אין אלע אפטייקען און סקלאד-אפטייקען.

547

ערקלערונג!

דער אמת וועגען די מכלומרשטע געלד-„מיסברויכען" פון ה' גאלדהערש!

אין א טייל היגע און אין ווארשאווער צייטונ-גען האט זיך זיינערצייט בעוויזען אנ'אנאנימער נאטיץ וועגען געלד-מיסברויכען, וועלכע ס'זאל האבען בעגאנגען דער גבאי און ח' פערוו.-מיטגליד פון ת"ת „שומרי-הדת" ה' משה גאלדהערש ביים בויען די שוהל „באר מרים" אויף גייער'ס מארק. מיר די פערוואלטונג פון ת"ת „שומרי-הדת" און גלייכצייטיג די פערוואלטערס פון שוהל געפינען פאר נויטיג פעסטצושטעלען פאר דער עפענטליכקייט, אז די דאזיגע נאטיץ, וועלכע איז געווארען אינ-ספירירט פון פערזענליכע שונאים פון ה' גאלדהערש איז שקר וכזב און ענטהאלט נישט אין זיך איין פראצענט אמת, די דאזיגע בייזוויליגער נאטיץ איז אויסגערעכנט און דירעקט געווענדעט צו שא-דענען די איבעראל-געאכטעטע פערזאן פון ה' גאלד-הערש. מיר שטעמפלען די אנאנימע „העלדען" אויף וועמעס ספורן מיר זענען שוין, אלס געמיינע נידער-טרעכטיגע ליגנער – דעם גאנצען ענין האבען מיר איבערגעגעבען אין געריכט וואו די אנאנימע אינ-ספיראטארען וועלען בעקומען זייער פערדינטען פסק.

מיט אכטונג

די פערוואלטונג פון תלמוד-תורה „שומרי-הדת" און פון שוהל „באר-מרים" אין גייערס מארק נ.-זאזשעווסקא 18.

6398

אלעקסאנדער גראנאך איז שעקספירס „שיילאק"

אין „ראזמאיטאשטשי"-טעאטער געהט ווייטער מיט א ריזיגען ערפאלג וו. שעקספיר'ס „שיילאק". אל. גראנאך אין דער הויפטראלע איז אונפערגלייכ-ליך. די „שיילאק"-פארשטעלונגען זענען א רעוואו-לאציע אין דער לאדזער יודישער טעאטער-געשיכטע.

„שיילאק" ווערט היינט געשפילט 2 מאל: 4.30 נאכמ. א גרויסע הנחה-פארשטעלונג און אווענד 9.30 צו ביליגע פרייזען.

„פאלקס-טעאטער"

היינט זונטאג, 4 נאכמיטאג און 9 אווענד, ווערט אין „פאלקס-טעאטער", זגערזשער 17, ווידערהאלט די שבת'דיגע פרעמיערע די „קאמענדיאנטקע", וועלכע פערמאגט פיל הומאר און שעהנע געזאנגס-נומערן און טענץ, הויפטראל שפילט די בעליבטע סוברעטין רעגינא צוקער.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	—	—	—	99.25
3 פראצענטיגע	בוראווולאנע		—	46.75
4 "	דאלארובקא		—	54.50
7 "	סטאביליזאציע	(אמ.)		73.88
5 "	ווארשאווער	ס.-ב.	1934	62.13
5 "	לאדזער	"		54.00
ענגלישער פונט	—	—	—	25.68
דאלאר אפיצ.	5.28	נישט אפיצ.	—	5.25
גאלד-דאלאר	—	—	—	8.87
גאלד-רובל	—	—	—	4.55
דייטשער מארק	!	—	—	2.02

אויספלוגען קיין פאלעסטינע

פון —.630 זל. אן

ארגאניזירט:

„ארביס" פיעטריקאווער 18, טעל. 149-33

" 65, " 201-20

די נייעסטע פערפומען

צעמפעהלט

די פיינסטע טואלעט-זייפען, פודערן, ווי אויך אלערליי קאסמעטיק אין און אויסלענדישע

די איינציגע קאנקורענץ-פערפומעריע

J. DRUKIER

5 ZAWADZKA 5

TEL. 175-99.

בעמערקונג: ענגראסיסטען בעקומען א ספעציעלען ראבאט.

טעלעגראמען

סחורות-אויסטויש צווישען פראנקרייך און פוילען

אין ערשטען קווארטאל פון 1935

וו א ר ש א, 23 (טעלעפאניש)

דעם 19 ד ח. איז אונטערגעשריבען געווארען אין פאריז א פויליש - פראנצויזישער אפמאך וועגען דער הויך פון קאנטינגענטען און דעם סחורות־אומזאץ צווישען די צוויי לענדער פאר די ערשטע 3 חדשים פון 1935.

שטארק געפאלען דער ענגלישער פונט

וו א ר ש א, 23 (טעלעפאניש)

דער ענגלישער פונט איז פלוצלינג שטארק געפאלען אויף אלע בערזעס. אין ווארשא האט מען נעכטען געצאהלט 25.72.

אריגינעלער שטרייק

פון פראפעסארען, לעהרער און שול-יוגענד

ה א וו א נ א, 23 (ספ. טעל.)

דער שטרייק פון די פראפעסארען, לעהרער און שול־יוגענד האט זיך פערשפרייט אויף גאנץ קובא. עס שטרייקען שוין 300 טויזענד מענשען. די אנפיהרער פון דער שטרייק־באוועגונג פאדערן אויף די בעפעלקערונג צו פאר־שטרייקען, כדי צו צווינגען די רעגירונג אפצוטרעטען.

ערפאלגרייך פערענדיגט די פויליש-ענגלישע האנדעלס-אונטערהאנדלונגען

לאנדאן, 23 (ספ. טעל.)

דער ערפאלגרייכער רעזולטאט פון די פויליש־ענגלישע האנדעלס־אונטערהאנדלונגען האט געהערט כערט דעם קורס פון די פוילישע פאפירען אין ענגלאנד. די העכערונגס־טענדענץ דויערט ווייטער.

Dr. REICHER
פאלודביאווא 28, טעל. 201-93
ספעציאליסט
פאר מענער־שוועכע־בעהאנדלונג.
עפעקטיווע בעהאנדלונג פון פסיכא־אנאליזען
נעמט אן פון 8–11 און פון 5– אווענד

ראדיא-פראגראם

זונטאג, דעם 24-טען פעברואר

9—צייט־סיגנאל. 9.03 — פליטען, 9.07 — גימנאסטיק, 9.22 — פליטען, 9.40 — פליטען, 10—גאטעסדינסט. 11—פליטען, 11.40—טעאטער־איבערזיכט. 11.50 — ידיעות, 11.57 — צייט־סיגנאל. 1 — פעליעטאן, 1.15 — מוזיק פריהמארגען, 2 — פליטען, 3 — רעפעראט, 3,15 פליטען, 4 — קאנצערט, 4.20 — געזאנג־רעציטאל, 4.45 — אויפגאבע פאר עלטערע קינדער.. 5 — קאנצערט, 5.50 — רעפעראט, 6 — הערשפּיל, 6.45 — רעפעראט, 7 — מוזיק, 7.50 — פעליעטאן, 8 — רעפארטאזש פון באקס־מעטש ווארשא־בערלין, 8.45— ידיעות, 9 — „אויף די לעמבערגער פרעהליכע כוואליעס", 9.30 — ספארט, 9.45 — ספארט־קעסטעל, 10 — רעקלאמע - קאנצערט, 10.15 — טאנץ־מוזיק, 11 — ידיעות, קאמוניקאטע, 11.05— טאנץ־מוזיק.

Dr. Zygmunt
Henrykowski
ספעציאל-ארצט פאר וועגערישע
הויט-קראנקהייטען און מצנער-שוועכע
האט זיך איבערגעצויגען אויף
פיעטריקאווער 86
טעל. 143-63
נעמט אן פון 8—11 און פון 6—9 אווענד.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע זאל.

שוידערליכער ריקפאל אין מיטעלאלטער

(ענדע פון דער 5־טער זייט)

פרויען, וואס האבען זיך פערזינדיגט צוליב ליבע?

וואס שייך דער אויספיהרונג פון דער עקזעקוציע אין מאגדעבורג האט מען זיך שפעטער דערוויסט, אז פון פערשידענע זייטען האט מען געמאכט בעמיהונגען היטלער'ן דאך איין לעצטען מאמענט צו בעוועגען זיך צו בענוצען מיט זיין בעגנעדיגונגס־רעכט. דער פוילישער באטשאפטער איז שבת אין אווענד געווען אויף א אודיענץ ביי היטלער'ן און זיך משתדל געווען פאר די פעאורטיילטע, היטלער, האט ערשט נאך לאנגע בעמיהונגען מסכים געווען אויסצוטוישען סאסנאווסקי'ן, האט אבער אין דער פראגע פון בעגנעדיגונג נישט געוואלט הערען. עס האט אויך נישט געהאלפען די אינטערווענץ פון זיין נאהענסטער סביבה, וועלכע האט אויפמערקזאם געמאכט, אז אויסלאנד וועט די עקזעקוציע בעטראכטען אלס א אקט פון בארבאריזם. היטלער האט זיך נישט געלאזט בעאיינפלוסען.

אין דעם שפיאנאזש־פראצעס פון די ביידע פרויען האט זיך געהאנדעלט וועגען דאקומענטען פון די רייכסווער, וועלכע די פרויען האבען איבערגעגעבען סאסנאווסקי'ן. די הויפט־בעשולדיגטע פרוי אניטא פאן פאלקענהיין איז געווען סאסנאווסקי'ס געליבטע.

ציהונג פון דער מלוכה לאטעריע

1־טע קלאס — 4־טער טאג

zł. 100.000 — 161896
zł. 5.000 — 25400
zł. 2000 — 131895 163432
zł. 1000 — 79082

zł. 500 — 62939 156758 163851 166150 179952

zł. 400 — 6900 10187 57136 60152 — 64119 99119 151927 128570 151927

zł. 200 — 21228 26234 32534 44863 78332 79487 88870 80855 104439 133326 139022 151255 170316 177927 181992 — 180120

zł. 150 — 9784 12278 16605 3726 38178 40403 41322 44180 47187 52457 58242 61582 71437 78553 86377 86431 91272 90698 92318 97293 96502 96950 100005 102228 122693 123914 124577 131797 — 138716 141550 143302 147413 153130 — 172453 175400 180909 180088 181063 181920

STAWKI.

Cyfry cznaczone literą s, wygrane po zł. 100, pozostałe po 50 zł.

33 5s 84 286 391s 469 511s 62 731 851 919 73 1037 81s 292 336s 796s 909 12 3153 89s 324 416 73s 626s 34 729s 39 901s 12 30 55s 80 3005 31 136s 668 936 73s 4048s 176 219s 27s 329 499s 927 5057 225 8 45s 664 61740s 373 560 81 97 647 733 842 54 96 948 90s 726s 2 309 673s 754s 57 85s 837 908 8099 155 225 90s 7260s 2 309 754s 47 85s 837 908 8099 155 225 384 481 750 68s 87 851s 71s 914 18s 26 73s 9103 72 420s 47 867 10215 314 515 617s 704s 810 60s 11006 432s 46s 72 502 18 97 611 996 12050 67 113s 473s 510 33s 439 644 7 735s 813 14197 290s 476 550s 653s 80 8 854 917s 15207s 87 306 53 430 625s 785 959s 91s 16129 459s 812s 941s 56 77 17008 54 126 95 97s 323s 4 42 79 917 18033 85s 255s 338s 568 638 84 716s 777 19093 233s 867 916s 69.

20083 137s 96s 554 617 763s 911 21065 117 246 492s 599 963 22043s 379 507s 699s 23117 558s 518 75s 789s 937s 24013 278 9 468 593s 7 665s 737 62 954 25159 633 932s 26061s 238 45 602 916 24s 27028s 72 721s 202 406s 519 776 850s 999 28261 863 354 60s 408 545 86 808 947 57 29085s 96 142 297 422 29s 526 72 631s 805 976.

30005s 448s 521 655s 714 25 847s 31107 216 615 57 32257 446 518s 37 735 924 80 33027 544 86 639s 961s 34053 165 67s 232 3s 37s 58 489s 533 797 35134 351 612s 92 849s 82 36600 763 78 988 37029 54 307s 77 498 542 54s 822 91 990 38178 245 301s 769 827s 39126s 218 51 356 75 604s 28 721 800s

40294 404 14s 551s 41153s 225s 80 322s 75s 90 866s 936 42405 92 776s 999 43103 472 769s 82 44405s 16 33 692 777 816s 977 45067s 270s 649 746 60s 859s 910 46065s 139 285 97 317s 410 506 50 685 727s 47010 217s 424s 86 869 48349 492 49195 270s 661 51 817 628s 929.

50014 208 361s 411 531 8s 51054s 178s 368s 85 450 529 43 856 52170 968 53274s 87s 487s 507s 40s 602 777s 906 14 54001 31 99s 116s 25 295s 334 625s 912s 55028 66 154s 578 619 93 705s 824s 73 911 29 43 56151 42 290 444 621 84 96 7 807 92 57148 231s 54 652 722s 58034 76 118 30 244 392 469 86 601 701s 59229 522 39 744s 895 980.

60128 218s 24s 75 464 568 61017s 394s 433 670 731 828s 62020 48 50 178 400 443s 679 720s 51s 71s 63310 560 83 689 808s 953 64037s 39 533 837 62217s 359 427s 567 626s 733s 937 59 64s 66020s 57s 206s 75 452s 596s 898 67055 67 122s 31 652s 80 812s 945 68331s 55s 536s 66 83 737s 69231 50 498 506 78 744 883.

70088s 94 542 58s 655 64 943s 71035s 286 360 514s 57s 72 609s 945s 69s 94s 72038 223 83 576 768 838 915 73111 63 448s 86s 577s 875 934 61 74149 657 887 978s 75022 86 282 338 514 644 76102 358 77 419 739s 801s 78 88 960 65s 77005 67 96 130s 407s 78149 278 320 429 524 44 512 70 732 36 972s 79829s 177 415 854.

80056 187 307 13s 650s 70 972 9 81157s 231 483s 562 671 873s 75s 82048 346 426 574 667 80s 98 716s 83076s 112 216 665s 967 84001 151 293s 337 555 72 791 829 98 901s 85214s 576s 619s 86935 812 459 36 515 698s 917 909 87117 489s 581s 742s 73 92 924s 88109 15 77 477 593s 348s 46s 66s 89002 263 551 85 602s 77 92s 712 46.

90094s 203s 18 687 808 46 58 449s 507 49 706 989 91081s 157 223 340 529 62 678 716s 827s 36 56 92057 98 352s 512 904 70 93079 102 98s 203 38 467s 529s 803 94043s 432 520 705s 43 32s 843s 935 44 95012 235 323 78s 537s 849 980 96005 130 78s 238 257 52s 359 476 688 787 851s 77020s 168s 273 409 29s 569s 715 48s 842 98130 237s 514 66 82s 712 30 873s 96s 99051 228 60s 331 60s 481 524s 603 865s 902s.

100003s 49 129s 304s 48 474 571 101097s 247 87 343 440s 55s 649s 801 102009 36 64 423 635 60 90 968s 72s 103417 646 69s 704 49 72s 91s 913s 104079 118 245 380s 544s 50 600 37s 704 25s 50 67 841s 105007s 286 91 360 579 82s 796s 106105s 56 411s 524 86s 799s 880 929s 50 107091 93s 179 97s 283 346 635s 806 25 997 108033 291 445 553 109054 68 252s 73 320 84s 443s 517.

110151 806 111003 159 263 493s 532s 771 808s 40s 49 59 112009 165 460 571 689 113035s 314 56 463 58s 91 649 89 130s 80 930 114010 16 142s 52 408 506 672 74s 707 927s 77s 115444 508s 99 611s 116035 557s 648s 57 117008s 76 154s 222 368 838s 118099s 158 204s 301s 22 95 832 119192s 409 63 502 30.

12005s 33 117 388 484 589s 844s 915 12110 36 99 223 314 773 506 840 122075 995 120s 61 201s 440 123076 83s 198 202 386s 620 721 909s 124035 38s 89s 157 255 67s 321 74 530 67 760 64 125231 319s 504 679 715 852 126253s 316 94 436 628 42 127004s 207 93s 397 582 625s 727s 921 74 128066 362 597 727 897 900 129022s 173 326s 566.

130394s 413s 820s 988 131000 70s 77s 291 520 67 713 827 932 90 132023s 69 178 315s 404 95s 523s 884 905 77 133137 92s 200s 564 88s 600 713 883 925s 134399 509 21s 86s 606 63 97 942 59s 85s 135164s 209 445s 812 999 136037s 73 161 88s 237 356 77s 537 747s 965 137098 399s 424s 59 553 73 956 138226 322 535s 711 996s 139209 12 96s 559 627 773s 953s.

140164s 267s 341 93 647s 141099s 143 48 533s 52 670s 768 812 29 142215s 71 549s 82 762 995s 143174 563 868 927 144170 895 405 414 564 760 83s 880s 145220 83s 85s 370 96 516 776 146069 301 18 423 515 261s 762 858 915 94 147124s 56 66 364s 680 776 148001 14 65s 7 183s 20s 62s 181 673s 860 149095s 111s 343 776s 888 90

150037s 399s 474s 564s 660 730s 151137 284s 436 725s 15215 0606 91 735s 861 975 135756s — 821s 987s 154097 445 9 757 886 155380s 562 — 677s 759 897 926 156014 103s 279s 320s 583s 709s 83 892 157141 263 377 625s 833s 158214s 89 332 656 857 80 911 97 159138s 234s 406 31s 40 627s 768 932 —

160025 42 350 449 147 693 914s 89 161147 279 95 380 405s 74 648 779 16200s 35 169 378 — 56s 606s 780 859 163042 169 215 60s 73s 438s 98 528 616 919 164275s 425 73s 165135 230 66s 392s 473s 89s 514 641 766 77 824 53 74 165022 107s — 261s 421 48s 68s 561 704 835s 954 167129s — 327s 57 548 87s 681 88 95 733 168171 233s 51 532 608 756 61 916 169040 192s 278s 436 94 546 831s 929s

170007s 8s 68s 211 12 309 44 452 584s 723s 908 15s 171050s 357 655 68 726s 806s 172045 131s 668s 762 80s 930s 25 59s 173001 35 7s 146s 424 99 438s 55 83 628 174003 95 404 579s 679s 719 48 855 979 175326 66 593 701s 47s 91 176133 50 232 67 407 506 74s 759s 177045s 112s 11 316 58s 404 61 708 58s 68s 853 178030s 263s 315 420s 8s — 543 787 849 51 65 179024s 172s 336 425 523 774s 9 993s

180093 123 219 385 407 548s 63 656 738 9 — 181156s 331 577s 97 601 2 940 65s 182362 820 7 92 906 s 183031 212 483 536 40 65 630 60 825 58 184007s 148 231 41 380 699 791 826 936s 45

II CIĄGNIENIE.

zł. 2.000 — nr. 127145 148311 160819 164478

zł. 1.000 — 42057.

zł. 500 — 92729 127791 1503800 [illegible]0248.

zł. 400 — 5812 8406 1[illegible]08[illegible] [illegible]7153 78183 87644 122902 129018 157568 174245.

zł. 200 — 34502 35874 38440 46860 48310 — 58931 58530 61331 62027 114681 141206 151173— 167338 168918 178785

zł. 156. — 1782 7738 19356 19427 28737 37867 42941 44991 70336 74427 77712 88413 90242 — 92611 100702 120247 124387 127556 133646 — 133173 136871 139067 139888 143729 150106 153691 156380 159466 10145 8178022 182678 182876

STAWKI.

Wygrane po zł. 100 z literą s., reszta po 50 zł.

56s 131s 60 309 468 746s 832 98 1096 307 34 493 651 98s 760 2969 99s 195s 220 94 501s 34 77 845s 94 959 3244 340s 62 633 826 95 974 4379 — 455 655 995s 5055s 219 417 682 820s 967 6129 — 82 237s 370s 504s 10 57 608 39 70 772s 7138 80s 330 424 631 8121 229 309 28 9233 42 415 21 815s

10033 57 65 96s 116 247 318 500 99s 632 s 90 734 813 47 11022s 41 48s 336 509 621 842 64 89s 921s 12015 25 447 78 85 546s 708 826 13024s 312 66 767 995 14091s 215 304 485s 706 23 57 95 99 968s 15070s 92 135 69 297 579 789 814 24 73 16181 325 453 554 811s 52 17169 202 17s 394 495 524 664s 71 733s 81 804 921s 18200 300 84 494 514 61 604 12s 32 728s 860 19115 66 514 619 705 918s — 84.

20114 244 97s 338 68 762 92 93s 736 73 81 21013 55 420 34s 751 831s 902s 22118s 68s 98 — 205 470 697 800 29s 958 85 23021s 52 90 665s — 91 24594 669 25074 339 545 99s 658 838 48 994 26142s 246 71 370 437 527s 54s 03 779s 27044s 42s 95 204 06 41s 48 60 72 437 65 93 545 627 92 827s 965 28007 74s 85 114 51 422s 548 69 615s 93 862s 921 29003 70s 277 367 8s 575s 93 736 — 510 31s 50s

30081 84 103 70 82 240 401 517 24 29s 41 83 694 770 912 26 31057 196s 249s 89s 752 732 849s 80 32065 256 717 909 33215 345s 412s 39 745 854s 956 73 80 34097s 213 743 665 754s 66 91 813 36s 35149s 93 96 417 817 36082s 89 202 73s 506s 674 795 37411s 577s 740s 38224 461s 763 890s 39398s 642s 82s 773 834s

40003 149 232 469 511s 48 652s 784s 827 52s 66 41025 50s 54 293s 355 86s 93s 561 628s 31s 60s 97 735 853 4158 350 78s 409 567s 681s 95 732 — 840 902 43032 172 86s 520 618 58 901 57 54099 410 427 659 56 72 45244s 324 413s 852 949s — 46012 179 268 331s 431 592s 601s 29 749 894s 918 68 81s 47256 87s 370 439 574s 947 48000 182 209 58 400 623 78 79 758 49002s 41s 158s 78 427 606s 874 924.

50054 586 754s 801 60 53 90 928s 34 51018s 200 92s 364s 406s 18 25 63 516s 61s 88 647 95252033 265 425s 562 729 831 967s 53043 199s 265s 753s 995s 54050s 219 316s 65s 68 621 744 818 77s 928s 76s 55031s 366 577s 795s 850 68 56050s 199 467 518s 39 — 644s 784 832 911 57010s 26 266 344 90 576s 80s 635 713s 894s 919 58053 85 346s 645 79 94 857 93 934 59020s 40s 70 384s 634 94s 867

60200 39 358 80 487 516s 768 61204 356 86s 464s 538s 690 914 62071 604 730s 39 60 812 80s 907s 63009 15 110 312 14 420 37 604 73 93 907s 64027s 72 182 86 288 440s 61s 602 92 706s 08 858 975s 65177s 683s 720 87s 883s — 68s 946s 70 72 66049 85 225s 62 83s 349 470 587 951 67092 173s 358 6426s 76 78 713 81s 93 817 68000 28 160 98 245 523 43 91s 749 7069004s 09 77 132 288 321s 99 631 713 95360

70001s 119s 23 281 550s 609 829s — 71005s 268s 531 608 918 30 72106 35s 274 419 656s 88 835 927 73092 167 251 528 73 784s 909 74064 333s 94 401 45 952s 87 75108 14 201 11 98s 369 470 73s 560s 885 90 922s 29 44 76010 48 462 652 795s 77167 493 578 620 7 727 801s 960 78046 71 402 580 619 73 858s 79036 183 206 70 384 529 41 56s 71 645 707 92 811 28 57s

80350 540s 877 80 994 81 406 19s 97 39 51 666 727 886s 919s 82044s 126 701 859s 921 84 95 83047 94 228 57 58 332 407s 61s 681s 810 83986 85123 32 225 401s 37 756 99s 732 43 73 82 85124 60 68s 493 505 727 85 916s 32 86191 352 443 550 853 916 34 87156 470 602 714 861 88075 83 352 83 532 89044 48 231 44 49 313 501 52s 75 631 712s 858 987

90184 91 258s 682 743 848s 71 941s 85s 91091 236 303 16 639s 865 92105 38s 365 536 748 93073 305 986 94393 533s 95074s 470 500 715 807 992s — 96138 377s 406 47s 514s 636s 885 915 55 81 92s 97318 699 746 830 999 98032 250 356 63s 94 741 836s 904 87 99246 339 566 679s 979

100096 237 554s 81s 962s 101249 442 529s 622 809 92 98 102370s 460 616 25 103012 39s 84s 550 687 98s — 10408s 214s 85 452 739s 803 31 905 27 63 105016s 106 203 18 97s 525 75s 601s 808 991 106023 144 213 354 416s 70 703 893s 958 85 107293 302 473 43 549s 735 53s 108049 384s 424 618s 821 27 63 972 109273 459 88 647 747s

110004 88 91s 109 207 19 527s 823 954s 90 94s 110213 30 334 95s 583 — 112019 111 41s 296 325 426 8 989 — 113091s 399 426s 50 83s 525 708 29 77 954s 114103 283s 668 115048s 59 93 176 259 574 746s 116023 111 57 245 58 390s 91 521 734 855 63 64 954 117036 62 511 696 742 52s 72 827 912 83 — 118081s 135 50 89 220 80 81 343s 46 414s 81 778 95s 959 119142 204 445 65 511 51s 772 811s

120007s 168 82s 373 510 626 818 914 44 46s 80 121061s 98 171 274 347 421 587 712s 848s 91 122153s 73 229 332 429s 42 51 564 85 123055 347 98 523 375s 123051 325s 50s 714 125109 358 888 96s 935 126310 409 652s 944s 127018 44s 185 552 128007 17 297 485 606 751 994 129063 143s 92 316 444 51s 735 91

130191s 296 592s 672s 726 s 62 846 131008 122 39 326s 679 777 905 132113 268 359 66s 600 108 79 861s 133007 10s 130s 43 338 70s 83 97 549s 642 86 876 134026s 104 98 218s 479 618 790 892 135077s 150 56 604 21 78s 88s 326 64 497 925s 60 81s 136162 395 461 687 773s 957s 137148s 210s 379 547s 61 821 936s 96 138701s 806 139024 415s 52 86s 542 635 705 857s

140062 102 589 39s 663s 839 141040 90 244s 351 474 615 734 142181 389 421 635 14358 301 105 16 22 424 53s 769 866 144052 131 563 86s 668 967s 145004 28 83 87 125 64 371 618 99 764 823 146121 728 40 48 90 911 148094 112 90 245s 69 71 503 97 84 987 148228s 467 610 700 11 984s 98s 149086s 128 61 62 78s 418 626 41 822 799

150016 42 127 264 90 422 592 404 701 29 871s 151119 279 480 636s 39s 951 54 83 152017s 50 308 31s 761 880 832 153110 77s 222 522 49s 631 932s 40087 294 396 424s 52s 56s 155247 89s 354 457 676 822 46s 86s 910 156074 154s 312s 39 555 85s 91 97 610s 795 157014 17s 48 54 137 50s 74 846 516 53 799 813 92 930s 92s 158063 75 103 304s — 579 159162s 283 330 613 839

160105s 83s 93s 313 437s 568s 717 65 858 72 85 927 161190 39s 266 80s 467 85s 997 637s 784s 880 941 51 59 162055s 70 865s 163220s 77 786 812 81 908 164075s 143 221 309 94s 518 625 48 786 920 165075s 105 14 262 567 612 13 55s

166072s 82 187 265 326 73s 539 50 604 76s 86s 897 935s 89 95s 167243— 426 70 81 98 622 68s 701 916 168061 137 56 413 19s 59 502 758s 169027 60 112 72 73 249 73 596 676 710s 59 896

170000 18 87 106 431 516s 701 87 987 171073 145 281 97 499s 625 57 730 87s 172083 96s 173 96s 247 344 406 503 635 766 72s 839 51 70 93 950 173067 105 348s 497s 533 886 174092 160s 291 344 430 518 630 770 175019 101 57 62s 271s 317 427 573s 96s 176457 520 723 841 67 177014s 286 407 22 43 85 503 772 887 178125s 37 230 37 318 413 57s 641 92 769 814 923 56 179208s 39 422 54 679 724 903

180171s 224 304s 30 81s 587 181025 — 200 373 428s 182009s 143 338 79 973s 183349s 477 576s 934 184025 346 96 89 472s 974 74 79s 84

„VERONIKA"

FRANCISZKA GAAL די רייצענדע אין דער הויפט-ראל

היינט און פאלגענדע טעג

די שענסטע ווינער קאמעדיע א.ג.

● (גרויס און קוש ווערבאליקא) ●

אויסערן פראגראם: קלאנג-צוגאבע PAT און אויך FOX

אנהויב פון די סעאנסען טעגליך 4.30 נאכמיטאג, שבת און זונטאג 12:30 בייטאג.

קלאנג-קינא

CAPITOL

זאוואדזקא 16

פריוואט-קליניק

פון האלז-, נאז- און אויערן-קראנקהייטען

86

Piotrkowska 55

Telefon 174-74

Dr. Dr. A. WOŁYŃSKI, J. IMICH

Dr. med. **M. TAUBENHAUS**

ספעציאליסט

פאר אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען

פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט

זגערזשער 11, טעל. 246-09

נעמט אן פון 4–8 אוונט.

Dr. med.

Z. DATYNER

אוראלאג

ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנקהייטען

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

נעהמט אן פון 2–3 און פון 6–8 אוו.

ד"ר העלער

ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוואכע

8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89

נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אוונט

זונטאג פון 11–2 מיטאג.

פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.

אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזן

פון פאלעסטינע

איז געקומען צו פאהרען א דירעקטאר פון א גרעסערער פערמיטלונגס-ביורא און פערבלייבט ביז ענדע מאנאט, טעגליך פון 4 ביז 6 ביי ד"ר וועגמייסטער שרודמיעסקא 18 צו טרעפען. אינפארמירט וועגען איינרייזע-מעגליכקייטען קיין פאלעסטינא און וועגען איינקויף פון ביליגע לאנד-פלעצער און הייזער. 6899

א לינאלעאום 2 1/2 X 3 1/2

א וויים בעט מיט דאפל-מאטראץ

א ביורא-קאנאפקא און א פאטעל,

א פידעל און א קאזעטקע אלעס

אין א גוטען צושטאנד

ביליג צו פערקויפען

מאניסטראצקא 25

װאױנונג 8.

LABORATORJUM ANALIZ LEKARSKICH „HIGJENA"

Gdańska 31a, tel. 192-64

אפען א גאנצען טאג. נעמט אן אלערליי אנאליזן פאר אונבעמיטעלטע—ביליגערע פרייזן.

GABINET ŚWIATŁOLECZNICZY

עלעקטרישע בעשטראלונגען, קווארץ-לאמפען, סאלוקס, דיאטערמיע.

Gdańska 31a, parter, tel. 192-64

עס ווערט ארויסגעבארגט קווארץ-לאמפען אהיים.

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza przetarg publiczny na dostawę całkowitą lub częściową mleka pełnowartościowego. niepasteryzowanego, zawierającego conajmniej 3% tłuszczu, do instytucyj miejskich w okresie czasu od dnia 1 kwietnia do dnia 1 października 1935 roku.

Ogólne warunki przetargu są po przejrzenia w biurze Wydziału Gospodarczego, ul. Zawadzka Nr. 11, III piętro, pokój Nr. 50, gdzie można zasięgnąć bliższych informacyj.

Oferty składać mogą tylko producenci tamże do dnia 11 marca 1935 roku godziny 11-ej rano, w którym to czasie odbędzie się przetarg przy współudziale oferentów.

Łódź, dnia 22. II. 1935 r.

79⅞ **ZARZĄD MIEJSKI w ŁODZI.**

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza przetarg publiczny na dostawę całkowitą lub częściową. do instytucyj miejskich nabiału, t. j. jaj, masła, i śmietany, w okresie czasu od dnia 1 kwietnia do dnia 1 października 1935 roku.

Ogólne warunki przetargu są do przejrzenia w biurze Wydziału Gospodarczego, ul. Zawadzka Nr. 11, III piętro, pokój Nr. 50, gdzie można zasięgnąć bliższych informacyj.

Oferty należy składać tamże do dnia 11-go marca 1935 roku, godziny 10,30 rano, w którym to czasie odbędzie się przetarg przy współudziale oferentów.

Łódź, dnia 22. II. 1935 r.

09⅞ **ZARZĄD MIEJSKI w Łodzi.**

OGŁOSZENIE.

Zarząd Miejski w Łodzi ogłasza przetarg publiczny na dostawę całkowitą lub częściową do instytucji miejskich mięsa, szmalcu i wyrobów masarskich w okresie czasu od dnia 1-go kwietnia do dnia 1 lipca 1935 roku.

Ogólne warunki przetargu są do przejrzenia w biurze Wydziału Gospodarczego, ul. Zawadzka Nr. 11, III piętro, pokój Nr. 50, gdzie można zasięgnąć bliższych informacyj.

Oferty należy składać tamże do dnia 11-go marca 1935 roku, godziny 10-ej rano, w którym to czasie odbędzie się przetarg ograniczony przy współudziale oferentów.

Łódź, dnia 22. II. 1935 r.

ZARZĄD MIEJSKI w ŁODZI

די

ווייסעוואר

דויערט.

די פרייזן ערנידריגט!

KONSUM

PRZY „WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE" S.A.

ROKICIŃSKA 54. Dojazd tramwajami 19 i 16

לעכער

ווערען אויסגענייט אויף דער מאשין

ביי ג. נארדמאן

8 שרודמיעסקא 8

קליינע אנאנסען

1 זלאטי אנ'אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

זאקען און שקארפעטען קויף איך יעדען קוואנטום. גרינבערג, פולנאצנא 6, וו. 70, אין הויף. 6401

איך קאן מיטנעהמען א יונגערמאן קיין פאלעסטינא אויף א סערטיפיקאט. — אפערטען אין אדמיג. פון דער צייטונג אונטער „S" 6400

איך זוך א שותף צו אנ'איינגעפיהרט שיך-געשעפט אין א גוטען צענטר. קאפיטאל פון 3 ביז 5 טויזענד זלאטעס אדער א געגצליכען איבערנעהמער. צו ערפאהרען סאלנא 12, וואהנ. 12-13 פון 2–9 אוונד.

איך זוך א שותף מיט קאפיטאל 5000 זל. צו אייגענער אויסארבייטונג אנ'ארטיקעל פון ערשטן געברויך. אפערטען אין אדמ. אונטער „5000" 6394

איך קויף געניצט מעבעל און צאהל גוטע פרייזען. ביי מיר איז אויך צו בעקומען שלאפצימער, עס-צימער און פערשידענע מעבעל-שטיק אויף איינצעל, אויף מאפעצירער-ארבייט. שענקיעוויטשא 52, אין מעבעל-מאגאזין. 6405

איך זוך א שותף צו א גוט-איינגעפיהרט געשעפט אין דער „בוי-בראנזשע" מיט 5 טויזענד זל. אפערטען אונטער „בוי-בראנזשע". 6312

די שעהנסטע פאנטשקעס און די בעסטע טארטען קענט איהר בעקומען אין דער צוקערניע שרודמיעסקא 11, קושמירעק, טעל. 211-54. 6381

ס'איז געפונען געווארען א דאמען-בייטעל. אפצונעהמען געגען אנאנס-קאסטען אין אדמינ.

Zagubiony został portfel z różnymy dokumentami na imię Abrama Sandowskiego, zwrócić takowe za wynagrodzeniem do administracji niniejszego pisma

---

פרייע פאסטענס

א קוואליפיצירטער פערקויפער צו הערן- און דאמען-קאנפעקציע ווערט פון זאפארט געזוכט. אפערטען אונטער „T" אין אדמיניסטר. 6406

ראקאלען!

צו פערדינגען א רעמאנטירטע וואוינונג פון 3 שטובען מיט א קוך, פארטער אויף אלעע 1. מאי 5. צו ערפאהרען אויפן ארט ביים וועכטער. 6345

א שעהן זוניג צימער פאר א יונג פאר-פאלק אדער 2 יונגעלייט מיט א בעזונדערן איינגאנג מיט אלע בעקוועהמליכקייטען צו פערדינגען. שרודמיעסקא 52 וו. 18, ערשטער שטאק. 6404

א געוועלב מיט 2 פענסטער צו פערדינגען בזשעזשינער 57a. צו ערפאהרען אויפ'ן ארט. מעקלערס בעוויבשען. 6391

---

2 יונגעלייט קאנען בעקומען לאזשי ביי סענדעראווא, פאמארסקא 14, פראנט, 2. שטאק. 6408

פערשידענעס

צוליב אפרייזע פרייזווירדיג צו פערקויפען א קינדער-וועגעלע אין א גוטען צושטאנד. צו ערפאהרען פולנאצנא 25, וואהנ. 18.

א שותף מיט 2 טויזענד זלאטעס ווערט געזוכט, געווינשען א יונג פאר-פאלק. פיעטריקאווער 117, וואוינונג 28 פון 2–5 נאכמיטאג. 6392

א שדכן ווערט געבעטען איבערגעבען זיין אדרעס אין אדמיניסטראציע אונטער'ן צייכען „1111". 6387

צו פערמיטען אין הויז שרודמיעסקא 7 פראנט, 3. שטאק 2, 3 און 4 צימערן מיט אלע בעקוועהמליכקייטען, אין די אפיצינעס 2, און 3. שטאק 2, 3 און 4 צימערן מיט בעקוועהמליכקייטען, אין די אפיצינעס ענצעלנע לאקאלען; דא אויך א בעקערי, פראנט-געהעלב מיט א צימער. 6286

לעטשניצע

פאר וועגערישע קראנקע

פון דאקטוירים ספעציאליסטען

לאדז, זאוואדזקא 1

טעל. 122-73

טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אוונד.

וועגעריש-קראנקע, מענער-שוואכע און הויט-קראנקהייטען

אנאליזען פון בלוט און אורין

די פערהיטונגס-סטאציע

איז טעטיג א גאנצען טאג לעת

פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל

א בעראטונג 3 זל.

לעטשניצע

פון דאקטוירים - ספעציאליסטען

זגערזשער 17

טעל. 116-33

רענטגען-קאבינעט

וועגעראלאגישעס אמבולאטאריום

פון 9 פריה ביז 8 א זייגער אוונט.

וויזיט 3 זל.

לעטשניצע

פאר וועגעריש קראנקע

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

Poradnia Wenerologiczna

זשעלאנא 2-פיעטריקאווער 47

טעל. 189-33

טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אוונד

וועגעריש-קראנקע, מענער-שוואכע און הויט-קראנקהייטען.

אנאליזען פון בלוט און אורין.

פרויען און קינדער נעמט אן א פרוי דאקטאר

א בעראטונג 3 זל.

אנגעגעהם, סימפאטישער לאקאל

„Ou Kei" קאוויארניע

פון דער ניי ערעפענטער

11 נארוטאוויטשא 11

ברוך-קראנקע!!!

J. Rapaport

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז. פון דעם איז גאנץ פוילן בעריהמטע ספעציאליסט ארטאפעד ד"ר. י. ראפאפארט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאהר און איז געווארען אנערקענט פון פיל בעוואוסטע פראפעסארען.

ברוך-ליידענדע! ספעציעלע ארטאפעדישע גומי-הייל-באנדאזשען פון מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט בעוויטיגען אהן שום אפעראציע, ראדיקאל שנעל און זיכער מיט דעם נרעסטען ערפאלג, די שווערסטע, געפעהרליכסטע און פערעלטערסטע ליידענדע ברוכען ביי מענער, פרויען און קינדער. — ספעציעלע ארטאפעד. הייל-באנדאזשען פאר צו ריקבעקומענע ברוכען נאך אפעראציעס, ווי אויך ספעציעלע אינדיווידועלע צוגעפאסטע ארטאפעד. בויך-באנדאזשן געגען ארטאפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס.

פאר קאליקעס. הויקערס און אלערארטיגע פעהלער פון גוף!

אין מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט ווערען אויסגעפערטיגט די הייל-בארמטע און פון פיל פראפעסארען אנערקענטע מעטאדע ספעצ, ארטאפעד. הייל-גארטעטען פאר פערקרימונג פון רוקען-ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביין-שווינדזוכט, רימונגען, פערקרימטע פים ביי קינדער און ערוואקסענע קינסטליכע הענד (פראטעזען) און פיס, ווי אויך די פראקטישסטע ארטאפעדישע שטראמטען פאר שמערצליכע פלאטפיס לויט גיפס-מאדעל.

אכטונג!

אלע קראנקע אין מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט, ווערען נאר פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט.

30 יעהריגע פראקטיק. פולע גאראנטיע!

טרמעסיגסטע פרייזען! עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו. עס ווערען אויך אנגענומען מיטגלידער פון אובעזפ. ספאל. (מאמא-כאריך).

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז

Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

דאנקזאגונג.

דעם בעריהמטען ספעציאליסט-ארטאפעד ה' ד"ר. י. ראפאפארט, אין לאדז, וואולטשאנסקא 10, דריק איך היערמיט אויס מיין הערצליכען דאנק און ערקלער עפענטליך, דאס זיין מיר צוגעפאסטער ארטאפעד. הייל-באנדאזש האט מיר ווירקליך אהן אפעראציע מיין פערעלטערטען זעהר ליידענדען ברוך וואונדערבאר געהאלפען איבער אלע מיינע ערווארטונגען. איך בלייב איהם דערפאר אייביג דאנקבאר, און עמפפעהל היערמיט אלע ברוך-ליידענדע.

וואשעשיען 1934. א. זאיאנץ, לאדז, נאוואמיעסקא 4.

אבאנאמענטס-פרייז: אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש ; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא—1 דאל.

נעקראלאגען—20 גר. א מ/מ (אין דער זייט,' שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווער- טער 1 זל. יעדעס מעטערדיגע ווארט — 10 גר.

אנאנסען-פרייז פאר א מילימעטער-שורה: פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב-יו"ט—24 גר. אין דער זייט שפאלטען 4; אין טעקסט—40 . . . 60; נאך'ן טעקסט—12 . . . 18. מיטעך דער שטאדט 50 פראצ. טייערער. אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

רעדאקציע, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצואהלען פאר דעם אנאנס

פאר'ן אינהאלט און שפראך פון די אנאנסען איז דער פערלאג נ י ש ט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg

Czcionkami i druk. zakł. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.

Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kamiński